

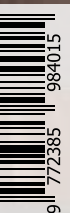
obrtnik podjetnik

ozs.si/obrtnik
podjetnik.si

FORUM OBRTI IN PODJETNIŠTVA 2019

"S TO KARTICO
PRIHRANIM TOLIKO,
DA VAM RAJE
NE POVEM!"

**Več kot 100 odličnih
partnerjev na vaši poslovni poti!**

You drive, we care.

Evropa vozi oranžno.

Ena kartica – več kot 80.000 plačilnih mest.

Letos rekordnih 136 zahtev

Mesec maj že tradicionalno zaznamuje Forum obrti in podjetništva, na katerem vladi vsako leto predstavimo najpomembnejše zahteve malega gospodarstva. Vesel bi bil, če bi se naše zahteve hitreje reševale in bi bila knjižica Zahtev slovenske obrti in podjetništva vsako leto tanjša. A žal je realnost drugačna. Letošnje zahteve tako obsegajo že rekordnih 136 zahtev. Vlado smo na Forumu pozvali k hitrejšemu reševanju naših problemov in ponovno zahtevali, naj obljubi zgolj tisto, kar bo tudi realizirala.

Naše ključno sporočilo vladi pa je bilo, da ima malo gospodarstvo preveč pomembno vlogo za Slovenijo, da bi potrebe tega segmenta gospodarstva ostale še naprej preslišane. Kar 117 tisoč poslovnih subjektov namreč skupaj zaposluje več kot 350 tisoč oseb. Vlada je naše zahteve slišala, ali jih bo uslišala, pa bo kmalu pokazal čas. Ob tem seveda ne bomo sedeli križem rok in čakali na realizacijo, ampak bomo ministre in državne sekretarje nenehno spominjali na njihove zaveze.

Minuli mesec je zaznamovalo tudi dogajanje v Skladu obrtnikov in podjetnikov, katerega Skupščina je sklenila, da bo znižala poklicne pokojnine za 30,4 odstotka. Če tudi OZS formalno ni povezana s SOP, niti nima možnosti vpliva na odločitve SOP, pa smo morali na dogajanje vseeno odreagirati. Člani ste nas namreč k temu pozvali in ključna naloga zbornice je, da ščiti interese svojih članov! Leta 1956 so obrtniki ustanovili ta sklad zato, da bodo kasneje imeli dostojne pokojnine za dostojno življenje. Da bi znižali že tako nizke pokojnine, ki v povprečju znašajo 84 evrov, je za obrtnike in podjetnike povsem nesprejemljivo. Na novinarski konferenci smo sicer glasno izrazili svoje nestrinjanje z znižanjem pokojnin, a je žal Skupščina SOP znižanje kljub temu izglasovala.

Problematico SOP smo že predstavili tudi ministrici za delo, naslednji korak bo, da jo predstavimo predsedniku vlade. Menimo namreč, da gre pri tem za socialno vprašanje in da je tudi država dolžna poskrbeti za te obrtnike. Na podlagi iniciative naših članov je upravni odbor OZS sprejel sklep, da začnemo z zbiranjem podpisov za razrešitev članov Skupščine SOP. Podpise zavarovancev SOP bomo zbirali do konca junija na krovni organizaciji in sedežih vseh 62 območnih zbornic.

V preteklosti smo že večkrat dokazali, da lahko s pravim pritiskom in povezanostjo dosežemo veliko. In srčno upam, da bomo tudi tokrat uspeli!

Branko Meh, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

**obrt
podjetnik**

Kolofon

Letnik XLVIII, številka 6, junij 2019
Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana

Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;

e-pošta: revija.obrt@ozs.si; spletna stran:

www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559

Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:

Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina

60 evrov (9,5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:

02013-0253606416

Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij

in priprava za tisk: Žiga Okorn in Barbara Filipčič,

www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje

ISSN 2385-9849

Najboljši servis

za obrt in podjetništvo!

Vse na enem mestu

zastopamo • informiramo • povezujemo • svetujemo • izobražujemo • promoviramo
na 62 območnih zbornicah po vsej Sloveniji!

že 50 let

**OBRITNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

AKTUALNO

4-7

ZMAGOVALCI

8-9

IZ OZS

10-24

PODJETNO

26-35

OBRTNIKOV SVETOVALEC

37

SEKCIJE

53-61

OOZ

62-77

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ

78-79

NAŠI ČLANI

80-84

OBRTNIKOVA BORZA

86-88

NASLOVNICA
Anton Šijanec

Fleksibilne oblike dela ▶ za starejše

Glede na to, da se s starostjo čedalje več zaposlenih znajde v situaciji, ko pri svojem delu ne čutijo motivacije, je pomembno, da organizacije dopuščajo možnost prilagajanja karier za starejše.

stran 16

OBRTNIKOV SVETOVALEC

stran 37

Kamen uspešno ▶ kljuboval dežju

Vsi, ki se ukvarjajo s kamnom ali pa ga imajo enostavno radi, so se sredi maja v velikem številu zbrali na Festivalu kamna, ki vsaki dve leti poteka v prijetni kraški vasi Pliskovica. Vse dni festivala je potekalo tudi tekmovanje mladih kamnosekov, ki so se med seboj pomerili v predizboru evropskega tekmovanja EuroSkills. stran 56

◀ Letos rekordnih 136 zahtev

Na 17. Forumu obrti in podjetništva so obrtniki in podjetniki vladi predstavili letošnje zahteve, ki jih OZS piše že od leta 1991. Med ključnimi letošnjimi zahtevami so spremembe trga dela, zdravstvenega, davčnega in izobraževalnega sistema ter izboljšanje poslovnega okolja z odpravo administrativnih ovir. stran 10

◀ Na sejmu s posvetom o avtovlekeh

Člani Sekcije avtoserviserjev pri OZS so na nedavnem sejmskem trojčku v Celju, oblikovali večino strokovnega dogajanja ter za svoje člane in širšo javnost pripravili vrsto strokovnih posvetov. Rdeča nit je bila problematika avtovlekeh, ki so jo obdelali celovito, tako z zakonodajnega in tehničnega kot povsem praktičnega vidika. stran 58

OZS v zbiranje podpisov za razrešitev članov skupščine SOP

Člani upravnega odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije so na podlagi iniciative članov SOP konec maja soglasno sprejeli sklep o zbiranju podpisov za razrešitev članov skupščine Sklada obrtnikov in podjetnikov (SOP), ki so izglasovali znižanje poklicnih pokojnin za 30,4 odstotka. Člani UO OZS sicer še vedno pričakujejo tudi pomoč države pri razrešitvi nastale situacije.

»Člani nas vsak dan pozivajo k ukrepanju. Zbornica s skladom sicer ni povezana, ima pa moralno dolžnost, da članom, ki so vplačevali v SOP, pomaga. Nedopustno je, da obrtnikom že tako nizke pokojnine, ki v povprečju znašajo 84 evrov, sedaj znižajo še za 30,4 odstotka,« je bil na seji odločen predsednik OZS **Branko Meh**. »Če smo socialna država, bo treba problem teh poklicnih pokojnin rešiti. Prav tako se ne moremo strinjati s trditvijo, da država s tem nima nič. Če je država do sedaj plačevala 6 milijonov evrov, sedaj pa plačuje 600 tisoč evrov na leto v SOP, ima za to zagotovo razlog,« je še prepričan Meh.

Da bi bilo treba zamenjati tudi vodstvo SOP, pa je menil **Miran Gracer** iz Celja. »Treba je pritisniti na državo, da nam bo šla nasproti. Če se ne bo zamenjalo vodstvo sklada, pa je vprašanje, ali nam bo država pri tem sploh pomagala. Skupščina kot najvišji organ SOP lahko razreši vodstvo SOP,« je predlagal Gracer.

Člani OZS, ki so vplačevali v SOP, se po pomoč vsakodnevno obračajo na OZS in območne zbornice. Direktor OZS **Danijel Lamperger** je ob tem pojasnil: »Nekateri člani že napovedujejo skupinske tožbe za izpodbijanje izglasovanega znižanja poklicnih pokojnin. Članom bomo seveda nudili vso pomoč in infrastrukturo, ki jo imamo na voljo v zbornični mreži.«

Mnogi člani še vedno pričakujejo, da bo SOP spremenil svoje sklepe o znižanju poklicnih pokojnin. »V Logatcu je velik revolt, od zbornice zdaj pričakujejo podporo, da jim ne bodo vzeli tega denarja, ki so ga vplačali v SOP,« je stališče

obrtnikov iz Logatca predstavil obrtnik in predsednik OOO Logatec **Bogdan Oblak**.

Na seji so ponovno poudarili, da OZS ni povezana s SOP, kot zmotno menijo nekateri člani in splošna javnost. »OZS s tem skladom nima nič, zbornica niti ni imela možnosti vplivanja na vodstvo SOP in člane skupščine SOP. Je pa res, da ima zbornica moralno dolžnost nekaj narediti za svoje člane. Edina prava pot se mi zdi, da za pomoč prosimo predsednika Vlade RS in to zadevo rešimo,« je izpostavil obrtnik **Peter Pišek**. Da je rezultat glasovanja za znižanje pokojnin v SOP tragedija, pa je menil obrtnik **Dušan Fidler**.

Poleg zbiranja podpisov za razrešitev članov skupščine SOP so na seji zavzeli tudi sklep, da OZS pozove predsednika Vlade RS in pristojne ministre k razrešitvi nastale situacije. OZS obenem predlaga, da se vzajemna zavarovanja prenesejo na ZPIZ.

Na nestrinjanje z znižanjem pokojnin opozorili že na novinarski konferenci

Vodstvo Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je svoje nestrinjanje z znižanjem poklicnih pokojnin izrazilo tudi na novinarski konferenci v začetku maja in obenem pozvalo SOP in ministrstvo za delo, da najdeta ustrezno rešitev v korist zavarovancem.

»Leta 1956 so obrtniki ustanovili ta sklad zato, da bodo kasneje imeli dostojne pokojnine za dostojno življenje. Da bi že tako nizke pokojnine dodatno znižali, je nesprejemljivo. Vsak dan nas skličejo in od nas zahtevajo ukrepanje, da do znižanja pokojnin ne pride,« je že takrat poudaril predsednik OZS Branko Meh. Med drugim je dejal, da se je vodstvo OZS že sestalo z resorno ministrico in ji predstavilo problematiko v SOP.

»Menimo namreč, da je država dolžna poskrbeti za te obrtnike. To je soci-

alno vprašanje, saj so pokojnine že sedaj zelo nizke. Če je potrebno, naj se tudi spremeni zakon, da bodo zavarovanci SOP obdržali svoje pokojnine,« je prepričan Meh.

Bogdan Oblak je 30 let vplačeval v SOP in tudi on ne pristaja na znižanje pokojnin. »V SOP sem v teh letih vplačal okrog 73 tisoč evrov. Plačeval sem vedno najvišjo premijo. Ko sem se včlanil, preden sem dopolnil 30 let, mi je bilo obljubljeno, da to ni samo varčevanje za starost, ampak tudi neka varnost. Naložen denar pa naj bi imel tudi nek donos. Obrtniki menijo, da je to kraja njihovega denarja in da se je treba postaviti po robu. Če bo skupščina SOP izglasovala znižanje pokojnin, se bomo obrtniki zagotovo organizirali in šli v proteste. Upam, da bo prevladala modrost,« je pojasnil Oblak.

Vodstvo SOP napoveduje likvidacijo sklada, če se poklicne pokojnine ne bodo znižale za 30,4 odstotka. Anton Može, član skupščine SOP, pa je izrazil mnenje, da obstajajo tudi drugačne rešitve. »Ogorčeni smo, ker želijo vzeti

ZBIRANJE PODPISOV ZA RAZREŠITEV ČLANOV SKUPŠČINE SOP

Na pobudo članov SOP je upravni odbor Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije 28. maja sprejel sklep, da zbornica zagotovi pomoč pri zbiranju podpisov za razrešitev članov Skupščine Sklada obrtnikov in podjetnikov. V skladu s sklepom bo zbiranje podpisov potekalo na krovni organizaciji v Ljubljani ter na območnih obrtno-podjetniških zbornicah po Sloveniji, in sicer **od 31. maja do 28. junija 2019**. Izjavo lahko podpišejo le vzajemni zavarovanci SOP.

samo upokojencem, investicijskim zavarovancem pa se ne zgodi nič. Vztrajamo pri tem, da se pokojnine ne znižajo in da se uprava, ki pelje voz navzdol že nekaj let, zamenja,« je pojasnil Može. Likvidacija sklada po njegovi oceni ne grozi, saj ima SOP trenutno več kot 200 milijonov evrov. »Vodstvo SOP želi ustanoviti zavarovalnico, na katero bi prenesli najprej investicijska zavarovanja, za garancijo pa bi si želeli vzeti sredstva »vzajemcev«. Tako ustanavljanje zavarovalnice po našem mnenju vodi v propad oziroma v zapoznelo privatizacijo,« je še menil Može.

Povezave med SOP in OZS je pojasnil direktor OZS Danijel Lamperger: »Širša

javnost našo zbornico povezuje s SOP, kar je na nek način razumljivo, saj so bili obrtniki ustanovitelji tega sklada. Dejstvo pa je, da formalnih povezav med nami ni, prav tako naša zbornica nima vloge v organih SOP. Smo se pa dolžni odzvati, saj se problematika dotika več kot 9.400 obrtnikov, dolgoletnih članov OZS.« Po ocenah je še 1500 aktivnih obrtnikov, ki vplačujejo v SOP.

Vzrok za znižanje pokojnin naj bi bil po besedah SOP sprememba zakona leta 2016, ko je država znižala letno refundacijo s 6 milijonov evrov na 600 tisoč evrov.

MIRA ČREŠNAR

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. V javni razpravi:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem varstvu javnega naročanja

2. Končane javne razprave:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o industrijski lastnini
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o preprečevanju omejevanja konkurence
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gimnazijah
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja
- Predlog Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti
- Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zelenem javnem naročanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu

3. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog sprememb davčne zakonodaje (novela Zakona o dohodnini, novela Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, novela Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov) – pogajalska skupina
- Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-zF) – pogajalska skupina
- Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o urejanju trga dela (ZUTD) – pogajalska skupina
- Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov
- Predlog Pravilnika o poklicnih boleznih
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih
- Predlog pravilnika o gradbiščih

PLAČILO VSEH OBVEZNOSTI ZA SOCIALNO VARNOST Z ENIM E-RAČUNOM FURS

Poenostavitev plačil kot nov uspeh stanovskega povezovanja

Kako zelo pomembno je učinkovito stanovsko povezovanje obrtnikov in podjetnikov pri prizadevanjih za bolj prijazno poslovno okolje, je naša zbornica ponovno dokazala z zadnjim ukrepom Finančne uprave RS, ki je na pobudo OZS in njenega predloga zapisanega v Zahtevah slovenske obrti in podjetništva oblikovala možnost, da družbeniki in samozaposleni združijo vse svoje obveznosti za plačilo mesečnih prispevkov za socialno varnost in jih plačajo na podlagi le enega e-računa. Dosežek se morda na prvi pogled ne zdi velik, bo pa malim podjetjem vseeno prinesel prihranke in poenostavitev poslovanja, podobno, kot ga je pred leti na primer prinesla uvedba možnosti vodenja enostavnega knjigovodstva in vmes še mnoge druge pridobitve, ki so ji botrovala prizadevanja prav naše zbornice.

Ob naši zadnji pridobitvi za bolj prijazno poslovno okolje velja opozoriti na dejstvo, da prizadevanja s smiselnimi predlogi na koncu vedno obrodijo sadove, ko pa želimo, da se uveljavijo, je potrebna dobra in vse prevečkrat tudi uporna strokovna podpora, ki jo lahko zagotovi le učinkovita stanovska organizacija.

Je pa naša zbornica po uvedbi prostovoljnega članstva postavljena v situacijo, da je pri prizadevanjih za prijaznejše poslovno okolje malih podjetij ostala praktično sama in se zdaj s potencialom realne manjšine obrtnikov in podjetnikov bori za pravice in boljšo prihodnost vseh, tudi tiste večine, ki ne prispeva nič. Ker pridobitve v poslovnem okolju se-

veda veljajo za vse, ne samo za tiste, ki so jih predlagali in/ali izbrili, je pri nas nujno čim prej najti sistem poštenega systemskega financiranja aktivnosti pri oblikovanju zakonodaje in bolj prijaznega poslovnega okolja.

Da bi zmanjkalo energije, se ni bati, vedno se namreč lahko zanesemo za zanos in upornost naših obrtnikov in podjetnikov, ki letos s svojo stanovsko organizacijo zanesljivo vstopajo v že drugo petdesetletje.

Kaj torej prinaša poenostavitev plačil FURS?

FURS z njo po novem omogoča plačevanje vseh prispevkov za socialno varnost z enim plačilom, vendar na podlagi njihovega e-računa. Plačevanje obveznosti bo s tem bolj preprosto in hkrati tudi cenejše, saj bo namesto štirih banki potrebno plačati le eno provizijo. Akontacijo dohodnine pa bo vseeno potrebno še vedno plačevati ločeno, saj ta obveznost v plačilo ne zapade hkrati.

Zavezanci boste lahko vsak mesec na enem e-računu plačali vse štiri prispevke za socialno varnost, torej prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, starševsko varstvo in za primer brezposelnosti.

Kdo bo lahko plačeval z e-računom?

FURS bo plačevanje obveznosti na podlagi e-računa uvajal postopoma. Sprva bo rešitev na voljo družbenikom in samozaposlenim, to je osebam, ki samostojno opravljajo pridobitno ali drugo dovoljeno dejavnost, na primer samostojnim podjetnikom, kulturnikom, športnikom in odvetnikom, torej tistim, so sami dolžni obračunavati prispevke za socialno varnost. Za obe kategoriji zavezancev davčni organ že sedaj sestavlja tudi predizpolnjene obračune prispevkov za socialno varnost in jih do 10. v mesecu odlaga v njihove nabiralnike na portalu eDavki.

V prihodnje pa bo FURS takšen način poravnave davčnih obveznosti zagotovil tudi vsem pravnim osebam, na spletni strani pa bodo objavili seznam obveznosti, ki jih bo mogoče poravnati z e-računom.

Kako poteka plačilo z e-računom?

Poenostavitev je zagotovljena, ni pa obvezna, kar pomeni, da boste zavezanci lahko še vedno uporabljali način plačevanja obveznosti, kot ste ga do sedaj in s plačilnimi nalogi plačevali vsako obveznost posebej ali pa boste na enem plačilnem nalogu združili tista plačila, ki se nanašajo na isto javnofinančno blagajno.

Lahko pa se boste odločili za novo poenostavitev plačevanja, v tem primeru se boste morali pri svoji spletni banki prijaviti na prejem e-računa, pri čemer se s prejeto prijavo na prejem e-računa šteje, da se zavezanec strinja s Splošnimi pogoji plačevanja obveznih dajatev z e-računom. To bo zavezanec storil le enkrat, saj bo prijava veljala do odjave ali do zaprtja računa.

FURS bo takšnemu zavezancu na podlagi obračuna dajatev pripravil tako imenovani zbirni plačilni nalog, ki bo

vseboval podatke o javnofinančnih blagajnah, vrstah in višini dajatev. Zbirni plačilni nalog bo FURS poslal zavezancu preko njegove banke v obliki e-računa v enotni standardizirani obliki eSlog, ki bo vključeval tudi obvestilo v PDF obliki.

E-računi bodo torej poslani bankam, zavezanci pa boste do njih dostopal prek svoje spletne banke, kjer boste lahko predizpolnjen plačilni nalog tudi potrdili in s tem neposredno poravnali znesek obveznosti.

S postopki registracije za prejemnika e-računa lahko v svojih bankah začnete takoj, FURS pa bo svoje prve e-račune izdal po 15. juniju, ko se izteče rok za predložitev obračunov prispevkov za socialno varnost za maj 2019.

Dobrodošlo novost in poenostavitev velja izkoristiti in iti v korak s časom ter se registrirati tudi za poslovanje z e-računom, več o novosti pa lahko preberete še na spletni strani www.fu.gov.si.

ANTON ŠIJANEC

Podjetniki, zgrabite priložnost!

Sveže ideje inovativnih in neobremenjenih mladih ljudi so za podjetja pogosto dobrodošle. Še posebej, če jih prispevajo z znanjem podkovani študenti, ki lahko doprinejo k novi rešitvi ali storitvi vašega podjetja. Prav gotovo se vam v delovnem procesu ali pri iskanju novih tržnih niš pojavlja kakšen izziv, zagata ali vprašanje. Ali pa ste mlado podjetje, ki v svojo ekipo vabi dober kader, vedoželjen in željan novih izkušenj. Ste že slišali za program **Po kreativni poti do znanja (PKP)**?

Program, ki ga izvaja Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije, omogoča povezovanje visokošolskih zavodov z gospodarstvom. V okviru tega nastajajo izjemni **projekti**, sofinancirani iz sredstev Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Projektne skupine študentov, ki ob pomoči profesorjev in delovnih mentorjev iz gospodarstva, preučujejo kreativne in inovativne rešitve za izzive gospodarskega in družbenega okolja, so za svoje delo tudi finančno spodbujene. Do konca leta 2018 je bilo izplačanih že skoraj 7 milijonov evrov za sofinanciranje kar 397 odličnih zgodb. V projektih PKP je priložnost prepoznalo že 560 predstavnikov gospodarstva ali družbenega okolja, med njimi so priložnost za odličen kader ali kot možnost za razvoj prepoznali tako samostojni podjetniki, kot tudi velika podjetja, kot na primer M Sora, Cosylab,

Pipistrel ... Vsi ti so več kot 2800 študentom dali možnost za sodelovanje in pridobitev delovnih izkušenj, znanj in veščin, ki so danes nujni za vstop na trg dela in pri ustvarjanju karijerne poti. V času trajanja projekta so prepoznali tudi odličen kader in stkali vezi, ki še trajajo.

Zatorej vsi, ki ste pripravljeni na nov izziv, pridružite se nam! Razpis je odprt do **22. novembra 2019**, nanj se podjetja lahko prijavite prek visokošolskih zavodov. Za kakršnekoli dodatne informacije smo dosegljivi po e-pošti: pkp@sklad-kadri.si in na telefonu **01 43 45 874**.

Javni štipendijski, razvojni,
invalidski in preživninski
sklad Republike Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad
za regionalni razvoj

Program sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

DRUŽINA MALGAJ IN VILLA FABIANI

Posest

ponovno dobiva sijaj

Andrej in Blanka Malgaj

Malgajevi iz Trbovelj bodo prihodnje leto zabeležili že 125 let neprekinjene obrti v družini. Ob omembi priimka najprej pomislimo na bogato obrtniško tradicijo, ki je šla iz roda v rod. Od nekdanj kovačije in gostilne v Trbovljah, pa kasneje njihove avtoservisne dejavnosti in zadnjih 25 let še prodajne dejavnosti v Ljubljani in širše. V tem letu je družina Malgaj obeležila kar dva jubileja; 50. obletnico sodelovanja Franca Malgaja s Volkswagnom in še 25. obletnico Renaultove lokacije Avtohiše Malgaj v Ljubljani. Danes družina Malgaj povezuje tudi 100 zaposlenih v Trbovljah in Ljubljani, v družinski posel pa sta se vključili tudi obe Andrejevi hčerki.

Az arhitektom z vizijo v družini, se lahko tradicionalno družinsko življenje in posel obrne tudi drugače. Tako se zadnje čase ime Malgaj poleg avtomobilskega posla povezuje še s Krasom in še posebej z Villo Fabiani. Blanka in Andrej Malgaj sta namreč leta 2010 kupila razpadajoče vinogradniško posestvo v Kobdilju in se lotila smelega projekta oživitve legendarnega posestva, opevanega tudi v ljubezenskem romanu Murva Fabianijevih.

Tradicija je nekaj, kar Andrej in

Blanka Malgaj neizmerno spoštujeta. In verjetno je to spoštovanje botrovalo odločitvi, da posestvu Fabianijevih vrne ta nekdanji sijaj. Posestvo je bilo dokaj slabo ohranjeno, večina stavb na njem je propadala, a Malgajeva sta imela vizijo, kako ga obuditi v življenje. Tako že nekaj let veliko pozornosti posvečata revitalizaciji tega nekoč najpomembnejšega kmečkega gospodarstva na Krasu.

»Že ob prvem pogledu na dvorišče z večstoletno murvo, sem se zaljubila v to spečo lepoto. Tu je drugačen svet in

posebne pozitivne energije,« je povedala Blanka, arhitektka po poklicu in srcu, ki je v svojem biroju Malgaj, ki ga vodi, pripravila tudi načrt revitalizacije. Gre za obsežen projekt, saj je celotno posestvo zaščiten kulturni spomenik, zato je obnova še zahtevnejša. Žal pri tem ne gre brez administrativnih zapletov. Kljub temu se Malgajeva ne dasta. Postopoma obnavljata posest in obujata nekoč mogočno kmečko gospodarstvo nazaj v življenje.

Rojstna domačija arhitekta Fabianija

Posestvo Villa Fabiani je bil nekoč mogočen večstoletni kmečki dvorec, ki je nastajal postopoma od 14. stoletja dalje, višek v svojem razvoju pa je dosegel leta 1865, ko je dobil izgled Ville Rustice, bogate kmetije po vzoru italijanskih vil z urejenimi vrtovi. Posestvo je takrat obsegalo kar 250 hektarov predvsem vinogradov pikolita in tokaja, polj ter pašnikov in gozdov, kmetijo pa je sestavljalo poleg osrednje vile še več kmetijskih objektov po obodu posesti, s stavbami, ki so ohranile nekdanja imena: konjušnica, oranžerija, faladur, kašča in šola. Villa Fabiani je danes poznana tudi kot rojstna domačija arhitekta prof. dr. Maksa Fabianija.

Zaščitni znak posesti je zagotovo tudi večstoletna murva, ki krasi osrednje dvorišče Fabianijeve vile. Je ena največjih in najstarejših murv na naših tleh. Njeno starost ocenjujejo na vsaj 400 do 600 let. Drevo se je razklalo v deblu na pol, zato so jo pred približno 40 leti okovali v jeklen obroč, ki ga drži skupaj. Kljub letom murva še vedno rodi bele murvice. Murva je tudi naslovna tema ljubezensko-zgodovinskega romana Murva Fabianijevih, ki jo je napisal Maksov nečak Renato Ferrari, ki opisuje življenje na Krasu pred 150 leti.

Pridelujejo gosposko vino

V prizadevanjih za oživitev in čim bolj avtentično revitalizacijo kulturnega spomenika sta Malgajeva veliko pozornosti namenila tudi revitalizaciji vrtno arhitekture in vinogradov. Te so ponovno zasadili s staro avtohtono trto pikolit, za katerega so značilni kompaktni grozdi z majhnimi jagodami, ki pa je maloro-

Malgajevi so lahko z doseženim že zadovoljni. Villo Fabiani, ki je zadnjih 70 let žalostno propadala, so tako rešili pred izginotjem, obnovili kmetijo, dodali nove turistične vsebine in ohranili pomemben del kulturne identitete Slovenije.

dno, a zato izjemno aromatično. Vino s posestva Fabianijevih je bilo izjemno cenjeno, prodajali so ga celo na dunajski dvor. Danes je v vinogradu 10.000 trsov pikolita, za katere skrbita oskrbnika vinogradov Primož in Tadej Štoka. Za razliko od minulih časov, ko so pridelovali le sladko desertno vino iz sušenih jagod, pridelujejo danes tudi suho različico pikolita, negujejo pa tudi penino in pikolitino grapo.

Ne le na urejenih vinogradih, danes oko lahko počiva tudi na čudovitih rožnih vrtovih, ki si jih je kot dopolnitev urbanističnega koncepta in v okviru zaščitenih vrtnih arhitekture posestva zamislila Blanka Malgaj. Na posestvu raste več sto različnih vrtnic, skrb zanje pa je Blanka prepustila strokovnjakinji za vrtnice Bredici Čopi, predsednici društva Ljubiteljev

vrtnic Slovenije. V maju in juniju, ko zacvetijo vrtnice v belo rožnatih odtenkih in diši zrak po Rožnem olju, potekajo na posestvu Rožni dnevi in vino. Sprehod pod latnikom do vodnega izvira ali med rožnimi vrtovi pa je posebno doživetje.

Vdahnili tudi vsebino

Ne le, da Malgajeva obnavljata poslopoma kulturni spomenik, na noge ponovno postavljata celotno kmečko gospodarstvo. Kljub temu, da je občasno dostopno tudi širši javnosti, posestvo polnita z življenjem in vsebinami, zaradi katere je Villa postala zelo priljubljena kraška turistična točka. V Villi Fabiani tako organizirajo poroke, teambuildinge, konference, koncerte in razstave, vinske in gurmanske pokušine, pa tematske vikende, na primer za ženske s poudarkom na preventivi, zdravi prehrani in jogi, ter druge dogodke zaprtega tipa, hkrati pa posest občasno odpirajo tudi javnosti, ki si lahko ogleda posest, vrtove in razstavo Maks Fabiani, arhitekt monarhije. Trenutno imajo v vili urejenih tudi šest sob, če je potreba po več, pa sodelujejo z lokalnimi ponudniki namestitvev na Krasu.

Revitalizacija in oživitvev posestva je, kot sta povedala Malgajeva, dodobra spremenil tudi način življenja družine in jo tudi dodatno povezal. Vendar pa revitalizacija še ni končana.

Nekaj stavb zaradi dovoljenj žal še ni obnovljenih. Naslednja stavba za obnovo bo na vrsti nekdanja konjušnica, v kateri bo prostor dobil muzej starodobnikov, ki jih že vrsto let zbira Andrej, obnavlja pa oče Franc, in tehnične dediščine ter starih obrti, povezanih z avtoservisno dejavnostjo, katere del je 125 let tudi družina Malgaj.

Villa Fabiani se tako prebujala v novo kmetijsko, kulturno in turistično življenje in postaja povezovalce razvoja turizma tudi na Krasu. Štanjel, ki je močno povezan z Maksom Fabianijem in z njegovo tematsko potjo, ki povezuje Štanjel z Kobdiljem, že zdaj pripelje turiste pred vrata posestva. Kljub velikemu povpraševanju, vila ni prosto dostopna in se je za obisk potrebno najaviti. Prav ta občasna dostopnost v Villi Fabiani ohranja spokoj in mir, ki ga danes ob prenaseljenosti in prenatrpanosti prostora z turisti redko najdemo in pogrešamo in prav v tem je njeno bogastvo. Več informacij za Villo Fabiani v Kobdilu, Štanjel na Krasu najdete na njihovi facebook strani.

»Vinogradiška posest Villa Fabiani prav zaradi nekdanje pomembnosti in prepoznavnosti postaja ena od ključnih turističnih točk na tem območju Krasa in lahko poleg Štanjela postane vlečni konj razvoja turizma na Krasu. Ob tem vidim priložnosti za sodelovanje in povezovanje različnih ponudnikov turističnih in s turizmom povezanih produktov, za kar jih vabimo, da se nam v projektu oživijo ve Ville Fabiani tudi pridružijo,« še dodaja Blanka Malgaj.

EVA MIHELICH

SLIKE: ARHIV DRUŽINE MALGAJ

Letos rekordnih 136 zahtev

Na 17. Forumu obrti in podjetništva so obrtniki in podjetniki vladi predstavili letošnje zahteve, ki jih Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije sicer piše že od leta 1991. Med ključnimi letošnjimi zahtevami so spremembe trga dela, zdravstvenega, davčnega in izobraževalnega sistema ter izboljšanje poslovnega okolja z odpravo administrativnih ovir.

Predsednik OZS **Branko Meh** je ministre uvodoma pozval, da letos obljubijo le tisto, kar bodo lahko izpolnili do prihodnjega foruma, saj so letošnje zahteve ostale v večji meri enake kot lanskoletne. Meh je med drugim poudaril: "Malo gospodarstvo je hrbtenica slovenskega gospodarstva in ima preveč pomembno vlogo za Slovenijo, da bi potrebe tega segmenta gospodarstva ostale še naprej preslišane. Kar 117 tisoč poslovnih subjektov skupaj zaposluje več kot 350 tisoč oseb. To je številka, ki

je preprosto ne moremo in ne smemo prezreti." Predsednik zbornice je pohvalil tudi predsednika Vlade RS Marjana Šarca, ki je izpolnil svojo obljubo z lanskoletnega foruma in aprila letos imenoval državnega sekretarja za malo gospodarstvo.

"Vlada je prisluhnila vašemu predlogu za imenovanje državnega sekretarja, ker smo prepričani, da je malo gospodarstvo hrbtenica slovenskega gospodarstva. Skupaj moramo iskati rešitve, ki so dobre za vse in skupaj iskati kom-

promise," pa je svojem video nagovoru dejal predsednik Vlade RS **Marjan Šarec**.

Več kot 300 udeležencev foruma je uvodoma nagovoril tudi predsednik Državnega sveta RS **Alojz Kovšca**: "Današnji forum se mi zdi malo drugačen od prejšnjih. Pred leti so bili to forumi, kjer sta se vršila dva monologa; na eni strani monolog tistih, ki so prosili, in na drugi strani tistih, ki so se izmikali. Vesel sem, da so ti časi mimo. Tokrat je spet malo drugače, imamo državnega sekretarja, neposrednega zastopnika malega

gospodarstva v vladi. Sem zelo optimističen, da nam bo zdaj lažje uspelo kot pred tem.”

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo **Zdravko Počivalšek** ocenjuje, da je nova vlada v tem času naredila veliko

za gospodarstvo. ”Temeljna naloga našega ministrstva je ukvarjanje z malimi in srednje velikimi podjetji in zagotavljanje stabilnega poslovnega okolja. Ta vlada ne bo izvajala ukrepov, ki bi škodili poslovnemu okolju, neodvisno od tega, kar

je zapisano v sporazumu. Lahko rečem, da smo v preteklem obdobju dokazali, da so narejeni koraki v pravo smer. Prvi korak je razbremenitev regresa. Drugi pomemben korak je zvišanje zneska za delovno uspešnost, ki bo razbremenjen do dveh povprečnih plač. Tretji korak je sprememba obdavčitve dohodninske lestvice.” Za gospodarski razvoj je po njegovem ključno, da imamo delovno silo. Zato se ministru zdi pomembno, da bi lahko tudi upokoјenci, ki delajo, obdržali svojo pokojnino. ”Smo izvozno naravnava ekonomija, 80 odstotkov vsega izvozimo. Trgovinski spori zato lahko vplivajo tudi na slovensko gospodarstvo,” je zaključil Počivalšek.

Obrtniki in podjetniki so na forumu izpostavili tudi zahtevo za večjo prožnost na trgu dela. Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti **mag. Ksenija Klampfer** je dejala, da so že pripravili nabor ukrepov, ti. trojček zakonov, s katerim so skušali zajeti celoten trg dela. ”Imamo najslabšo delovno aktivnost starejših od 58 let, slabšo imajo samo še Grki. V povezavi z vašo zahtevo za ureditev dvojnega statusa upokoјenih obrtnikov že pripravljamo ustrezno zakonodajo. Predlagamo tudi višje od-

merne odstotke in podaljšanje delovne aktivnosti s 65 na 67 let. Ukvarjamo se tudi s tem, kako motivirati tiste, ki so dolgotrajno brezposelni. Na zavodu za zaposlovanje imamo kar 7600 posameznikov, ki ne znajo niti stavka slovensko. V okviru aktivne politike zaposlovanja se trudimo, da bi ti posamezniki opravili tečaj slovenskega jezika, s čimer bi se hitreje vključili v našo družbo in na trg dela. Ugotavljamo, da številni ukrepi niso primerni, ker izhajajo še iz časa krize," je pojasnila ministrica in dodala, da dobro gospodarstvo pomeni tudi dobro socialno državo. Glede zahteve po določitvi novega odpovednega razloga pa je pojasnila, da so na ministrstvu preverjali strokovne argumente. "Nekompatibilnost po mednarodnem pravu ni eden od razumnih razlogov za odpoved delovnega razmerja, zato nam zakonodaja ne dopušča, da bi odpovedni razlog naredili bolj ohlapen," je pojasnila ministrica.

Ministrica za infrastrukturo **mag. Alenka Bratušek** pa je poudarila, da se določeni problemi prevoznikov dotikajo tudi drugih ministrstev. "Obljubim lahko, da vse, kar imamo na mizi, skrajno resno obravnavamo. Dajem pa zavezo, da bodo poslanci SAB delovali v pomoč obrtnikom in podjetnikom in podprli vaše pobude tudi v zadevah, ki zadevajo

druga ministrstva. Le s skupnimi močmi bomo lahko državo peljali v pravo smer," je zaključila.

Tako kot OZS tudi minister za šolstvo, znanost in šport **dr. Jernej Pikalo** ni zadovoljen z rezultati uvedbe vajeniškega sistema. "Demografija je eden od osnovnih problemov, zakaj tudi malo gospodarstvo, šole in celoten sistem ne funkcionirajo kot bi morali. Nisem zadovoljen s sistemom vajeništva. Problem je v vseh treh delih, promociji, zakonodaji in tudi v izpeljavi. Tu že delamo korake naprej. Na CPI imajo nalogo, da se začnejo ti programi uvajati hitreje. Trenutno

imamo 83 prijavljenih vajencev za prihodnje šolsko leto, in to v generaciji, ki obsega 20 tisoč dijakov. Problem je tudi, da smo pri vajeništvu odvisni od evropskih sredstev. Mi se bomo potrudili, da bodo ta sredstva zagotovili tudi v prihodnje. Naša skupna odgovornost pa je, da vi spodbudite zaposlene, mi pa zagotovimo pogoje, da bo mojstrski sistem živel naprej," je dejal Pikalo.

Minister za javno upravo **Rudi Medved** je poudaril, da se je že večkrat sestel z vodstvom OZS. "Samo v neposrednem dialogu z zbornico lahko odpiramo teme. Prevozniki so denimo včeraj izpostavili problem pridobitve delovnih dovoljenj za voznike. Prepričan sem, da je možno te postopke pospešiti. Ne obljubim pa danes, da bomo rešili svet." Medved je tudi prepričan, da morajo biti vsi večji projekti prednostno obravnavani, saj z zamudami povzročamo gospodarsko škodo. Na vprašanje o odpravi administrativnih ovir, ki dušijo slovensko gospodarstvo, pa je odgovoril: "Ali veste, kaj se nam zgodi, ko skušamo odpraviti administrativne ovire? Naletimo na administrativne ovire. Tako zelo smo zavozlali ta naš sistem. Ko rečemo, da bomo nekaj sistemsko rešili, potem tega ne bomo rešili. Zato smo se odločili za drugo pot. Najdimo administrativno oviro in jo rešimo eno za drugo," je prepričan Medved.

Da je Slovenija varna država in da ima zasluge za to tudi gospodarstvo, pa je na forumu poudaril minister za notranje zadeve **Boštjan Poklukar**. "Gospodarska rast je pripomogla k temu, da danes

v primerjavi z letom 2008 bistveno več investiramo v nacionalno varnost. Vem, kako hudo je bilo leta 2008, ko ni bilo investicij in policija ni bila opremljena. Letos imamo rekordnih 400 milijonov evrov proračuna na ministrstvu. Skupaj z ministrico za infrastrukturo bomo poiskali rešitve, kako zagotoviti večjo varnost na naših cestah." Minister je še menil, da je pri uvozu delovne sile in delovnih dovoljenj treba gledati tudi skozi prizmo varnosti.

Glede bolniškega nadomestila za vse samozaposlene, ne le tiste v kulturi, je državni sekretar **dr. Tomaž Pliberšek** z ministrstva za zdravje dejal, da ministrstvo išče ustrezne rešitve.

MIRA ČREŠNAR,
SLIKE: ANTON ŠIJANEC

Aktivnost je sofinancirana s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Evropskega socialnega sklada.

Srebrni pokrovitelj:

Gospodarska
vozila

Bronasti pokrovitelj:

Partnerji kartice Mozaik podjetnih:

Sponzor:

DELOVNI ZAJTRK

Kako do dinamičnega in usklajenega podpornega okolja za podjetja s potencialom hitre rasti?

Na vprašanje iz naslova so odgovarjali na delovnem zajtrku, ki so ga v okviru projekta SCALE(up)ALPS, sofinanciranega iz programa Evropskega regionalnega razvojnega sklada preko programa Interreg Alpine Space pripravili 10. maja v Portorožu.

Delovni zajtrk o podpornem okolju za rastoča podjetja.

V Sloveniji smo v zadnjih letih priča hitremu in dinamičnemu razvoju nacionalnega start-up in scale-up ekosistema. Okrepljeno je inovativno in podporno okolje ter infrastruktura subjektov inovativnega okolja, kjer vidno vlogo prevzemajo predvsem tehnološki parki, univerzitetni inkubatorji in podjetniški pospeševalniki, ki v okviru svojih programov povezujejo različne vire financiranja, mentorstvo, strokovno podporo, podjetja in raziskovalne institucije ter zagotavljajo prostorske pogoje in infrastrukturo.

V pogovoru ob zajtrku, ki ga je vodila Larisa Vodeb iz OZS, so sodelovali Marko

Lotrič, direktor podjetja Lotrič Meroslovje in predsednik Odbora za znanost in tehnologijo pri OZS, Igor Milek iz Javne agencije SPIRIT Slovenija, Natalija Stošički, direktorica Oddelka za naložbe in evropske programe v SID Banki, Dorijan Maršič, direktor Univerzitetnega razvojnega centra in inkubatorja Primorske, Maja Križmančič, direktorica podjetja Flexyteam, Marino M. Samardžija, namestnik direktorja podjetja Saving, in Mojca Cvirn iz Tehnološkega parka Ljubljana.

Uvodoma je udeležence pozdravil tudi predsednik OZS Branko Meh, v nadaljevanju pa so predstavniki podpornega okolja izpostavili posebnosti, ki veljajo

za rastoča podjetja, in razlike v primerjavi s start-upi. Sodelujoči so se strinjali, da je start-up ekosistem zelo dobro razvit in ga podjetniki dobro poznajo, precej manj pa je podpore za rastoča podjetja, saj imajo že zelo specifične potrebe. A kljub vsemu podporno okolje zanje pripravlja najrazličnejše dogodke, omogoča jim mentorstva, mreženja, banke pripravljajo njim prilagojene produkte, inkubatorji in tehnološki parki detektirajo projekte s potencialom in jih vključijo v ustrezne programe.

Podjetniki, ki so sodelovali v pogovoru, so poudarili, kako dragocene so priložnosti, da je podjetnik vključen v okolje, ki daje podporo in spodbudo. Poleg tega so izrazili podporo prizadevanjem institucij podpornega okolja, saj je njihova pomoč pogosto neprecenljiva, pa naj bo to pri iskanju stikov s tujimi trgi, pomoč pri pojavljanju na mednarodnih sejmih, organizacija poslovnih srečanj, kjer je mogoče priti v stik s potencialnimi kupci ali partnerji, mreženj in podobno.

EVA MIHELIČ, SLIKA: A. Š.

Interreg
Alpine Space

Interreg
Alpine Space
SCALE(up)ALPS

Siti bank in kreditov?

Alternativa je faktoring!

Ko podjetniki potrebujete svež denar za plače, plačilo davkov ali material, večina takoj pomisli na bančne kredite. A če vam banke grenijo življenje z dolgotrajnimi postopki, goro papirologije, visokimi zavarovanji in obrestmi, preverite, ali ni morda faktoring za vaše podjetje boljša, hitrejša in cenejša rešitev.

Faktoring oziroma prodajo odprtih terjatev velika podjetja že desetletja uporabljaj kot hiter način za pridobivanje svežega denarja, saj v zameno za minimalen popust odstopijo fakturo faktorju in takoj prejmejo denar. Slovenska spletna platforma Hiveterminal pa to omogoča tudi malim in srednje velikim podjetjem.

Pet prednosti faktoringa pred bančnim kreditom

1. Hitreje in enostavneje do denarja

Prodaja terjatev je veliko hitrejša pot do svežega denarja, kot dolgotrajno in mučno pridobivanje kredita.

2. Brez zavarovanja

Financiranje s pomočjo faktoringa ne potrebuje dodatnih materialnih zavarovanj, kakršna so po navadi nujna pri običajnih bančnih kreditih.

3. Brez tveganja

Slovenska spletna platforma Hiveterminal je enkratna, saj omogoča, da do svežega denarja pridete povsem brez skrbi – tveganje neplačila ali poznega plačila namreč prevzame kupec vaše fakture.

4. Brez dodatne zadolženosti

Faktoring ne vpliva na dodatno zadolženost vašega podjetja, saj podjetje le unovči terjatve in si s tem zagotovi dodatni denar, ki ga potrebuje za tekoče financiranje poslovanja.

5. Brez gore papirjev

Pri najemu kredita morate banki dostaviti goro papirjev oziroma dokumentacije, kot so dokazilo o opravljanju dejavnosti, potrdilo o plačanih davkih itd. Pri prodaji terjatev prek Hiveterminala se vsej tej odvečni papirologiji izognete, saj je celoten postopek avtomatiziran.

Koliko vas »stane« faktoring?

Uporaba Hiveterminala je za podjetja brezplačna, brezplačen je tudi informativni izračun vrednosti vaše fakture. Edini strošek podjetja je popust, s katerim prodate svojo odprto terjatve.

Kaj vpliva na višino popusta?

Bonitetna ocena vašega podjetja.

Bonitetna ocena dolžnika.

Čas do zapadlosti računa (dolžina valute).

Višina popusta na Hiveterminalu se v povprečju giblje zgolj okoli **2 % vrednosti fakture**.

Faktoring – velika rešitev za mala podjetja!

Na Hiveterminalu je registriranih že prek 1000 slovenskih podjetij, ki v primerjavi z bančnimi krediti do denarja dostopajo hitreje in z manj nevšečnostmi. Tisti, ki želijo do denarja takoj po opravljeni storitvi, prodajo odprto fakturo in v manj kot 48 urah po prodaji terjatve prejmejo denar na svoj TRR. Za mnoge je faktoring zato postal stalna mesečna praksa, seveda pa lahko ostane zgolj enkratni ali izreden primer.

Vas zanima, za koliko lahko prodate svojo odprto fakturo?

Pokličite ekipo platforme Hiveterminal na **059 338 080** ali pošljite naziv vašega podjetja in davčno številko na **info@hiveterminal.com**!

Če Hiveterminal kontaktirate do **30. 6. 2019** vas poleg brezplačnega izračuna vrednosti vaše fakture čaka še praktično darilo!

hiveterminal

www.hiveterminal.com

bigStockphoto

Fleksibilne oblike dela za starejše zaposlene? Zakaj pa ne!

Glede na to, da se s starostjo čedalje več zaposlenih znajde v situaciji, ko pri svojem delu ne čutijo motivacije, je pomembno, da organizacije dopuščajo možnost prilagajanja karier za starejše. To ne pomeni zgolj, da v organizaciji obstajajo pravilniki glede različnih prilagoditev dela starejšim, pač pa, da obstajajo aktivna podpora in možnost za individualne dogovore z vodstvom podjetja.

Pa pogledjmo, kakšne možnosti imajo podjetja pri uvedbi fleksibilnih oblik dela:

1. **delo za krajši delovni čas** (delo za krajši delovni čas je kombinirano z delno

upokojitvijo za čas brez dela, na primer delo za polovični delovni čas, krajši delovni teden, deljenje dela),

2. **kontinuiran karierni razvoj** (dolgoročno načrtovanje posameznikove karie-

re, položaja v podjetju ali usposabljanja),

3. **sheme zgodnejšega upokojevanja**,

4. **možnosti za zapuščanje delovnega mesta med delovnim časom** (recimo za obiske zdravnikov ali pogostejši odmori),

Projekt »**Podaljševanje delovne aktivnosti in zmanjševanje odsotnosti z dela v KRZS – STAR-VITAL: Združeni ukrepi za vitalnost starejših delavcev**«. Naložbo financirata

Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada ter Republika Slovenija, in sicer Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS. Naložba se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, v okviru 8. prednostne osi: »Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile«, 8.3. prednostne naložbe: »Aktivno in zdravo staranje«, 8.3.1. specifičnega cilja »Podaljševanje in izboljšanje delovne aktivnosti starejših, vključenih v ukrepe«.

5. **zmanjšanje delovnih obremenitev za starejše zaposlene** (manj delovnih nalog),

6. **ergonomski ukrepi** (prilagoditev delovnega mesta potrebam starejših delavcev),

7. **starostna omejitev za delo ob neobičajnih delovnih urah** (na primer delo v turnusih, nadure, nočno delo ...),

8. **notranja mobilnost** (sprememba delovnega mesta z drugim, manj zahtevnim, z drugačnimi nalogami in odgovornostmi),

9. **delo od doma** (del delovnih nalog lahko posameznik opravi izven organizacije).

Predvsem v malih in srednje velikih podjetjih je zgoraj navedene spremembe dela včasih težje vpeljati. Smiselno se je z vsakim posameznikom pogovoriti, ali in kakšne prilagoditve dela ter ob kakšnih pogojih so zanj sprejemljive. Takšni delovni dogovori so lahko posebej učinkoviti v malih in srednje velikih podjetjih ter v večjih podjetjih s pogostimi bolniškimi odsotnostmi.

Možnosti prilagoditve dela dopuščajo starejšim zaposlenim, da zadovoljujejo svoje raznolike potrebe ter spremenjajoče se sposobnosti in želje. Starejšim zaposlenim je smiselno ponuditi širši obseg fleksibilnih oblik dela, ki naslavljajo tako problematiko časa in prostora, ko je

zaposleni na/izven dela, kakor tudi njegovo spreminjajočo se poklicno vlogo. Treba je dodati, da vsa delovna mesta niso primerna za fleksibilno delo (na primer delo v proizvodnji ali delo s strankami). Vseeno pa je z razvojem računalniške tehnologije v tujini vse več delovnih nalog (na primer v računovodstvu, v oblikovanju in celo v zdravstveni negi) mogoče opraviti od doma ali ob drugem času. Dejstvo, da večina organizacij ne nudi možnosti za fleksibilne oblike dela oziroma so obstoječe zelo omejene, torej ponuja nove izzive za fleksibilizacijo dela v prihodnosti.

Prednosti dela od doma za starejše zaposlene so večplastne

Ena od prednosti je zmanjšano breme vožnje na in z dela, kar ima za posledico čim manj motenj in izboljšano koncentracijo ter zadovoljstvo z delom zaradi povečanega občutka avtonomije in nadzora nad delom. Na takšen način lahko zaposleni uspešneje prilagajajo morebitna upadanja na kognitivnem ali motoričnem področju, boljše pa lahko tudi usklajuje čas za bližnje in za delo.

Raziskava, ki so jo opravili Sharit in sod. (2009), je pokazala, da so starejši zaposleni boljše kot mlajši zaposleni ocenjeni pri lastnostih, tipičnih za delo

od doma, kot so zanesljivost, zaupanja vrednost, zmožnost za samostojno delo, upravljanje s časom, kar nakazuje na to, da imajo iz vidika prevladujočih lastnosti, ki jih drugi zaznavajo pri tej skupini zaposlenih, boljšo podlago za delo od doma. Predsodki, da ljudi, ki delajo od doma, ne bomo mogli nadzorovati, so odveč, če obstajajo jasni cilji, kaj so posameznikove zadolžitve za čas, ko dela od doma.

Zaključiti je torej mogoče, da si ena skupina starejših zaposlenih že danes želi opravljati delo z vključitvijo fleksibilnih oblik dela. Omogočanje fleksibilnih oblik dela bi olajšalo ponovno vključevanje starejših zaposlenih na trg dela, in nasprotno, olajšalo bi proces (postopnega) umika iz organizacije in upokojevanje. Trenutno pa ima v praksi le majhen delež zaposlenih dostop do teh oblik dela (na primer starši z majhnimi otroki), med katerimi so le redki starejši. Res je tudi, da nekateri delodajalci fleksibilne oblike dela izkoriščajo za svoje interese (in ne za interese zaposlenih), kar vodi do nižjih plač, slabših priložnosti za usposabljanja, manj priložnosti za napredovanje in do nižjih pokojnin.

DOC. DR. ANA ARZENŠEK,
UNIV. DIPL. PSIH.

MATCHING DAY 2019 V GORICI

Uspešno mreženje italijanskih in slovenskih podjetij

Individualnih sestankov se je udeležilo 53 podjetij, predstavnikov trgovinskih združenj, institucij, obrtno-podjetniških in gospodarskih zbornic ter diplomacije. Med njimi je bilo 13 slovenskih podjetij.

Organizatorja, Confartigianato Udine in Slovensko deželno gospodarsko združenje iz Trsta, sta z dogodkom želela spodbuditi še večje poslovno sodelovanje Italije in Slovenije ter obuditi obmejno območje. Predsednik Confartigianato Udine Graziano Tilatti je na plenarnem delu dogodka med drugim povedal, da je »treba vzpostaviti posebno carinsko ekonomsko cono, ki bi olajšala sodelovanje italijanskih in slovenskih podjetij z lokalnimi oblastmi. V majhni regiji, kot

je naša, moramo začeti gledati preko meja, da bi ustvarili razvojno politiko, ki zajema celotno regijo in, če je mogoče, celo sosednje države.«

V seriji MATCHING DAY bo naslednji B2B dogodek potekal v Modeni, in sicer 13. junija 2019. Dogodek je namenjen proizvodnim podjetjem s področja precizne mehanike, tesarstva, strojne konstrukcije, elektronike, industrijske avtomatizacije (robotike, mehatronike, avtomatiziranih sistemov itd.). E. Z.

Matching day 2019 v Gorici.

Evropska komisija

Podjetniška mreža med evropskimi in slovenskimi podjetji

DUPOS

Upokojenci so se zahvalili OZS za podporo

Društvo upokojenih obrtnikov in podjetnikov Slovenije DUPOS je letos praznovalo 10 let obstoja. Ob tej priložnosti so se z zahvalnimi listinami zahvalili posameznikom in organizacijam, ki so pomagali, da je društvo zaživelo. Ena takšnih je tudi OZS. Zahvalo je v njenem imenu prejel predsednik Branko Meh.

Društvo DUPOS je leta 2009 v Novi Gorici ustanovilo 24 upokojenih obrtnikov kot regijsko društvo za severno Primorsko. Kmalu so se jim začeli pridruževati člani iz vse Slovenije, zato je bilo samo vprašanje časa, kdaj bo društvo poiskalo za svoj sedež bolj centralizirano mesto. Leta 2016 je upravni odbor OZS razumel potrebo po selitvi sedeža društva v Ljubljano in društvu omogočil domicil na naslovu OZS in objave o delu društva v reviji Obrtnik podjetnik. Društvo je te možnosti uporabilo in skozi večletno delovanje upravičilo zaupanje OZS, hkrati pa prispevalo svoj vpliv in izkušnje, kadar se je kot zainteresirana javnost vključilo

v javne razprave o zakonodaji, ki vpliva na življenje upokojenih in aktivnih obrtnikov in malih podjetnikov.

Zato je UO DUPOS ob svoji 10-letnici delovanja OZS podelil posebno pisno zahvalo za njeno razumevanje in pomoč pri razvoju delovanja društva DUPOS in tudi za pripravljenost vodstva OZS za izoblikovanje medsebojnih odnosov med organizacijama. S tem je prekinjena 70-letna praksa, ko je bil obrtnik ob upokojitvi praktično družbeno izbrisan, kar je bil tudi eden od namenov organiziranja društva DUPOS ob njegovem nastanku.

E. M.

Jože Elersič, predsednik društva DUPOS, je Branku Mehu, predsedniku OZS, izročil zahvalno listino za pomoč zbornice pri razvoju delovanja društva.

Poskrbite za varnost na spletu pri vašem poslovanju.

Zavarovanje kibernetске zaščite za podjetja

Osnovna kritja zavarovanja:

- **odziv na incident** (kritje stroškov svetovanja, pravnih stroškov ...),
- **stroški ponovne vzpostavitve podatkov in programske opreme,**
- **odgovornost za kršitve zaupnosti in zasebnosti** (odškodninski zahtevki tretjih oseb),
- **odgovornost za omrežno varnost** (odškodninski zahtevki tretjih oseb).

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

DUPOS

Upokojeni obrtniki o spremembah pokojninske zakonodaje

Članek Akademije za družbeno odgovornost iz Ljubljane, ki jo sestavljajo ugledni predvsem pravni strokovnjaki, z naslovom **Delo po izpolnitvi pogojev** (objavljen je bil v dnevniku Primorske novice 16. maja 2019), nas je spodbudil k obnovitvi stališča društva do problematike poslovne aktivacije ali reaktivacije upokojencev v Sloveniji, ki smo jih zakonodajalcu posredovali že ob zadnjem spreminjanju pokojninskega zakona.

Ta tematika nas kot zainteresirano javnost še kako zanima, in sicer še posebej skozi prizmo uveljavitve poštenega odnosa v smislu: »državi, kar je državnega, obrtniku, kar je njegovega, ne glede na to, ali je že dosegel status upokojene osebe v Sloveniji ali še ne. Pokojnina pa je renta vplačevalca v solidarnostni sklad, in ko je enkrat posamezniku odmerjena, se je ne sme več administrativno zniževati«.

Že ob zadnjem spreminjanju pokojninske zakonodaje smo sodelovali v razpravah za več konkretnih zadev. Najbolj pa smo se trudili prikazati nujno potrebo po statusni izenačitvi upokojencev, ki so bili prej zaposleni v različnih organizacijah in podjetjih, z nami, ki smo izhajali iz obrti in malega podjetništva. Podobno stališče razumemo v obravnavanem zapisu vsebinskih točk, ki so jih pripravili ugledni slovenski intelektualci in jih tudi mi podpiramo. Hkrati dodajamo še eno, po našem mnenju izredno pomembno stališče, ki ga je potrebno dodati k njihovemu ob nastopanju do politike in zakonodajalca nasploh, in sicer: »Pokojnino slehernika, ki izpolni zakonite pogoje za upokojitev (tudi obrtnikom in malim podjetnikom) in se odloči za upokojitev, država odmeri po tedaj veljavni metodologiji izračuna. Ko je pokojnina enkrat odmerjena, je nima nihče več pravice zmanjševati iz kakršnega koli vzroka, ker je postala upokojenčeva odmerjena renta. Morebitni socialni korektivi v minus za posameznika, ki bi jih v danem trenutku – kot sedaj – država hotela uvelja-

viti, morajo biti zajeti v odmerni metodologiji za pokojnino posameznika. Tiste v plus pa bo država tako ali tako uveljavljala skladno s svojimi strategijami. Iz tega tudi sledi, da je izplačana pokojnina vrednost, ki je pravzaprav zasebna lastnina prej vplačnika, sedaj prejemnika pokojnine in zato je vsako manevriranje z njeno vrednostjo po odmeri zagotovo kršitev temeljne človekove pravice.«

Poudarjamo, da bi imela takšna odločitev, zapisana v Ustavo RS, pozitivne posledice. Ne gre namreč le za nadaljevanje poslovne aktivnosti upokojenih obrtnikov in podjetnikov, temveč tudi sicer upokojencev različnih strok in znanj, ki bi se kot upokojeni poslovno na novo aktivirali. Ta poseg bi bistveno zmanjšal željo po delovanju skozi sivo ekonomijo, od česar bi imela v prvi vrsti koristi država.

Poslovna aktivnost upokojenca je enaka poslovni aktivnosti vsakega drugega obrtnika in malega podjetnika, ki bo na trgu obstala, če bo konkurenčna. Zato država ne sme poslovno aktivnim upokojencem z različnimi bonitetami in morebitnimi korektivi olajšati poslovanja, temveč naj ti plačujejo dajatve na enakih podlagah, kot mladi poslovno aktivni. To stališče sicer ni vseh špekulantom, uveljavlja pa pošten odnos med izvajalci storitev ali proizvajalci določenih proizvodov. V katere sklade bi obrtnik na ta način dejansko vplačeval z davkom iz dejavnosti, pa mora država urediti s posebnim posluhom (pa tudi z zgledom iz tujine). S tem bo odpravila tudi težnjo po

razvoju nelojalne konkurence.

Trg delovne sile, predvsem mladih, ne bo zaradi te spremembe prizadet, prej bo imel koristi. Saj, če bo upokojenec vdal obratovalnico, ki bo poslovno donosna, bo prav gotovo zelo hitro na trgu dela poiskal primerne izvajalce enakih del in ga priučil za prevzem obratovalnice po njegovem dokončnem odhodu. Naučil ga bo tudi poslovnih trikov, saj bo zainteresiran, da bo otrok njegovega dela uspešen na trgu tudi po njegovem odhodu. Torej, čez čas bo zaradi tega ukrepa na trgu dela več ponudb kakovostnih delovnih mest, a bistveno manj dela na črno (ob upoštevanju odločnega nastopanja delovne in drugih inšpekcij do tistih, ki delajo na črno).

ZA DRUŠTVO DUPOS: JOŽE ELSERŠIČ,
PRESEDNIK

Vse upokojene obrtnike in male podjetnike vabimo, da se včlanijo v društvo DUPOS. Željo za včlanitev nam posredujte po e-pošti: **dupos.je@siol.net** ali po navadni pošti na naslov: **Društvo DUPOS, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana**. Sporočite nam svoje kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov), da vam pošljemo potrebno dokumentacijo.

V članstvo vabimo tudi upokojene bivše funkcionarje zborskih, katerim nudimo priložnost, da svoje obsežno znanje in izkušnje pri vodenju zborničnih enot uporabijo tudi za vodenje območnega odbora DUPOS v njihovem okolju.

ODGOVORNO OBNAVLJAMO IN
VZDRŽUJEMO - ZA VARNE AVTOCESTE.
OB CESTNIH ZAPORAH PROSIMO, PRILAGODITE

HITROST VOŽNJE IN VARNOSTNO RAZDALJO

TO JE POMEMBNO ZA VAŠO VARNOST
IN VARNOST NAŠIH DELAVCEV NA CESTI.

Varno in srečno na poti vam želi DARS.

promet.si

DARS

AKTIVNO IN ZDRAVO STARANJE ZAPOSLENIH

Da bi zmogli in želeli delati dlje

Evropska unija, ki se močno zaveda posledic staranja prebivalstva, si je zastavila ambiciozen cilj – doseganje 75-odstotne stopnje delovne aktivnosti moških in žensk v starosti od 20 do 64 let. Temu želi slediti tudi Slovenija, čeprav je še daleč od zastavljenega cilja. Na uvodni konferenci projekta Polet pod naslovom »Aktivno in zdravo staranje zaposlenih – priložnost za gospodarstvo«, ki je potekala konec maja v Mariboru, so o tej temi spregovorili strokovnjaki, ki se ukvarjajo z različnimi vidiki tega vprašanja.

In kakšno je stanje v Sloveniji in kakšno v kohezijski regiji Vzhodna Slovenija? Stopnja zaposlenosti oseb, starih med 55 in 64 let, je v Sloveniji 33,8 %, medtem ko znaša ta stopnja v Evropski uniji več kot 60 %. Slovenija ima podpovprečno zaposlenost mladih do 25. leta in starejših od 55 let ter hkrati nadpovprečno zaposlenost oseb, starih med 26 in 54 let, kar je slabo izhodišče za prihodnost gospodarstva, saj se obeta skorajšnji odhod močnih generacij v pokoj in visoka stopnja vlaganja v oskrbo starejših. Če dodamo še podatek, da znaša najdaljša povprečna delovna doba za zaposlene 47 let (Norveška), v Sloveniji pa zgolj 33,4 leta, je jasno, da so spremembe nujne.

Poleg izrazito nizke stopnje delovne aktivnosti starejših imamo še zelo visok delež bolniških odsotnosti (4,7 % v letu 2017), še posebej med starejšimi (6,7 %), in problematika bolniških odsotnosti, še posebej dolgotrajnih, se povečuje.

Ti in podobni podatki so nedvomno izziv za celotno družbo in za vsako podjetje posebej. Še posebej tudi zato, ker pri nas mnogi že po 50. letu starosti iščejo izhod za umik s trga dela in razmišljajo o čimprejšnji upokojitvi. Posledično si seveda ne zastavljajo delovnih ambicij in hitro se znajdemo v krogu, ko tudi delodajalci ne vidijo več smisla vlaganja vanje. In če je zmanjševanje delovno sposobnih zaposlenih in hkratno staranje prebivalstva velik izziv za celotno

družbo, je vse bolj tudi pomemben omejitveni dejavnik konkurenčnosti podjetij.

Primeri dobrih praks obstajajo

Aktivnosti, ki jih bodo morala podjetja zaradi aktivnega staranja na delovnem mestu pospešeno vključevati v svoje poslovne modele, so znane, primere dobrih praks najdemo v mnogih državah, žal jih v Sloveniji ni prav veliko. In prav to je izziv, ki so se ga skupaj lotili Združenje delodajalcev Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Štajerska gospodarska zbornica in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v projektu »Razvoj celovitega poslovnega modela za delodajalce za aktivno in zdravo staranje zaposlenih (Polet)«, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije.

Na uvodni strokovni konferenci pod naslovom »Aktivno in zdravo staranje zaposlenih – priložnost za gospodarstvo«, ki je danes potekala v Mariboru, so spregovorili strokovnjaki in strokovnjakinje, ki se ukvarjajo s to problema-

tiko, predstavljen je bil način dela v projektu, ki že poteka, pa tudi dva primera dobre prakse, eden iz sosednje Avstrije in drugi iz podjetja Komunala Brežice.

V pisnem nagovoru v zborniku strokovnih prispevkov, ki je bil danes predstavljen več kot 120 sodelujočim predstavnikom in predstavnicam iz podjetij, je **mag. Ksenija Klampfer**, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je pokroviteljica projekta, izpostavila velik pomen aktivnega sodelovanja socialnih partnerjev, ki so ključnega pomena za udejanjanje poslovnih modelov, ki bodo v podjetja uvajali dobre prakse in s tem prispevali k izboljševanju zdravja in delovne aktivnosti zaposlenih.

Da sta zmanjševanje delovne sposobnosti zaposlenih in staranje prebivalstva pomembna omejitvena dejavnika konkurenčnosti podjetij in gospodarske rasti države, je na današnji novinarski konferenci, ki je potekala ob robu uvodne strokovne konference projekta Polet, opozoril **Jože Smole**, generalni sekretar Združenja delodajalcev Slovenije, ki je vodilni konzorcijski partner projekta, in dodal: »Zato demografske spremembe in vse posledice, ki jih te prinašajo, niso samo problem družbe ali države, ampak postajajo vse bolj tudi zelo konkreten problem delodajalcev. Poslovni modeli za delodajalce za aktivno in zdravo staranje zaposlenih obstajajo, njihova implementacija v vsakodnevne prakse seveda ni hitra in enostavna, je pa znana in mogoča.«

Mag. Aleksandra Podgornik, direktorica Štajerske gospodarske zbornice, ki aktivno sodeluje v projektu Polet, pa je še posebej izpostavila, da sta osnovna cilja projekta zelo jasna: »Doseči želimo 10-odstotno zmanjšanje odsotnosti z dela v podjetjih, vključenih v projekt, in želimo, da bi vključena podjetja vzpostavila strateške platforme ravnanja s starejšimi zaposlenimi, torej zaposlenimi, ki so starejši od 55 let.«

VERA KOZMIK VODUŠEK

Največja avtomobilska konferenca in mednarodno mreženje v regiji

Peta mednarodna avtomobilska konferenca SEE Automotive – Connect & Supply 2019 je potekala od 21. do 22. maja v Beogradu. V okviru konference je potekalo tudi mednarodno poslovno srečanje, na katerem so udeleženci so opravili več kot 250 individualnih sestankov.

Dogodek je gostil več kot 260 strokovnjakov iz avtomobilske industrije iz 160 podjetij iz 22 držav. Sodelovali so predstavniki podjetij FIAT, FORD, Kia Motors, BMW, VW, Suzuki, Dana, Mitsubishi Electric, Adient, Kostal Group, Robert Bosch, Teknia Group, AD Plastik, TPV Group, Hella, Streit Groupe itd. ter druge ugledne avtomobilске družbe, ki se ukvarjajo z OEM in TIER1. Cilj dogodka je bil povezati proizvajalce OEM, podjetja TIER1 in 2, podporno okolje za dodatno pomoč razvoju avtomobilске industrije v regiji ter podjetja iz regije za nove poslovne kontakte in posle.

Dogodek je organiziral Srbski avtomobilski grozd in Razvojna agencija Srbije v sodelovanju z Evropsko podjetniško mrežo.

E. Z.

Udeleženci mednarodnega poslovnega srečanja v Beogradu so opravili več kot 250 individualnih sestankov.

V SLOVO

MARKO BULC

Minuli mesec smo prejeli žalostno vest, da je preminil častni član Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, politik in ekonomist Marko Bulc. Najvišje priznanje obrtniške organizacije mu je bilo podeljeno leta 1989, ko je zbornica ob svoji 20-letnici sploh prvič podelila častna članstva. Z njimi se je takrat obrtniška organizacija oddolžila trem politikom, ki so kljub drugačnim pogledom večine svojih kolegov ves čas podpirali obrt in njeno organizacijo. Poleg Bulca sta častna člana takrat postala še Andrej Verbič in Vlado Klemenčič.

Marko Bulc je svojo politično kariero začel že v študentskih letih, ko so ga izvolili za prvega predstavnika študentov v svetu Univerze v Ljubljani. Kot član predsedstva SFRJ-ja pa je v obdobju od leta 1971 do leta 1974 sooblikoval takratni jugoslovanski družbenoekonomski sistem

in kot politik največ pozornosti namenjal gospodarskim vprašanjem, dejaven pa je bil tudi na finančnem področju. Od leta 1982 do leta 1989 je vodil Gospodarsko zbornico Slovenije in v tem obdobju je bila zbornica ves čas na strani obrtnikov ter jih spodbujala k razvoju in modernizaciji.

Marka Bulca bomo v stanovski organizaciji slovenskih obrtnikov in malih podjetnikov ohranili v spominu kot enega največjih zagovornikov obrti v nekdanji državi.

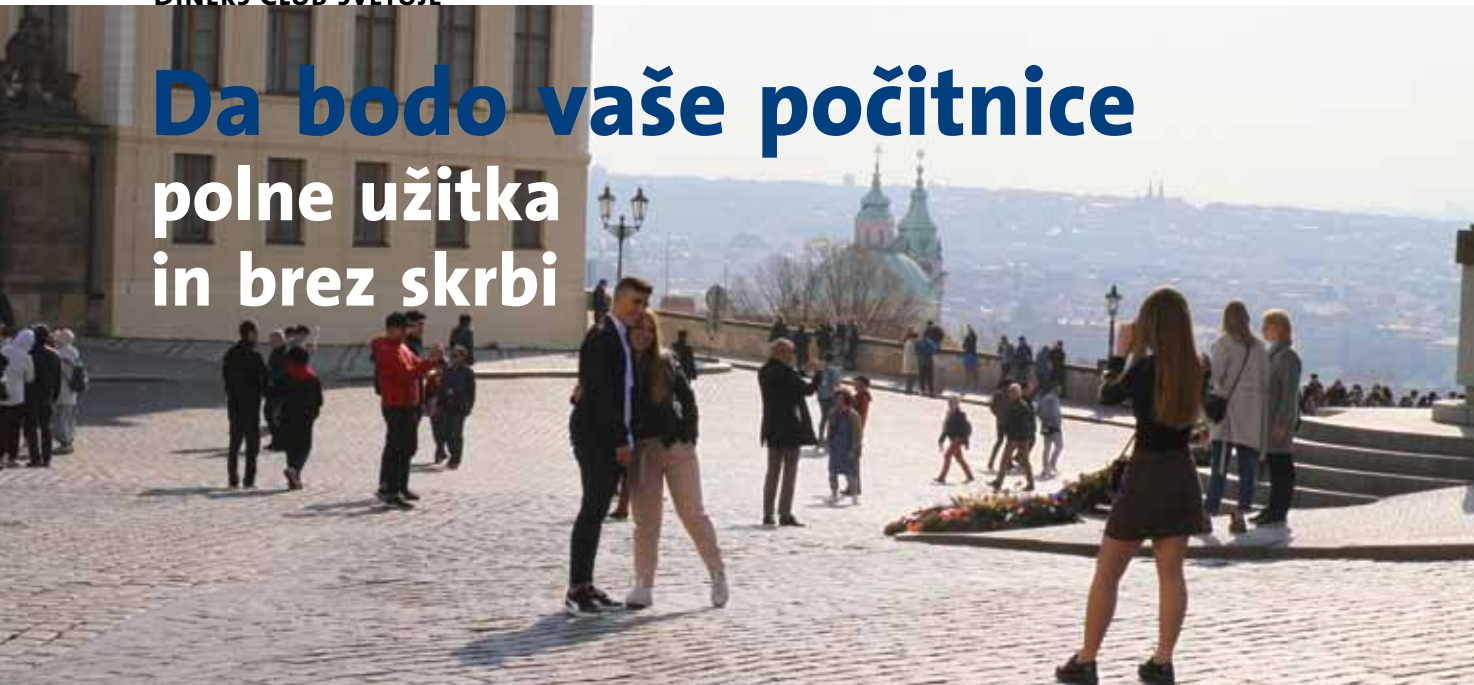
Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije

Foto: MMC RTV SLO/BoBo

DINERS CLUB SVETUJE

Da bodo vaše počitnice polne užitka in brez skrbi

1. Poraba je pod kontrolo

Letalske vozovnice, druge prevoze, prenočišča, vodenje, zavarovanje in drugo rezervirajte pri nas v potovalni agenciji in se razbremenite morebitnega stresa ob načrtovanju in izvedbi potovanja. Čas in energijo raje porabite drugje, že pred potovanjem pa je modro vedeti tudi, kolikšni bodo njegovi okvirni stroški, da se izognete neprijetnim presenečenjem. **S kartico Diners Club jih plačajte že pred odhodom**, lahko tudi na do 12 obrokov. Tako vam bo ostalo več sredstev za dodatno razvajanje in kakšen poseben spominek s poti.

2. Na prvem mestu je udobje

Nenavadno, ampak veliko popotnikov trdi, da je najbolj utrudljiv del poti čakanje na letališčih.

Vi takšnih težav nimate, saj lahko s svojo kartico Diners Club **brezplačno*** vstopate v več kot 800 letaliških salonorov po svetu in izkoristite njihovo ponudbo. Ta vključuje udobno namestitve, osvežitve s pijačami in prigrizki, brezplačno internetno povezavo in časopise.

3. Dobrodošli povsod

Vašo kartico Diners Club sprejemajo na 30 milijonih prodajnih mest v 185 državah. Dobrodošla je tudi na prodajnih mestih, označenih z znakom Discover. To

velja tudi za spletne nakupe, kar je še posebnega pomena za spletne trgovce iz ZDA, ki sicer svojega blaga ne dostavljajo zunaj te države. Storitve Diners Club Shipping omogoča podjetje MyUS. S svojo **kartico Diners Club lahko na obroke nakupujete tudi v tujini**.

4. Dvigovanje gotovine

Čeprav je kartica Diners Cluba namenjena predvsem brezgotovinskemu poslovanju, vas tudi v posebnih situacijah ne razočara.

Kadar potrebujete gotovino, vas iz zagate rešijo bankomati in ponudniki gotovinskih izplačil v več kot 100 državah po svetu.

Seznam bankomatov najdete na spletni strani www.dinersclub.si, na njej pa so vam na voljo tudi druge informacije.

5. Kupujte na obroke tudi v tujini

Obleka, ki vam pristaja kot ulita, salonarji, ki ste jih videli v zadnjem Vogueu, biserna ogrlica, ki vas spominja na mamino. Kolikokrat ste med brezskrbnim pohajkovanjem po tujih krajih naleteli na predmet poželenja, pa si ga zaradi limita in drugih izdatkov na poti niste mogli privoščiti? Enako velja tudi za nakupe na spletu.

S kartico Diners Club teh zagat zdaj ni več, saj vam omogoča **nakup na do 12 obrokov tudi v tujini**.

Postopek je preprost. Pred odhodom se prepričajte, ali imate aktivirano storitev Nakupi na obroke in kolikšen je vaš kreditni limit. Največ tri dni po opravljenem nakupu nam sporočite svoje ime in priimek, datum rojstva, zadnje štiri številke svoje kartice, datum in uro nakupa, prodajno mesto, znesek nakupa, ki mora biti najmanj 100 evrov, in število obrokov (najmanj 2, največ 12 obrokov). Te podatke nam lahko posredujete na naslov Erste Card, d. o. o., Dunajska cesta 129, 1000 Ljubljana, na e-naslov obroki.tujina@erstecard.si, s SMS-obvestilom na 070 355 255 ali z zahtevkom na spletni strani www.dinersclub.si, zavihek Ugodnosti. Tudi za nakupe na obroke ni več meja, zakaj bi si jih postavljali vi.

6. Pomembna je tudi varnost

Ob vsaki uporabi svoje kartice Diners Club lahko prejmete SMS-sporočilo o višini in mestu nakupa. Odlična informacija, ki je hkrati tudi varovalka ob morebitni zlorabi vaše kartice. Če pridete v takšno situacijo, nemudoma pokličite avtorizacijski center Erste Carda na 01 5617 913, da bodo ustrezno ukrepali.

Spet nove možnosti prihrankov!

"VEČKRAT ME JE
REŠILA MOŽNOST
PLAČILA NA
OBROKE."

..... in več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

Aktivirajte kartico in se nagradite z darilnim bonom SPAR
v vrednosti 20 €

PRIJAVNICA:

za poslovno kartico Diners Club Mozaik Podjetnih.

Ime in priimek:

Tel., GSM:

E-naslov:

Želim kartico Diners Club Mozaik podjetnih:

☐ za podjetje

☐ za ožje družinske člane oziroma zaposlene

C1486

S podpisom soglašam, da OZS in Erste Card, d. o. o., navedene podatke obdeluje z namenom posredovanja ponudbe za poslovno kartico Diners Club Mozaik Podjetnih in s tem namenom z menoj vzpostavi stik na navedeni telefonski številki oziroma elektronskem naslovu.

Podpis
prosilca:

X

Izpolnjeno prijavnico pošljite po pošti na naslov: OZS,
Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana ali skenirano na e-naslov
mozaik.podjetnih@ozs.si oziroma jo oddate osebno na OZS ali 00Z.
Dodatne informacije dobite na 080 12 42.

OSEBNI PODATKI

Kakšne so obveznosti podjetij do strank in do zaposlenih

glede dostopa do lastnih osebnih podatkov?

Eden ključnih elementov zagotavljanja zakonite obdelave osebnih podatkov je tudi učinkovito izvajanje pravice vsakogar, da se seznani z obdelavo lastnih osebnih podatkov in dostopa do teh podatkov (to določa 15. člen Splošne uredbe o varstvu podatkov). To pomeni, da lahko od podjetja vsakdo bodisi kot stranka, kupec, naročnik ali zaposleni, kadar koli zahteva pojasnila o tem, katere njegove osebne podatke obdelujejo, za kakšen namen in na kakšni podlagi, kdo so uporabniki ter informacije o roku hrambe.

V primeru, ko podjetje izvaja profiliranje posameznika, je na primer ta upravičen tudi do informacije o njegovem profilu, na primer o tem, v katere »segmente« ali »kategorije« je uvrščen. Prav tako lahko posameznik zase zahteva pridobitev kopije osebnih podatkov, ki se obdelujejo. **Podjetje pa mora na vsako takšno zahtevo odgovoriti v roku enega meseca.**

Če podjetje izvaja profiliranje, že Splošna uredba predvideva nekaj zaščite glede razkrivanja poslovnih skrivnosti ali intelektualne lastnine, ki je pri tem lahko zlasti pomembna. Vendar pa zaščita poslovnih skrivnosti ne sme biti izgovor za vsako zavrnitev dostopa ali posredovanja informacij posamezniku. Kadar je mogoče, pa je zaželeno, da bi podjetje imelo tudi možnost zagotoviti dostop na daljavo do varnega sistema, ki bi posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, omogočil neposreden dostop do njegovih osebnih podatkov.

Podjetje mora podatke zagotoviti brezplačno. Izjemoma lahko podjetje zaračuna razumno pristojbino, (pri čemer upošteva administrativne stroške posredovanja):

– če dokaže, da je zahteva očitno neutemeljena ali pretirana (zlasti, ker se zahteve ponavljajo),

– če posameznik zahteva dodatno kopijo osebnih podatkov.

Poleg tega ima posameznik tudi pravico, da zahteva, da se njegove osebne podatke izbriše, če za obdelavo ni več dopustnega razloga, pravico do popravka netočnih podatkov, v nekaterih primerih pa tudi pravico do ugovora obdelavi ali omejitve obdelave.

Podjetja z izvajanjem teh pravic ne bodo imela težav, če imajo dobro pripravljeno evidenco dejavnosti obdelave in pregled nad tem, katere osebne podatke obdelujejo.

Podjetje lahko zahtevo glede uveljavljanja pravic načeloma zavrne le, če gre za podatke, ki se ne nanašajo na posameznika, ali če obstaja v zakonu določena omejitev glede posredovanja (na primer za banke velja takšna omejitev za določene podatke, ki jih morajo banke zbirati v zvezi s preprečevanjem pranja denarja in financiranja terorizma).

Pravice posameznika torej niso absolutne, ampak jih lahko zgolj zakon sorazmerno. Obseg obveznosti upravljavcev in pravic posameznikov se lahko z zakonom omeji zgolj, kadar je to potrebno za zagotavljanje:

– državne varnosti, obrambe ter javne varnosti (na primer omejitve glede dostopa do tajnih podatkov),

– preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij (na primer omejitve glede dostopa do podatkov iz policijskih postopkov),

– drugih pomembnih ciljev v splošnem javnem interesu EU ali države (vključno z denarnimi, proračunskimi in davčnimi zadevami, javnim zdravjem in socialno varnostjo),

– varstva neodvisnosti sodstva in sodnega postopka,

– preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja in pregona kršitev etike v zakonsko urejenih poklicih,

– spremljanja, pregledovanja ali urejanja, povezanega z izvajanjem javne oblasti,

– varstva posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali pravic in svoboščin drugih in uveljavljanja civilnopravnih zahtevkov (na primer v določenih primerih pravice intelektualne lastnine, pravice otrok, primeri, ko določen podatek hkrati predstavlja podatek druge osebe).

Posameznik zahtevkov za uveljavljanje določene pravice (tudi pravice do dostopa do lastnih podatkov), uveljavlja neposredno pri podjetju ali drugi organizaciji, ki podatke zbira oziroma obdeluje. Za otroke pravico uveljavljajo starši ali drugi zakoniti zastopniki.

Pri Informacijskem pooblaščenca zadnje čase opažamo primere, ko podjetja ne odgovarjajo na zahteve za dostop do lastnih podatkov, celo na zahteve nekdanjih zaposlenih, ali jih celo povsem neupravičeno zavrnejo. Takšno ravnanje ni dopustno. **Če gre za zahtevo zaposlenega za posredovanje plačilnih list, pa lahko predstavlja tudi kršitev delovno-pravne zakonodaje.**

Vsako podjetje mora na zahtevo posameznika glede uveljavljanja pravic po Splošni uredbi odgovoriti najkasneje v enem mesecu od prejema zahteve in prosilca tudi informirati o izvedenih ukrepih. Ta rok se lahko pri kompleksnejših zahtevah ali velikem številu zahtev podaljša za največ dva meseca.

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) namreč v zvezi z izplačilom plače še posebej določa: da je delodajalec dolžan delavcu do konca plačilnega dne izdati pisni obračun, iz katerega so razvidni podatki o plači, nadomestilu plače, povračila stroškov v zvezi z delom in drugi prejemki, do katerih je delavec upravičen, obračun in plačilo davkov in prispevkov ter plačilni dan. Iz pisnega obračuna morajo biti razvidni tudi podatki o delavcu in delodajalcu. Prav tako mora delodajalec najkasneje do 31. januarja delavcu izdati pisni obračun plač in nadomestil plač za preteklo koledarsko leto, iz katerega sta razvidna tudi obračun in plačilo davkov in prispevkov. Nadzor te pravice delavca izvaja inšpektorat za delo.

Dokumenti s podatki o delavcu, za katerega se preneha voditi evidenca o izrabi delovnega časa, ter dokumenti s podatki o delavcu, za katerega se preneha voditi evidenca o stroških dela se **hranijo kot listina trajne vrednosti**. To pomeni, da lahko delavec tudi kadar koli po prenehanju zaposlitve zase zahteva posredovanje teh podatkov, saj gre za podatke, ki se nanašajo nanj.

Podjetje mora posameznika v vsakem primeru obvestiti, tudi če zahteve ne bo izpolnilo ter svojo odločitev utemeljiti in hkrati prosilca tudi obvestiti, da lahko v 15 dneh po prejemu odgovora vloži pritožbo pri IP in ima možnost uveljavljanja pravnih sredstev.

Posameznik ne more pridobiti podatkov, ki se ne nanašajo nanj:

– osebnih podatkov drugih oseb, če ni njihov zakoniti zastopnik,

– podatkov o tem, kateri posamezniki znotraj organizacije uporabljajo njegove osebne podatke ali

– v določenih primerih, če je to potrebno za varstvo pravic drugih, podatkov, ki sodijo v poslovno skrivnost ali intelektualno lastnino podjetji (na primer vnaprej natisnjenih in strokovno potrjenih psihodiagnostičnih testov, poslovne logike in algoritmov za izračun na primer ugotavljanja goljufij).

V primeru, da se podjetje na zahtevo za uveljavljanje pravic po Splošni uredbi ne odzove, se lahko posameznik obrne na Informacijskega pooblaščenca. Več o nasvetih podjetjem na spletni strani: www.upravljaviec.si o pravicah posameznika pa na spletni strani: www.tiodlo-cas.si.

Članek je pripravil Informacijski pooblaščenec v sklopu evropskega projekta RAPID.Si, ki je namenjen izobraževanju majhnih podjetij o reformi zakonodajnega okvira s področja varstva osebnih podatkov. Vsebine so sofinancirane s strani Evropske unije v okviru Splošnega programa za pravice, enakost in državljanstvo 2014–2020.

Ste se kdaj vprašali, **zakaj se vaše podjetje ne razvija in ne raste dovolj hitro?**

V kateri omari najdete hitreje določeno majico, v urejeni ali razmetani? V urejeni omari bo tudi majica urejena, v razmetani jo bo treba ponovno likati, treba bo ponoviti vsaj del procesa. Več je neurejenih procesov, večje so napake in številčnejše ponavljanje procesov. Podjetje mora biti dobro organizirano z optimiziranimi procesi. Samo takrat boste lahko mirno spali.

Podjetje je živ, dinamičen in v okolje odprt sistem, kateremu moramo nenehno posvečati pozornost in biti pripravljeni na spremembe znotraj njega samega v odvisnosti od sprememb okolja, v katerem deluje. Vsak posameznik odraža in se neprestano razvija, enako je tudi s podjetjem. Na razvoj posameznika vplivajo različni dejavniki, kot so vzgoja in okolje. Podjetje je skupek teh posameznikov in vplivov iz okolja, ki mora delovati znotraj določenih pravil ter dosegati svoje zastavljene cilje. Zraven zastavljenih ciljev je seveda vedno prisotna tekma s konkurenco.

Verjetno ste si že večkrat zastavili vprašanje: **Zakaj je določeno konkurenčno podjetje boljše od vas?** Ste začeli razmišljati o njihovi nabavi, boljšem tehnološkem procesu, višje doseženi prodajni ceni? Ste se kdaj vprašali, kako pa delujejo, kakšni so njihovi procesi po posameznih funkcijah, kakšni so njihovi optimizirani procesi?

Na voljo številna orodja za izboljšanje poslovnih procesov

Ena od najpomembnejših nalog vodilnega osebja v podjetju je izboljševanje poslovnih procesov. Podjetje ne more enako delovati pri desetih ali štiridesetih ali sto zaposlenih. Pri nas večkrat opazimo hitro rast podjetij, predvsem obrtniških, ki enako delujejo z desetimi in nato s petdesetimi zaposlenimi. Prihaja do popolnega kaosa, nenadzorovanih operacij, lovljenja rokov, nenadzorovane likvidnosti, slabe organiziranosti, preveč porabljenih ur in materiala. Največji problem pa je stres in posledično velikokrat izgorelost vodje, obrtnika. Sam še vedno opravlja določene procese, ki bi jih že zdavnaj moral predati. Je to strah pred predajo odgovornosti, strah pred izgubo popolnega nadzora?

Podjetjem so na voljo številne znane metode in orodja za izboljševanje po-

slovnih procesov. Katero in kdaj uporabiti pa je stvar ciljev, znanj in izkušenj. Številna podjetja pri nas jih zaradi različnih vzrokov ne uporabljajo, kar pa dolgoročno nikakor ni dobro. Vsako podjetje v določenem času začne rasti in se razvijati. Spreminjanje lahko poteka načrtovano in nenačrtovano. Če poteka nenačrtovano, prihaja do bolj ali manj naključnega vpliva organizacije na okolje. Pri načrtovanem spreminjanju se vodstvo poskuša sistematično pripraviti na odzivanje in vplivanje na okolje.

Pomembno je, da rast in razvoj podjetja izvajamo načrtno

Podjetje mora poslovne procese izvajati učinkovito. V današnjem času si pomagamo z digitalizacijo, saj velikokrat prav informacijska tehnologija omogoča veliko sprememb, ki pripomorejo k večji učinkovitosti poslovnih procesov. Večjo učinkovitost procesov dosežemo z odstranitvijo nepotrebnih aktivnosti, avtomatizacijo določenih opravil, boljšim dostopom do skupnih podatkov, izboljšano komunikacijo med izvajalci procesa, natančno določeno odgovornostjo itd.

Procese optimiziramo

Ko se podjetje odloči za optimizacijo poslovnih procesov, mora najprej preučiti obstoječe stanje procesov, definirati kazalnike, s katerimi bo merilo delovanje procesov, in na osnovi dobljenih rezultatov optimizirati poslovne procese. V okviru optimizacije poslovnih procesov lahko izboljšamo pretočne čase procesov, boljše razporedimo obremenitve osebja v svojem podjetju, v splošnem izboljšamo poslovanje in ga naredimo bolj preglednega. Posredni rezultati so izboljšanje zadovoljstva strank in zmanjšanje stroškov poslovanja. Pred implementacijo prenove poslovnega procesa v prakso je treba biti pozoren na podporo vodstva. Treba je začeti z malimi koraki.

V nasprotnem primeru lahko pride do tega, da spremembe med zaposlenimi ne bodo dobro sprejete. Glavni razlog za nesprejetost je slabo izvedena komunikacija med vodstvom in zaposlenimi, ki se jim ne obrazloži dovolj dobro namena in ciljev sprememb poslovnih procesov ter njihovo vključenost v izvajanje.

Družinska podjetja naj bodo na procese v podjetju še posebej pozorna

Spreminjanje procesov je najpomembnejše za obrtniška podjetja, ki rastejo in se razvijajo, ter znotraj tega prav gotovo družinska podjetja. **Družinska podjetja so v času nasledstva v eni od najbolj kritičnih faz v rasti in razvoju podjetja.** Z ukrepi je treba začeti od 5 do 7 let pred končno predajo podjetja nasledniku. Samo takrat bo celoten proces dobro izpeljan in nova generacija pripravljena na izzive okolja.

Razpis za spodbujanje procesnih izboljšav

Spirit Slovenija je oktobra 2017 objavil **javni razpis za spodbujanje procesnih izboljšav v podjetjih.** Za leto 2019 (objava bi naj bila še ta mesec) je napovedan podoben javni razpis, katerega namen bo izboljšati konkurenčnost podjetij preko procesnih izboljšav in spodbujanje v (S)Industrijo 4.0. Cilj razpisa bo spodbujanje podjetij k prenovi in učinkovitemu upravljanju poslovnih procesov, vitkemu poslovanju, business process managementu in dizajn managementu ter s tem povečanje dodane vrednosti v podjetjih. **S pridobitvijo finančnih sredstev iz tega javnega razpisa bodo obrtniki in podjetniki upravičeni do sofinanciranja svetovanja zunanjih svetovalcev in strokovnjakov, ki bodo pomagali optimizirati procese v podjetjih.**

DR. SABINA ŽAMPA, RISO, D. O. O.

"KARTICO UPORABLJAM PRI VSAJ DESETIH PARTNERJIH."

Več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

Prenos je treba načrtovati in se odkrito pogovarjati s potomci

Praktično skoraj brez izjeme vse podjetnike skrbi le, koliko davka bodo plačali ob prenosu lastništva. Posledično redki razmišljajo o prenosu odgovornosti in zato prenos dejavnosti preživi zgolj tretjina družinskih podjetij. Kako se temu izogniti?

1. napaka: O prenosu začnejo razmišljati šele tik pred upokojitvijo

Dejstvo je, da velika večina podjetnikov čaka vse do upokojitve, nekateri pa celo še dlje. Večina teh podjetnikov ima naslednike, ki so tudi zaposleni v podjetju. Običajno potomci opravljajo delo, ki ni vezano na direktorsko funkcijo. Večina med njimi je neke vrste »deklica za vse«.

Če upoštevamo, da se je podjetništvo v Sloveniji zares začelo po osamosvojitvi, ugotovimo, da so ti podjetniki danes stari med 60 in 75 let. Koliko so stari potomci? Večina med njimi je že prekoračila štirideseta.

Kdaj bodo zreli, da postanejo direktorji in začnejo samostojno voditi podjetje?

Večinoma na to vprašanje slišim odgovore: »Ja, ko se bom jaz upokojil.« Ali pa: »Tudi zanj bo prišel čas.« Seveda, za vsako stvar v življenju pride čas. Vprašanje je, če takrat za prevzemnike ne bo že prepozno.

Tisti nasledniki, ki so motivirani za prevzem družinskega posla, običajno komaj čakajo, da dobijo več svobode in bodo lahko samostojno odločali o poslovnih usmeritvah, postavili lastno vizijo in strategijo ter nosili tudi posledice svojih odločitev. Običajno te potomce zelo moti, da imajo starši še vedno glavno besedo pri vseh odločitvah in bi si želeli, da se tudi njim zaupa in da končno dobijo priložnost.

To bi bilo tudi smiselno. Kot sem že večkrat omenil, je prenos odgovornosti, znanja in kredibilnosti večletni proces, ki edini na dolgi rok zagotavlja stabilnost in uspešnost družinskega posla. Marsikateri starš razmišlja, da bodo potomci po njegovem sestopu enostavno prijeli za štafetno palico in »dirkali« dalje. Tako razmišljanje je največja zmot!

Če je nekdo dober tehnolog, vodja proizvodnje, računovodja, odličen gostinski delavec ali voznik tovornjaka, to nikakor ne pomeni, da bo znal tudi voditi podjetje, pa čeprav je v njem zaposlen že več deset let.

Veliko takšnih zmot smo na Inštitutu MoST reševali in marsikatero tudi uspešno rešili. Vendar je bilo za to potrebno desetkrat več energije, kot če bi ta proces sprožili vsaj 5 let pred umikom staršev in bi postopno in načrtno prenašali odgovornost na naslednike.

Videl sem tudi kar nekaj zgodb, ko so potomci obupali in si poiskali drugo službo ali svoj posel, saj so se naveličali čakati ... Ti nasledniki so bili brez izjeme vsi motivirani za prevzem družinskega posla, vendar so pričakovali vsak dan več samostojnosti, ki pa je niso dočakali.

Posledica je bil hud družinski konflikt in močno skrhani odnosi. Praktično v vseh teh primerih so starši potomcem očitali nehvaležnost, češ, da so garali za njih, oni pa so jih sedaj pustili na cedilu. Seveda to ne drži. Če bi bilo to res, bi starši že zdavnaj začeli razmišljati, kako prepustiti potomcem odločanje vsaj na

nekaterih področjih in jim na ta način izkazali zaupanje.

Tako pa so se užaljeno oglasili šele takrat, ko se je odhod že zgodil. Predhodnih opozoril naslednikov in tudi groženj, da bodo res odšli, niso jemali resno. Ključni razlogi za to so ego, želja po kontroli, strah pred izgubo podjetniškega statusa in podobno.

To, da je potomec formalno direktor, o vsem pa še vedno odločajo starši, ne spremeni zapisanega.

Marsikateri naslednik je bil formalno direktor, a je močno čutil, da njegove odločitve starši mirne duše spremenijo in je hitro doumel, da je zgolj »slamnat« direktor, ki mu starši očitno ne zaupajo. Takšna situacija zagotovo pelje zgolj v konflikte in marsikdaj do razdora družine.

Kako torej postopati, da do takšnih situacij ne pride?

V prvi vrsti je potrebno prenos odgovornosti načrtovati najmanj 5 let pred upokojitvijo. Pripravi se načrt prenosa znanja in kredibilnosti ter dogovori, kako in kdaj bo izbrani naslednik prevzemal odgovornost za posamezna področja. Če je naslednikov več, je treba še natančneje definirati, kdo je odgovoren za posamezne segmente poslovanja.

Če ste zamudili majsko delavnico *Uspešen prevzem družinskega podjetja*, se lahko oglasimo pri vas osebno in vam pomagamo pripraviti vsebinski in terminski načrt prenosa odgovornosti ter

družinsko ustavo – pravičen celosten družinski dogovor.

Sledi izvajanje pripravljenega načrta. Naj bo čim bolj dosledno, obenem pa dovolj fleksibilno, da poslovanje poteka nemoteno in da niti kupci, niti dobavitelji, še manj pa zaposleni čutijo kakšno nenadno spremembo, ki bi jih lahko pahnila v dvom. Na področjih, kjer je to pomembno, se spremembe tudi pojasni, zato da vsi udeleženci vedo, zakaj se spremembe dogajajo.

Zadnja faza je formalni in dejanski prevzem direktorske funkcije s strani naslednikov. To pomeni, da se starši umaknejo zgolj na svetovalno funkcijo in vodenje ter odgovornosti prepustijo potomcem. Seveda mora postopek potekati postopno in je odločitve treba na začetku preverjati bolj, z vsakim dnem pa vedno manj.

Se lahko starši z direktorskega položaja umaknejo pred upokojitvijo?

To je celo zaželeno. Še več, celo lastništvo lahko urejamo še pred upokojitvijo. Dejavnost, s. p. ali d. o. o., lahko lastništvo prepustimo naslednikom še pred formalno upokojitvijo.

Seveda to velja takrat, ko smo proces prenosa odgovornosti opravili pravočasno in so starši prepričani, da so nasledniki sposobni in motivirani za nadaljevanje posla. Starši v takšnem primeru ostanejo zaposleni do upokojitve in opravljajo predvsem svetovalno funkcijo ter manj pomembne naloge.

2. napaka: Starši resnega pogovora z nasledniki sploh ne opravijo

Na Inštitutu MoST ugotavljamo, da je zares motiviranih potomcev za prevzem družinske dejavnosti v Sloveniji zgolj 9 %. Nekateri tuje raziskave navajajo celo še manjši odstotek. Kakor koli že, odstotek motiviranih potomcev je zares zaskrbljujoč. Kaj pa drugi? Vendarle po statistiki prenos družinske dejavnosti preživi 1/3 podjetij.

Kje nam torej zmanjka teh 24 %?

Vsi drugi nasledniki so na neki način potisnjeni v družinsko situacijo. Seveda niso vse zgodbe enake. Nekateri nasle-

dniki se preprosto vdajo volji staršev, ki v veliki večini pričakujejo, da bodo potomci nadaljevali njihovo življenjsko delo. Če je posel dobro utečen, potem običajno zadeve delujejo še kar nekaj časa. Vendar to večinoma velja za tradicionalne dejavnosti.

Čisto nekaj drugega je v dejavnostih, kjer tehnologija nenehno napreduje in je potrebna hitra odzivnost. Takih je vedno več, tehnologija pa prinaša še hitrejši napredek in posledično potrebo po več čuječnosti, hitrejšo odzivnost in nenehno prilagajanje.

Bodo nemotivirani nasledniki sposobni uspešno voditi takšno podjetje?

Dejstvo je, da prenos družinskega podjetja v tretjo generacijo preživi zgolj še vsako sedmo podjetje. Vsi starši se zavedajo pomena motivacije za uspešno poslovanje, saj so ne nazadnje to sami izkusili in jih življenje vsakodnevno sili v nove podjetniške izzive, za kar je motivacija nujna. Še kako dobro se spomnijo trdih začetkov, ko je bila želja in volja edino, kar jim nihče ni mogel vzeti.

Vsakemu podjetniku je torej jasno, da brez motivacije ni uspeha. Kje je potem težava, da kljub tako malemu odstotku motiviranih naslednikov, **večina**

misli, da so njihovi potomci zagotovo med njimi? Čustva!

Starš ima svoje otroke najraje, vendarle pa smo si kljub temu zelo različni. Nekaj je takšnih, ki svojim otrokom puščajo svobodno voljo in odločanje. Nekaj je takšnih, ki so »tirani« in svoje otroke silijo ter uveljavljajo svojo voljo za vsako ceno. Po Gaussovi krivulji je večina nekje vmes. Kje vmes? Predstavljajte si 77 odtenkov sive.

Želim povedati, da si večina staršev »preveč« srčno želi, da bi se njihov posel uspešno nadaljeval po njihovi upokojitvi in tudi smrti. Vendarle je to življenjsko delo, zato gre to razumeti.

Vendar pa imajo starši ob tej silni želji po nadaljevanju dejavnosti svoje otroke največkrat kar **preveč »radi«** in si zato večina vnaprej zamisli situacijo, kako bodo potomci s hvaležnostjo sprejeli utečen posel in nadaljevali poslovanje ter kasneje prenesli dejavnost še na svoje potomce – njihove vnuke.

Ta »ideal« je značilen za več kot 90 % ustanoviteljev družinskih podjetij. Za bolj plastično ponazoritev bom naslednji mesec poleg tretje napake navedel še primer, ko je oče od svojega sina zahteval prevzem dejavnosti in kako se je to izšlo.

UROŠ KAVS, INŠTITUT MoST

Investiranje je danes nujna stvar – a pozor, bodite previdni!

To, da je danes nujno investirati, ve že večina. Le na način, da investiramo, kar nam ostane, in s tem gradimo dodatno »zlato rezervo« si lahko zagotovimo varnejšo prihodnost. Investiranje na dolgi rok nam namreč lahko prinese občutek brezskrbnosti in varnosti ter nam omogoča neodvisnost oziroma svobodo.

Pri financah, varčevanju in investiranju se je treba zavedati, da gre tukaj za področje, kjer ima večina ljudi največ želja, najmanj izkušenj in pravih nasvetov ter daleč največ strahov.

Prav zaradi tega posamezniki na področju financ naredijo različne napake, ki na koncu pripeljejo do preveč preplačanih stroškov, podpovprečnih donosov ali celo precejšnjih izgub vrednosti investiranega denarja.

Investiranje denarja postaja z leti vedno bolj preprosto in dostopno. Danes so namreč prav vsakemu posamezniku na voljo dostopi do različnih naložbenih možnosti, ki so bile včasih na voljo le »velikim« investitorjem. Tako so se tudi v Sloveniji pred leti najprej pojavili vzajemni skladi, nato indeksni skladi, zdaj pa postajajo vedno bolj priljubljeni ETF skladi oziroma kotirajoči indeksni skladi.

ETF skladi nadomeščajo direktne investicije v delnice, ker so za večino vlagateljev zaradi razpršitve veliko bolj varni. A ne le to, indeksni skladi dosegajo boljše donose kot vzajemni skladi in so stroškovno veliko bolj učinkoviti. Nekateri ETF skladi imajo v primerjavi z vzajemnimi skladi tudi do 10-krat nižje letne upravljalvske stroške, kar se zelo pozna pri izkupiškemu denarju po koncu investiranja.

Preplačilo stroškov in neobvladovanje čustev vam lahko odnese več kot vsi borzni zlomi skupaj!

V podjetju Dalbar so pred leti naredili zanimivo raziskavo, kjer so primerjali različne donose pri enakih naložbenih

možnostih in ugotovili, da povprečni investitor zares izgublja veliko sredstev zaradi preplačila stroškov (predvsem upravljaljskih) in zaradi neracionalnega vedenja na finančnih trgih. Analiza je zajemala obdobje 30 let od leta 1985 do leta 2015 ob predpostavki investiranja v ameriške delnice preko različnih naložbenih opcij (vzajemni skladi, indeksni skladi ...).

Raziskava je pokazala, da je sam indeks ameriških delnic v 30-letnem obdobju na letni ravni rasel s stopnjo **10,35 %** na leto. V istem obdobju je povprečni investitor na istih trgih dosegel veliko manjši donos, zgolj **3,66 %** letno. Razlika, ki je zares izjemna, je nastala predvsem zaradi dveh vidikov:

1. **Preplačilo stroškov** – večina vzajemnih skladov ali naložbenih zavarovanj, ki so vezani na vzajemne sklade, ima namreč zelo visoke letne stroške v primerjavi z indeksnimi skladi ali ETF skladi – primer: Vzajemni sklad, ki vlaga v ameriške delnice, ima v povprečju nekje do 2,5 % letne upravljalvske provizije; ETF sklad, ki vlaga enako, torej v ameriške delnice, pa ima zgolj 0,07 % letne upravljalvske provizije – razlika je očitna!

2. **Neracionalne čustvene odločitve** – večina investitorjev se na finančnih trgih odloča v skladu s čustvi, ki ne koristijo dolgoročnemu uspešnemu investiranju. Večina vlagateljev namreč prodaja naložbe, ko le-te padejo, in vlaga vanje takrat, ko stvari že krepko zrastejo.

To je prav nasprotno temu, kar izvajajo največji investitor vseh časov, Warren Buffet, ki pravi, da je treba biti agresiv-

ven takrat, ko so vrednosti nizke (kupovati) in biti prestrašen takrat, ko so vrednosti visoke (prodajati).

Če to prenesemo v Slovenijo in prilagodimo našim statističnim podatkom, lahko ugotovimo, da zaradi istih dveh napak Slovenci v povprečju izgubljajo nekje 2000 € letno – zaradi preplačila stroškov in zaradi vmesnih neracionalnih odločitev. V desetih letih to pomeni 20.000 € itd.

Kaj so to ETF skladi?

Najprej razrešimo dilemo, kaj so to indeksni skladi in kaj so to ETF skladi.

1. **Indeksni skladi** so investicijski skladi, ki vedno sledijo nekemu določenemu indeksu oziroma donosu le-tega indeksa.

Dva najmočnejša aduta indeksnih skladov sta zagotavljanje višjih donosov kot večina aktivno upravljanjanih skladov in imajo precej nižje provizije.

2. **ETF skladi** so indeksni investicijski skladi, katerih delnice kotirajo na borzi in jih je tam mogoče tudi kupiti in prodati. To pove že tudi originalno ime ETF, ki pomeni »Exchange Traded Fund«.

ETF-ji so vedno bolj priljubljeni, kar dokazujejo tudi prilivi v te sklade, ki že nekaj let vodijo v primerjavi s prilivi v vzajemne sklade. Z nizkimi stroški upravljanja in ob zanesljivem sledenju indeksu so dolgoročno relativno donosna in stroškovno učinkovita naložba.

Pri ETF skladih je pomembno razumevanje, kako delimo ETF sklade glede na indeks, ki ga zasledujejo. Če namreč želimo upoštevati primerno razpršitev za večjo varnost, moramo poznati opcije, ki

nam jih ETF skladi ponujajo. Glede na indekse, ki ga zasledujejo, jih tako delimo:

– **ETF-ji, ki sledijo splošnim borznim indeksom** (na primer S&P 500, Nasdaq, Dow Jones, Dax itd.),

– **ETF-ji, ki pokrivajo posamezno mednarodno tržišče, kot regijo, države ali določeno globalno področje,**

– **ETF-ji, ki pokrivajo določen sektor ali panogo** (na primer določene surovine ali košarica le-teh, tehnološka podjetja, sektor podjetij, ki se ukvarjajo z medicinsko marihuano, nepremičninski sektor, farmacija, telekomunikacije itd.).

Po mnenju številnih upravljavcev in profesionalnih vlagateljev so ključne prednosti ETF skladov torej v nižjih stroških (tudi do 10-krat manjši stroški upravljanja kot pri vzajemnih skladih), hitrosti izvedbe spremembe ter v zelo široki ponudbi.

Danes je tako vsakemu vlagatelju z nekaj 100 € preko borznega računa omogočeno, da investira svoja sredstva po vsem svetu, v najboljše podjetja, v

najboljše indekse. In ne le stroškovno učinkovito, verjetno je, da bo na dolgi rok zaradi tega dosegel tudi boljšo donosnost.

Študije so namreč pokazale, da okrog 75 odstotkov upravljavcev skladov na daljši rok ustvarja nižje donose, kot njihovi primerjalni indeksi ali iz njega izhajajoči ETF skladi. Ne le, da je izbira posamičnih delnic, ki bodo bolj donosne, izjemno težka naloga, to tudi veliko stane, kar po navadi plača vlagatelj. Zato vsekakor ni naključje, da postajajo ETF skladi vedno bolj priljubljena opcija za naložbo denarja.

Ali se v ETF sklade spleča vlagati manjše zneske?

Najprej je vsekakor treba povedati, da vlaganje v ETF sklade ni priporočljivo za prav vse vlagatelje. Zaradi svojih značilnosti so najbolj primerni za vlagatelje z enkratnimi zneski, recimo od 500 € naprej. Upoštevati je namreč treba stroške nakupa in prodaje ETF skladov pri

izbranem borznem ponudniku ter seveda davčne obveznosti, ki nastanejo pri prodaji sklada (kapitalski dobiček) ali ob prejemu dividend (davek na prejete dividende).

A vsekakor se v ETF skladih izplača varčevati tudi manjše zneske. Najboljša opcija je, da tisti z manjšimi zneski naberejo vsaj 500 € skupaj in z njimi investirajo v ETF sklad. Če so za nakup ETF sklada plačali 5 €, to pomeni, da so ob začetku izgubili 1 %, kar je še vedno veliko manj, kot bi sicer bilo treba plačati ob investiciji v vzajemni sklad. Da o upravljavski proviziji, ki je v večini ETF skladov tudi do 10-krat nižja, sploh ne govorimo.

Warren Buffet je svojim sodelavcem in družini že pred leti zabičal, da naj po njegovi smrti večino premoženja, ki ga zdaj aktivno nadzira, razpršijo v ETF sklade. Zdaj torej veste, zakaj!

MATJAŽ ŠTAMULAK, INVESTICIJSKI IN FINANČNI SVETOVALEC, WWW.CRESUS.SI

Vas zanima zdravo delovno in bivalno okolje? **TIGR4smart - Trajnostno in inovativno gradbeništvo za pametne stavbe**

Razvoj izdelkov in tehnologij, ki omogočajo vzpostavitev zdravega bivalnega in delovnega notranjega okolja. To je namen programa **TIGR4smart, ki je bil podprt tudi s slabimi 6 milijoni evropskih sredstev** in je povezal 16 slovenskih podjetij ter raziskovalnih ustanov v Sloveniji. Vizija programa je temeljila na razumevanju potrebe po razvoju specifičnih izdelkov in hkrati po visoki stopnji integracije izdelkov v segmente in pakete, ki zaradi medsebojne usklajenosti dosegajo višjo dodano vrednost.

Trajnostno in inovativno gradbeništvo za pametne stavbe uravnoteženo obravnava ključne komponente domene Pametni dom z lesno verigo. Program je temeljil na trajnostnih proizvodih, na integraciji različnih proizvodov v sisteme ter na poudarjeni komponenti interneta stvari in inteligentnega upravljanja stavb. Dosegel je razvoj 20 komplementarnih proizvodov, ki vsi predstavljajo bistven napredek glede na stanje tehnike.

Razvite tehnologije in izdelki so bili integrirani v demonstracijsko modularno bivalno enoto, s čimer so bili rezultati konzorcija demonstrirani v realnem okolju. Ta demonstracijski objekt še po izteku programa služi kot poligon za nadaljnji razvoj proizvodov do TRL 9. Skupna demonstracija je tudi poglobila dolgoročna partnerstva med člani konzorcija skozi sodelovanja na skupnih projektih. Tako se partnersvo med nekaterimi partnerji nadaljuje tudi v novem konzorciju projekta WOOLF, prav tako sofinanciranem z evropskimi sredstvi preko razpisa RRP2: »Spodbujanje izvajanja raziskovalno-razvojnih programov (TRL 3-6). Ekonomski učinek programa namreč zagotavlja kakovost celotnega partnerstva in posameznih industrijskih podjetij ter raziskovalnih organizacij in vpetost v mednarodne povezave ter združenja. Izredno pomemben je tudi potencial programa za doseganje okoljskih ciljev in izboljšanje bivalnega okolja.

DIAGNOSTIČNI PREGLED STANJA

Uporaba povratnega sporočila

V majskem članku sem predstavil povratno sporočilo, zakaj bi ga uporabljali, princip delovanja, v katerih primerih ga uporabiti in kakšne so posledice uporabe na odnose in rezultat podjetja. Danes vas vabim, da si preberete, kako in kdaj ga lahko uporabljate v praksi. Kot izhodišče nadaljevanja članka naj služi misel, da je gonilo našega delovanja zadovoljevanje potreb. V članku Motivacija enkrat za vselej sem septembra lani že opisoval potrebe in za razumevanje delovanja povratnega sporočila bralce vabim, da si osvežijo omenjeni članek.

Psihologija povratnega sporočila

Na kratko je za učinkovito uporabo povratnega sporočila prav, da razumete tri izmed šestih psiholoških potreb (Berne, 1970). Potreba po **strukturi** je med drugim, da so vsa naša razmišljanja in vedenja strategije, kako pridemo do **potrditev**, ki nam jih dajo drugi in si jih damo sami. Vsaka potrditev v nas vzbudi **dražljaj**, ki ga zaznamo kot občutek in je lahko pozitiven ali negativen. Ko damo povratno sporočilo na neko specifično, na primer vedenje, oseba dobi potrditev na to vedenje in se povratnemu sporočilu primerno počuti. Če je sporočilo pozitivno, se počuti v redu, če je negativno, pa manj v redu ali slabo. Moč oziroma intenzivnost doživljanja pa je odvisna od posameznika, načina, kako sporočilo posredujemo in njenega preteklega dožemanja osebe, ki je povratno sporočilo podala.

Vzemimo recimo primer pogosto zamujanja pri oddaji nalog (velja seveda tudi za druga neprimerna vedenja in delovanja ljudi). V prvem primeru vodja da povratno sporočilo zaposlenemu kot kritiko na njegovo zamujanje. »*Spet si zamudil! Ali se ne boš nikdar naučil in poskrbel, da ne boš zamujal?*« Verjamem, da

je večina tovrstnih kritik dobronamerna, pa vendar s svojimi besedami in pogosto povezanem oziroma precej neprimernem načinu pri zaposlenem doseže prav nasprotno. Možgani besede NE ne prepoznajo in povzamejo le zamujanje. Skratka, vodja je z besedami dejansko gradil strukturo zamujanja. Dodatno je

bigStockphoto

zaposleni kritiko dojel kot negativno potrditev in se je, vsaj običajno ljudje se, počutil negativno. Ker ne gre za razumski, temveč psihološki proces, je zaposleni dojel, da če bo še naprej zamujal, bo vedno znova dobival potrditve in slabe občutke. Zanimivo je, da je našim možganom v resnici nepomembno, če dobijo pohvalo ali kritiko, da le dobijo potrditev. Lahko bi celo razširil idejo in dodal, da naša življenja ne vodijo materialni, temveč psihološki dejavniki. Ljudje smo pripravljeni narediti vse, le da

dobimo potrditev in občutimo dražljaj. Pomislite, kaj počnejo otroci, če jim ne damo pozornosti (potrditev)?

Drugi primer bi opisal psihološko pravičen odziv. V trenutku zamujanja naj vodja, če sploh, da povratno informacijo s čim manj kritikami in hkrati naj ponudi tudi rešitev. Na ta način bo odvzel negativno potrditev in negativni dražljaj zaposlenemu. Pred, med in po izvajanju dela tega zaposlenega pa naj bo pozoren na vse pojave, ko je omenjeni zaposleni točen. Kdaj je točen, ni pomembno, da vodja le najde takšne primere. Na primer točno gre domov, na malico, odgovori na manj pomembno pošto in podobno. V nadaljevanju naj čim večkrat komunicira ciljna vedenja, ki so funkcionalna. V tem primeru bo povratno sporočilo, ter posledično potrditev in dražljaj, usmerjeno v pozitivno vedenje. Rezultat bo, da bo zaposleni oziroma njegova nevrologija nezavedno dojel, da potrditev in dražljaj dobi, ko izvaja strukturo točnosti. Večkrat, ko bomo dali povratno sporočilo na takšen način, bolj močna struktura točnosti bo v zamisli zaposlenega.

Koliko časa bo takšno »prestrukturiranje« trajalo, je zelo odvisno od dovratnosti nekega vedenja. V nekatere

rih blažjih primerih bo rezultat opažen takoj, že po nekaj ponovitvah, pri tistih bolj trdovratnih vzorcih pa bo trajalo dlje časa. Nefunkcionalna in neprimerna vedenja ljudi namreč nastanejo zaradi preteklih izkušenj in večinoma ljudje niso zlonamerni, temveč le nekritično izvajajo svoje strukture-strategije-vedenja. Možno so tudi hitrejši poti v obliki tehnik za spreminjanje vedenj (na primer tehnike NLP – nevrolingvističnega programiranja), ki pa se lahko učinkovito izvajajo le s privolitvijo osebe.

Uporaba učinkovitega povratnega sporočila je preprosta in zahteva le asertivnost pri komunikaciji, pozitivno naravnost, da ne zgrabimo za trnek problema in čas za opazovanje nasprotnih, se pravi ciljnih funkcionalnih vedenj. Najpomembnejše pri tem pa je, da preverjeno delujejo.

Način sendvič

Obstajajo okoliščine, ko vplivanje postane bolj problematično. Ni nujno, da smo z vsemi ljudmi v dobrih odnosih ali pa obstaja nevarnost, da se naš odnos poruši. Za kritike oziroma občutljive zadeve, kjer lahko pride do slabih odnosov, zamer, nerazumevanja ali konfliktov, uporabljamo način sendvič kot primeren način podajanja negativnih informacij.

Sendvič je seveda metafora, ki opisuje, da negativne informacije podamo na način:

- 3 pozitivne potrditve,
- 1 kritika,
- 1 ideja, rešitev in vir,
- 2 pozitivni potrditvi.

+/-/+ struktura podajanja negativnih informacij bo naredila, da bo naš odnos s sogovornikom ostal dober ali vsaj boljši, kot bi bil, če bi negativno informacijo izrekli neposredno.

V poslovnih in zasebnih okoljih se kot socialna bitja ves čas srečujemo z ljudmi in ljudje okrog nas nas osmišljajo. Pomemben del našega življenja so odnosi, ki jih imamo z ljudmi in ti niso linearni. Z ljudmi nismo ves čas v odnosu, temveč v odnose ves čas vstopamo in izstopamo. Kakovost naših odnosov se odloča prav na teh prehodih, zato je pomembno, da se naučimo tudi zapuščati

odnose na »OK« način. *Primer: Lahko se nam zgodi, da se s svojimi partnerji zvečer skregamo in gremo v slabem odnosu spat. Zjutraj, se zaradi slabega prejšnjega večera zbudimo z bolj ali manj neprijetnimi občutki in tudi odnos s partnerjem ni najbolj prijeten. Kot dober primer lahko služi tudi sestanek s stranko, s katero se močno skregamo zaradi reklamacije. Kako nam je, ko moramo naslednjič to isto stranko poklicati ali obiskati?*

Uporaba načina sendvič

Za demonstracijski primer vzemimo tokrat drugo nefunkcionalno vedenje, na primer izbruh jeze v neki situaciji. Oseba A je zaposlena in svojemu vodji B želi sporočiti, da so izbruhi jeze neprijemni. V nadaljevanju bom opisal, kot bi način sendvič izvedli v praksi.

A:

- + B, vi ste dober vodja in
- + cenim vašo zavzetost za rezultat, zato
- + rada delam z vami
- zadnjič bi se lahko drugače odzval (kritika)
- miren odziv bi hitreje rešil situacijo (ideja, rešitev)
- tako kot prejšnji teden, ko ste tako mirno in odločno odpeljali pogovor z zahtevno stranko X (vir)
- + na ta način bodo rezultati vaše ekipe še boljši in
- + še bolj vam bomo sledili.

Pri uporabi načina sendvič upoštevajte, da med pozitivnimi potrditvami in kritiko ne uporabljate besed, kot so ampak, toda, vendar, samo, le ipd. Omenjene besede namreč naredijo izbris prejšnjih pozitivnih potrditev in prejemnik sendviča sliši le preostanek sporočila, ki je kritika: »vi ste dober vodja, ampak zadnjič bi se lahko odzvali drugače ...«. Uvod »vi ste dober vodja« se v takšni povezavi sploh ne sliši, mar ni res? Če že ne morete drugače, uporabite besedo in. Se pravi: »... rada delam z vami in zadnjič bi se lahko drugače odzvali ...«

Namenoma sem izbral enega kompleksnejših primerov v odnosih, saj je vplivanje od spodaj navzgor pogosto

najtežje izvajati. Tradicionalno ima več ljudi težave vplivati navzgor kot horizontalno ali navzdol. S strukturo + na začetku in + koncu se boste lahko pogovarjali in razreševali tudi zelo težke teme in poskrbeli, da greste narazen v dobrih odnosih.

Način sendvič je NI zastarel

Naj za konec omenim še mnenja nekaterih avtorjev, da je način sendvič za dajanje kritik zastarel in neučinkovit. Menijo namreč, da kritike ni potrebno olupševati, temveč jo izreči neposredno, direktno, tako kot so tudi dejstva o nekem problemu.

Hudomušno odgovarjam, da je sendvič zastarel takrat, ko ga predolgo ne pojemo. V komunikaciji in odnosih to pomeni, da če ga ne uporabljamo in veselo delimo kritike naokrog, so ljudje tako navajeni na kritizem, da sprva pozitivnih informacij sploh ne zaznajo, čeprav jih slišijo.

Šalo na stran. Sam se z idejo zastarelosti ne strinjam, vsaj ne popolnoma, ker je uporaba zelo odvisna od konteksta. V dinamičnih in dobrih odnosih lahko kritiko dajemo tudi neposredno, seveda s pozitivnim tonom in govorico telesa. Za preprost popravek nekega delovanja na primer daj bolj v levo, daj na drugo polico, premakni za pol metra, lahko še naprej sporočate brez načina sendvič.

Upoštevajte le, da je bolj kot KAJ pomembno, KAKO nekaj poveste!

Ko razumemo, kako deluje človekova psihologija, potem ni nobenega dvoma več ali način sendvič deluje ali ne. Razvoj nevrologije je v zadnjih letih in desetletjih le poglobil razumevanje delovanja naših možganov, hkrati pa nikoli ter nikdar ni bilo ugotovljeno, da naši možgani in živčevje delujejo drugače kot v preteklosti. Fiziološke, odnosne in pri načinu sendvič predvsem psihološke potrebe so še vedno gonilo našega delovanja. Vseeno vas vabim, da odločitev ali deluje ali ne preverite v praksi tudi sami.

Želim vam dobro in pogosto uporabo povratnega sporočila ter načina sendvič. Prepričan sem, da bodo tudi zaradi tega vaši odnosi z drugimi še boljši!

DENIS HILČER, POSLOVNI TRENER IN COACH, WWW.KADROOM.SI

Ko kupci iščejo ponudbe, naj bo vaša med njimi!

**Kupci oddajajo
povpraševanja preko
portala Moj obrtnik.**
Kot naročnik portala jih lahko
pregledate in oddate svojo
ponudbo. Kupci vas čakajo!

SOS obrtnik je opcija
portala Moj obrtnik, kjer lahko
kupci najdejo obrtnike za
nujna opravila. Ti so na voljo
24/7. Bi se prijavili mednje?

Prijavite se še danes na
mojobrtnik.com/postanite-ponudnik

Moj brtnik
Ponudnik

OBRTNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika podjetnika,
junij 2019

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- 👍 Telefon: 01 58 30 553
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.svetovanje.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71,
1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Vsebina junijskega Svetovalca:

- ▶ Avtorska ali podjemna pogodba?
- ▶ Kako lahko ugotovim datum delavčeve upokojitve?
- ▶ Razporeditev delovnega časa
- ▶ Zagotavljanje delavcev drugemu uporabniku
- ▶ Predvidene spremembe davka na dodano vrednost v letu 2020
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

Jasmina Malnar Molek
davčna svetovalka - specialistka:
**Avtorska ali podjemna
pogodba?**

Dušan Bavec
specialist za delovno pravo in
pravo socialne varnosti:

**Kako lahko ugotovim
datum delavčeve upokojitve?**

**Jasmina
Malnar Molek,**
davčna svetovalka -
specialistka

Avtorska ali podjetna pogodba?

Zavezanci so pogosto v dilemi, katero vrsto pogodbe skleniti z izvajalcem in kakšna je davčna obravnava prejetega dohodka, zato tokratni članek namenjamo tej tematiki.

1. Podjemna pogodba

Podjemna pogodba je urejena v Obligacijskem zakoniku¹. S sklenitvijo pogodbe se podjemnik zavezuje opraviti določen posel, kot je izdelava ali popravilo kakšne stvari, kakšno telesno ali umsko delo ipd., naročnik pa se zavezuje, da mu bo za to plačal. Podjemna pogodba se sklepa za občasna in začasno omejena dela. Ob sklenitvi pogodbe in pred izvedbo dela je potrebno podjemnika prijaviti v zavarovanje za poškodbe pri delu na obrazcu M12.

Po Zakonu o dohodnini² se prejeti dohodek uvršča med dohodke iz drugega pogodbenega razmerja v sklopu dohodkov iz zaposlitve. Davčna osnova dohodka iz drugega pogodbenega razmerja je prejet dohodek, vključno z morebitnimi povračili stroškov in bonitetami. Povračila stroškov se v davčno osnovo dohodka všttevajo v celotnem znesku, in sicer ne glede na to, ali je naročnik povračila stroškov izplačal neposredno prejemniku dohodka ali ponudniku storitve (npr. povračilo stroškov nočitve, prevoza ipd.). V davčno osnovo se všttevajo tudi vse ugodnosti, ki jih naročnik nudi zavezancu. Za vrednotenje bonitet se smiselno uporabijo določbe 43. člena Zdoh-2.

Davčna osnova je dohodek zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačati delojemalec in za normirane stroške v višini 10 % od doseženega dohodka. Zaradi pravilnega obračuna prispevkov se mora izplačevalec pred izplačilom pozanimati o statusu podjemnika (zavarovanju).

Podjemna pogodba je podvržena plačilu posebnega davka na določene prejemke. Davčna osnova je bruto izplačilo posamezniku za opravljeno delo ali storitev po podjemni pogodbi, stopnja davka znaša 25 %.

1. Obračun dohodka iz naslova podjemne pogodbe, če je prejemnik dohodka polno pokojninsko zavarovan na drugi podlagi:

Ob izplačilu dohodka izplačevalec preko e-davkov predloži REK-2 z oznako dohodka 1501, iREK 1230. Povračila stroškov se všttevajo v davčno osnovo prejemnika.

bruto dohodek		1.000,00
	nominalni stroški	10 %
		100,00
prispevki	PIZ	15,50 %
		0,00
delojemalca	ZZ	6,36 %
		63,60
prispevki	PIZ	8,85 %
		88,50
delodajalca	poškodbe pri delu	0,53 %
		5,30
	dohodnina	25 %
		209,10
	posebni davek	25 %
		250,00
izplačilo		727,30
strošek izplačevalca		1.343,80

2. Obračun dohodka iz naslova podjemne pogodbe, če prejemnik dohodka ni polno pokojninsko zavarovan na drugi podlagi:

Ob izplačilu dohodka izplačevalec preko e-davkov predloži REK-2 z oznako dohodka 2501, iREK 1230. Povračila stroškov se všttevajo v davčno osnovo prejemnika.

bruto dohodek		1.000,00
	nominalni stroški	10 %
		100,00
prispevki	PIZ	15,50 %
		155,00
delojemalca	ZZ	6,36 %
		63,60
prispevki	PIZ	8,85 %
		88,50
delodajalca	poškodbe pri delu	0,53 %
		5,30
	dohodnina	25 %
		170,00
	posebni davek	25 %
		250,00
izplačilo		611,05
strošek izplačevalca		1.343,80

2. Avtorska pogodba

Avtorska pogodba je urejena v Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah³. S sklenitvijo pogodbe se avtor zaveže opraviti določeno avtorsko delo, naročnik pa se zavezuje, da mu bo za to plačal. **Avtorsko pogodbo je moč skleniti le za individualne intelektualne stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki so naštete v ZASP.**

Za avtorska dela veljajo zlasti:

- govorjena dela, kot npr. govori, pridige, predavanja;
- pisana dela, kot npr. leposlovna dela, članki, priročniki, študije ter računalniški programi;
- glasbena dela z besedilom ali brez besedila;
- gledališka, gledališko-glasbena in lutkovna dela;
- koreografska in pantomimska dela;
- fotografska dela in dela, narejena po postopku, podobnem fotografiranju;
- avdiovizualna dela;
- likovna dela, kot npr. slike, grafike in kipi;

- arhitekturna dela, kot npr. skice, načrti ter izvedeni objekti s področja arhitekture, urbanizma in krajinske arhitekture;
- dela uporabne umetnosti in industrijskega oblikovanja;
- kartografska dela;
- predstavitev znanstvene, izobraževalne ali tehnične narave (tehnične risbe, načrti, skice, tabele, izvedenska mnenja, plastične predstavitve in druga dela enake narave).

Dohodek, dosežen v zvezi z avtorskim delom, se po ZDoh-2 lahko obravnava kot:

1. dohodek iz delovnega razmerja
2. dohodek iz dejavnosti
3. dohodek iz drugega pogodbenega razmerja
4. dohodek iz prenosa premoženjske pravice

Za opredelitev, na katerega od navedenih načinov se obdavči dohodek v zvezi z avtorskim delom, je treba izhajati iz vsebinskih opredelitev navedenih dohodkov oziroma na tej podlagi bistvenih ključnih elementov za vsebinsko opredelitev posameznega dohodka, doseženega na podlagi avtorskega dela.

Če je dohodek dosežen v zvezi z avtorskim delom, ki je bilo naročeno in se razmerje med avtorjem in naročnikom avtorskega dela lahko opredeli kot odvisno pogodbeno razmerje, se dohodek, dosežen v zvezi s takim avtorskim delom, šteje za dohodek iz zaposlitve.

Ad 1) Dohodek iz delovnega razmerja

* Če delavec prejme dohodek za avtorsko delo v okviru plače po pogodbi o zaposlitvi, je tako prejet dohodek obdavčen s prispevki in dohodnino kot plača.

Primer:

Delavec je zaposlen v izobraževalni instituciji. Opis del in nalog delavca zajema tudi izvedbo predavanj. Osnovna mesečna bruto plača delavca znaša 3.000 eur.

Ob izplačilu se odda obrazec REK-1 z oznako vrste dohodka 1001, iREK 1101

bruto dohodek		3.000,00
prispevki	PIZ	15,50 %
delojemalca	ZZ	6,36 %
(22,1 %)	starševsko varstvo	0,10 %
	zaposlovanje	0,14 %
prispevki	PIZ	8,85 %
delodajalca	ZZ	6,56 %
(16,1 %)	poškodbe pri delu	0,53 %
	starševsko varstvo	0,10 %
	zaposlovanje	0,06 %
	splošna olajšava	275,22
	davčna osnova	2.061,78
	dohodnina	lestvica
		508,48
neto izplačilo		1.828,52

* V kolikor pa delavec prejme dohodek za avtorsko delo poleg plače (plačila za redno opravljeno delo) po pogodbi o zaposlitvi, se tudi ta dohodek obdavči kot dohodek iz delovnega razmerja, ni pa oprispelčen v celoti.

Primer:

Delavec je z delodajalcem sklenil avtorsko pogodbo za izdelavo študije poleg rednih delovnih obveznosti, ki jih opravlja po pogodbi o zaposlitvi. Honorar za izdelavo študije znaša 1.000 eur.

Ob izplačilu dohodka izplačevalec preko e-davkov predloži REK-1 z oznako dohodka 1106, iREK 1109.

bruto dohodek		1.000,00
prispevek	ZZ	6,36 %
delojemalca		63,60
prispevek	PIZ	8,85 %
delodajalca	poškodbe pri delu	0,53 %
	dohodnina	lestvica
		(npr. 25%)
		234,10
izplačilo		702,30
strošek izplačevalca		1.093,80

Ad 2) Dohodek iz dejavnosti

Avtor ima registrirano dejavnost. Za avtorsko delo naročniku izstavi račun. Izdan račun vključuje v prihodek podjetja.

Osnova za davek je dobiček, ugotovljen kot presežek davčno priznanih prihodkov nad davčno priznanimi odhodki. Pri določanju prihodkov in odhodkov se upoštevajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida, s prilagoditvami, kot jih zahteva Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb⁴. Posebna davčna obravnava velja za normirance, zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Normirani odhodki znašajo 80% obdavčljivih prihodkov in ne več kot 40.000 eur (popoldanski s.p. brez zaposlenih) oziroma 80.000 eur (redni s.p.).

Ad 3) Dohodek iz drugega pogodbenega razmerja

Avtorski honorar za naročeno avtorsko delo po avtorski pogodbi se obravnava kot dohodek iz drugega pogodbenega razmerja v okviru dohodkov iz zaposlitve. Ob sklenitvi pogodbe in pred izvedbo dela je potrebno avtorja prijaviti v zavarovanje za poškodbe pri delu na obrazcu M12.

Davčna osnova dohodka iz drugega pogodbenega razmerja je prejet dohodek, vključno z morebitnimi povračili stroškov in bonitetami. Povračila stroškov se v davčno osnovo dohodka všteta v celotnem znesku, in sicer ne glede na to, ali je naročnik povračila stroškov izplačal neposredno prejemniku dohodka ali ponudniku storitve (npr. povračilo stroškov nočitve, prevoza, ipd...). V davčno osnovo se všteta tudi vse ugodnosti, ki jih naročnik nudi zavezancu. Za vrednotenje bonitet se smiselno uporabijo določbe 43. člena ZDoh-2. Davčna osnova je dohodek zmanjšan za obvezne prispevke za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačati delojemalec in za normirane stroške v višini 10 % od doseženega dohodka. Zaradi pravilnega obračuna prispevkov se mora izplačevalec pred izplačilom pozanimati o statusu izvajalca (zavarovanju).

Avtorska pogodba ni podvržena plačilu posebnega davka na določene prejeme!

1. Obračun dohodka iz naslova avtorske pogodbe, če je prejemnik dohodka polno pokojninsko zavarovan na drugi podlagi

Ob izplačilu dohodka izplačevalec preko e-davkov predloži REK-2 z oznako dohodka 1504, iREK 1230. Povračila stroškov se všteto v davčno osnovo prejemnika

bruto dohodek		1.000,00
	nominalni stroški	10 % 100,00
prispevki	PIZ	15,50 % 0,00
delojemalca	ZZ	6,36 % 63,60
prispevki	PIZ	8,85 % 88,50
delodajalca	poškodbe pri delu	0,53 % 5,30
	dohodnina	25 % 209,10
izplačilo		727,30
	strošek izplačevalca	1.093,80

2. Obračun dohodka iz naslova avtorske pogodbe, če je prejemnik dohodka ni polno pokojninsko zavarovan na drugi podlagi

Ob izplačilu dohodka izplačevalec preko e-davkov predloži REK-2 z oznako dohodka 2504, iREK 1230. Povračila stroškov se všteto v davčno osnovo prejemnika

bruto dohodek		1.000,00
	nominalni stroški	10 % 100,00
prispevki	PIZ	15,50 % 155,00
delojemalca	ZZ	6,36 % 63,60
prispevki	PIZ	8,85 % 88,50
delodajalca	poškodbe pri delu	0,53 % 5,30
	dohodnina	25 % 170,35
izplačilo		611,05
	strošek izplačevalca	1.093,80

Ad 4) Dohodek iz prenosa premoženjske pravice
Dohodek iz naslova premoženjske pravice je vsak dohodek, prejet kot nadomestilo za prenos premoženjske pravice in vključuje zlasti nadomestilo za uporabo oziroma izkoriščanje ali odstop pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja:

- materialne avtorske pravice in materialne pravice izvajalca
- izuma, videza izdelka, znaka razlikovanja, tehnične izboljšave, načrta, formule, postopka, podobne pravice oziroma podobnega premoženja in informacij glede industrijskih, komercialnih ali znanstvenih izkušenj, ne glede na to, ali so zavarovani po zakonu in
- osebnega imena, psevdonima ali podobe.

Do prenosa premoženjske pravice pride na podlagi pogodbe, po kateri imetnik premoženjske pravice za njen prenos prejme določeno nadomestilo.

Davčna osnova od dohodka iz prenosa premoženjske pravice je prejet dohodek, zmanjšan za normirane stroške v višini 10%. Stopnja davka znaša 25%.

Normirani stroški se ne priznajo:

- imetniku premoženjske pravice, ki ni avtor, izvajalec, izumi-

telj ali druga oseba, ki ustvari predmet premoženjske pravice in

- v primeru odstopa uporabe oziroma izkoriščanja ali odstopa pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja osebnega imena, psevdonima ali podobe.

Primer:

Fizična oseba je izdelala izum in ga zaščitila. Podjetje želi izdelovati izdelke na podlagi izuma, zato z izumiteljem sklene pogodbo o prenosu premoženjske pravice v višini 1.000 eur. Plačnik davka ob izplačilu dohodka predloži obrazec REK-2, oznaka dohodka 1750, iREK 4200.

bruto dohodek		1.000,00
	normirani stroški	10 % 100,00
	davčna osnova	900,00
	dohodnina	25 % 225,00
izplačilo		775,00
	strošek izplačevalca	1.000,00

¹ OZ – objava v UL RS št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631

² ZDoh-2 – objava v UL RS št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19 in 28/19

³ ZASP – objava v UL RS št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP

⁴ ZDDPO-2 – objava v UL RS št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17 in 79/18

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Kako lahko ugotovim datum delavčeve upokojitve?

V praksi se delodajalec občasno znajde v situaciji, ko predvsem zaradi kadrovskega načrtovanja potrebuje podatek o tem, kdaj bo njegov delavec imel izpolnjene pogoje za upokojitve. Po eni strani ni nič nezakonitega, če povpraša delavca, ali morda že sam razpolaga z informativnim izračunom datu-

ma upokojitve, po drugi strani pa delavec ni v nikakršnem prekršku, če delodajalcu ne izroči podatkov o upokojitvenih pogojih, četudi z njimi razpolaga. Delavec namreč lahko sam zaprosi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu ZPIZ) za informativni izračun datuma upokojitve kadar koli in v tej vlogi lahko izpostavi tudi osebne okoliščine, ki jih pod določenimi pogoji lahko uveljavlja za znižanje upokojitvene starosti, in sicer na račun otrok, dela pred 18. letom starosti in na račun služenja vojaškega roka v JLA.

Delavec pa lahko razpolaga z informativnim izračunom datuma upokojitve tudi v primeru, ko mu je ZPIZ posredoval izračun po uradni dolžnosti. Tako na primer v letu 2019 ZPIZ na podlagi 140. člena zakona ZPIZ-2 po uradni dolžnosti pošilja informativne izračune o pričakovani višini predčasne oziroma starostne pokojnine kot tudi o pričakovanem datumu upokojitve vsem zavarovancem, ki bodo v koledarskem letu dopolnili starost 58 let (torej rojenim leta 1961) in do dopolnitve starosti 65 let izpolnijo pogoje za priznanje pravice do starostne pokojnine po 27. členu ZPIZ-2. V izogib nejasnostim naj pojasnim, da v teh izračunih ZPIZ ne upošteva možnosti zniževanja starostnega pogoja na podlagi osebnih okoliščin (otroci, delo pred 18. letom, služenja v JLA), zato lahko pride do razlike v primerjavi z izračunom ZPIZ-a, ki ga delavec prejme na svojo zahtevo, v katerem uveljavlja znižanje upokojitvene starosti na podlagi navedenih osebnih okoliščin. S tem v zvezi je dobro vedeti tudi to, da takega obvestila ZPIZ ne pošilja tistim zavarovancem, ki so že sami zaprosili za informativni izračun datuma upokojitve in višino pokojnine.

Pravico do pridobitve podatkov o delavčevih relativnih upokojitvenih pogojih pa ima tudi delodajalec. Na podlagi 3. odst. 114. člena Zakona o delovnih razmerjih oziroma ZDR-1 namreč lahko delodajalec z namenom ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za starostno upokojevanje delavca pridobi podatke iz zbirk ZPIZ-a. V ta namen obstaja na spletnih straneh ZPIZ-a <http://www.zpiz.si> predpripravljen obrazec, ki ga delodajalec izpolni in posreduje območni enoti ZPIZ-a v reševanje. Tudi v tem primeru ZPIZ ne sme izračunati datuma upokojitve, v katerem bi se upoštevale osebne okoliščine delavca zavarovanja.

Običajno za te podatke zaprosi tisti delodajalec, ki je prisiljen odpuščati iz poslovnih razlogov, in sicer ga bo zanimal predvsem podatek o tem, koliko let pokojninske dobe manjka njegovemu delavcu do izpolnitve pogojev za starostno upokojevanje, saj je od tega lahko odvisna zakonitost izpeljave postopka odpovedi pri kategoriji tako imenovanih »delavcev pred upokojitvijo«. Ta kategorija uživa namreč relativno varstvo pred odpovedjo iz poslovnih razlogov, in sicer so to tisti, ki so dopolnili starost 58 let, kar velja tako za moške kot tudi za ženske, kot tudi tisti, ki jim do izpolnitve pogojev za starostno upokojevanje (ne pa tudi za predčasno upokojevanje) manjka do 5 let pokojninske dobe, četudi še nimajo starosti 58 let in torej ni treba izpolnjevati kumulativno obeh pogojev hkrati.

Zakon dopušča nekaj izjem in tako je, ob predpostavki seveda, da poslovni razlog res obstaja, možno podati povsem zakonito odpoved iz poslovnih razlogov tudi delavcu iz te načeloma varovane kategorije, če mu je zagotovljena pravica do denarnega nadomestila iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti, ki lahko traja največ 25 mesecev, vse do izpolnitve pogojev za starostno pokojnino, zato bo posledično delavec tudi upravičen do denarnega nadomestila na zavodu za zaposlovanje.

Staša Pirkmaier,
svetovalka – specialistka za
delovno pravo

Razporeditev delovnega časa

Delodajalca, ki opravlja dejavnost gradbeništva, zanima, kako pravilno postopati pri razporeditvi delovnega časa glede na naravo dela v njegovi dejavnosti.

V praksi delodajalci glede na naravo in potrebe delovnega procesa presodijo, kakšna razporeditev delovnega časa je zanje najbolj primerna, in sicer enakomerna ali neenakomerna. V nekaterih dejavnostih se delovni čas težko vnaprej fiksno določi, saj je ta velikokrat odvisen od obsega del, ki ga je v določenem obdobju več, v drugem manj, na kar delodajalec večkrat nima vpliva, kot so na primer vremenske razmere. Pravna podlaga za razporejanje delovnega časa je podana v 148. členu Zakona o delovnih razmerjih (Ur. list RS, št. 21/2013 in nasl.). Ta določa, da se razporeditev in pogoji za začasno prerazporeditev delovnega časa določijo s pogodbo o zaposlitvi v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo. Zakon pa ne navaja razlogov, na podlagi katerih bi bila dovoljena razporeditev delovnega časa. Glede urejanja delovnega časa ZDR-1 že v 31. členu določa, da je ena od obveznih sestavin pogodbe o zaposlitvi tudi določba o dnevnem ali tedenskem rednem delovnem času in razporeditvi delovnega časa. Razporeditev delovnega časa je lahko enakomerna, neenakomerna ali začasno prerazporejena. V primeru enakomerne razporeditve polni delovni čas ne sme biti razporejen na manj kot štiri dni v tednu.

Pomembna je tudi obveznost delodajalca, da pred začetkom koledarskega leta oziroma poslovnega leta določi letni razpored delovnega časa in o tem obvesti delavce in sindikate

pri delodajalcu. Nadalje je tudi dolžnost delodajalca, da v pisni obliki obvesti delavce o začasni prerazporeditvi delovnega časa najmanj en dan pred razporeditvijo delovnega časa posameznega delavca.

Če delavec v času trajanja delovnega razmerja zaradi potreb usklajevanja družinskega in poklicnega življenja predlaga drugačno razporeditev delovnega časa, mu mora delodajalec, upoštevaje potrebe delovnega procesa, pisno utemeljiti svojo odločitev. Pisna utemeljitev se lahko pošlje tudi po elektronski poti na elektronski naslov delavca, ki ga zagotavlja in uporabo nalaga delodajalec.

Delovni čas lahko delodajalec v skladu s splošno ureditvijo v Zakonu o delovnih razmerjih razporedi neenakomerno zaradi narave ali organizacije dela ali potreb uporabnikov. **Pri neenakomerni razporeditvi delovnega časa ter začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa v skladu s 6. odst. 148. člena zakona delovni čas ne sme trajati več kot 56 ur na teden. Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi delovnega časa se upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljša od šestih mesecev.**

Pri neenakomerni razporeditvi delovnega časa ali pri začasni prerazporeditvi delovnega časa je potrebno biti pozoren tudi na določbo 149. člena zakona, da se delavcu, ki opravlja delo v neenakomerni razporeditvi delovnega časa ali začasni prerazporeditvi delovnega časa in ki v času pred prenehanjem delovnega razmerja med koledarskim letom opravi več ur dela, kot je določeno za delo s polnim delovnim časom, na njegovo zahtevo več opravljene ure preračunajo v delovne dni s polnim delovnim časom. Tako izračunani dnevi se štejejo v delavčevo delovno dobo, kot če bi jih prebil na delu. Skupna delovna doba v koledarskem letu pa ne sme presegati 12 mesecev.

Ob vsem navedenem pa mora delodajalec upoštevati določbe zakona glede zagotavljanja:

- odmorov med dnevnim delom (154. člen ZDR), v trajanju najmanj 30 minut, če delavec dela polni delovni čas,
- počitka med zaporednima delovnima dnevoma (155. člen ZDR) v trajanju najmanj nepretrganih 12 ur v obdobju 24 ur, v primeru neenakomerne razporeditve ali začasne prerazporeditve pa v trajanju nepretrganih 11 ur,
- tedenskega počitka (156. člen ZDR), ki pripada delavcu v obdobju sedmih zaporednih dni (poleg pravice do dnevnega počitka) v trajanju najmanj 24 neprekinjenih ur.

Opozoriti pa še velja na kazenske določbe, in sicer, v kolikor delodajalec razporedi delovni čas v nasprotju s 148. členom ZDR 1 se kaznuje delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki opravlja samostojno dejavnost z globo od 1500 do 4000 EUR. Z globo od 300 do 2000 EUR pa se kaznuje manjši delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori tovrstni prekršek.

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini,
plače in knjigovodstvo

Zagotavljanje delavcev drugemu uporabniku

Medsebojna pomoč v času pomanjkanja delovne sile med podjetji ali samostojnimi podjetniki je pogost pojav, ki ga zaznavamo na terenu. Delodajalci si medsebojno pogosto vzajemno pomagajo s posojanjem delovne sile, ko dobijo nepričakovan posel ali dobijo dodatna naročila iz tujine. Ti pogosto niti ne vedo, da je za tovrstno dejavnost treba pridobiti dovoljenje, zato bomo v nadaljevanju pojasnili postopek za pridobitev dovoljenja za zagotavljanje delavcev drugemu uporabniku. Zaradi pomanjkanja delovne sile se delodajalci v zadnjem času zelo pogosto zatekajo k drugim uporabnikom, ki zagotavljajo ustrezno delovno silo, kot so agencije in podobna podjetja s tovrstno dejavnostjo. V primeru, da podjetje ni pridobilo ustreznega dovoljenja in ni vpisano v register domačih pravnih in fizičnih oseb za opravljanje omenjene dejavnosti, nima pravne podlage za to delo.

Pravna podlaga za zagotavljanje dela delavcev drugemu uporabniku je urejena v Zakonu o urejanju trga dela (v določbah 163. do 179. a člena), Zakonu o delovnih razmerjih (59. do 63. člen) ter Direktivi 2008/104/ES o delu prek agencij za zagotavljanje začasnega dela. Omenjeno vsebino pa ureja tudi Pravilnik za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku (Uradni list RS, št. 15/14 s spremembami).

Tako pravna kot tudi fizična oseba, ki želi opravljati dejavnost zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, mora predložiti Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS vlogo z ustrezno zahtevano predpisano dokumentacijo. Ta mora dokazovati izpolnjevanje vseh pogojev za vpis v register domačih pravnih in fizičnih oseb za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku. V primeru, da tuje pravne in fizične osebe želijo opravljati zgoraj omenjeno dejavnost, morajo prav tako vložiti vlogo z ustreznimi dokazili za vpis v evidenco tujih pravnih in fizičnih oseb za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku.

Delodajalec, ki je pridobil dovoljenje in je vpisan v register ali evidenco, lahko opravlja dejavnost zagotavljanja dela delavcev uporabniku na območju Republike Slovenije, in sicer za:

- državljane Republike Slovenije,
- državljane držav članic Evropske unije,
- državljane držav EGP in Švicarske konfederacije ter za
- tujce z državljanstvom držav, ki niso članice Evropske unije, EGP ali Švicarske konfederacije.

Ti morajo imeti prost dostop na slovenski trg dela v skladu z zakonom, ki ureja zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev, enotno dovoljenje za prebivanje in delo, izdano na podlagi soglasja za zaposlitev, samozaposlitev ali delo, ali modro karto Evropske unije.

Na zahtevo zgoraj omenjenega organa je delodajalec, ki je pridobil dovoljenje in je vpisan v register ali evidenco, dolžan poročati na posebnem obrazcu. Vsako leto, najpozneje do 30. junija tekočega leta za preteklo leto, je delodajalec, ki zagotavlja dela drugemu uporabniku, dolžan oddati poročilo neodvisnega revizorja. Za delodajalca, ki je dovoljenje pridobil po 30. juniju, pa ta poda prvo poročilo neodvisnega revizorja za obdobje od pridobitve dovoljenja do konca naslednjega koledarskega leta. V primeru, ko delodajalec za zagotavljanje dela dejavnosti ni opravljal, predloži izjavo neodvisnega revizorja, iz katere je razvidno neopravljanje dejavnosti.

Naj opozorimo, da so za nezakonito posojanje delovne sile ter neposredovanje podatkov, kot jih zahtevajo zakonska določila ZUTD, predpisane tudi globe. Globe so predpisane tudi za delodajalce, ki zaposlujejo deset ali manj delavcev, in odgovorne osebe pri delodajalcih.

Tadeja Bučar,
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije

Predvidene spremembe davka na dodano vrednost v letu 2020

Implementacija treh evropskih direktiv, Direktive Sveta (EU) 2018/1910 (posebna ureditev skladiščenja na odpoklic in zaporedne dobave), Direktive Sveta (EU) 2018/1713 (uveljavljanje možnosti uporabe nižje stopnje davka na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV) za elektronske dobave publikacij) in Direk-

tive Sveta (EU) 2019/475 (vključitev določenih območij Italije v območje Unije), je v slovenski pravni red predvidena z novelo Zakona o davku na dodano vrednost (v nadaljevanju novela oziroma ZDDV-1K).

Poglavitne spremembe ZDDV-1

1. Skladiščenje na odpoklic

Z novim 9.a členom ZDDV-1 se uvaža nova ureditev, in sicer dobava blaga v okviru ureditve skladiščenja na odpoklic. V vseh državah članicah se enotno omogoči, da se v povezavi s prenosom blaga v skladišče (znanemu prejemniku z namenom, da to blago tam skladišči) v drugo državo članico šteje, da je dobava opravljena šele takrat, ko je blago dejansko dobavljeno prejemniku, vendar le v primeru, če so izpolnjeni predpisani pogoji. Če je prejemnik blaga dobavitelju znan že v trenutku odpreme blaga iz njegove države članice in je prejemnik v svoji državi članici identificiran za namene DDV-ja, hkrati pa so izpolnjeni vsi pogoji glede evidentiranja takšnega prenosa blaga, se bo štelo, da je dobava opravljena šele takrat, ko bo blago dejansko iz skladišča dobavljeno prejemniku blaga. Blago mora biti dobavljeno najpozneje v roku 12 mesecev po tem, ko je bilo odpremljeno iz države članice, kjer je dobavitelj identificiran za namene DDV-ja. Tako bo dobavitelj iz prve države članice opravil oproščeno dobavo hkrati, ko bo prejemnik evidencial pridobitev blaga iz druge države članice. Identifikacija dobavitelja za DDV v državi članici, kjer je skladišče, pa ne bo potrebna.

2. Prodaja blaga na daljavo

Z novim desetim odstavkom 20. člena ZDDV-1 se določa obveznost poročanja za davčne zavezance, ki opravljajo dobave blaga na daljavo v primerih, ko presežejo vrednosti limit, nad katerim se šteje, da je kraj opravljanja teh dobav v drugi državi članici in v primerih, ko vrednostni limit v drugi državi članici za te dobave ni presežen, se pa davčni zavezanec prostovoljno odloči za identifikacijo in izpolnjevanje davčnih obveznosti v tej drugi državi članici. V obeh primerih mora davčni zavezanec davčnemu organu najpozneje do 31. januarja leta po preteku leta, v katerem so bile dobave opravljene, v elektronski obliki poročati o letnem prometu, ki ga je dosegel v posamezni državi članici.

3. Poenotenje pravil pri zaporednih oziroma verižnih dobavah blaga

Na podlagi novega 20.a ZDDV-1 člena, zaporedne dobave, se v slovensko zakonodajo vpeljuje pravilo, ki temelji na uveljavljeni sodni praksi Sodišča Evropske unije in bo veljajo po vsej Evropski uniji. Po novem se bo prevoz smel pripisati zgolj eni dobavi v verigi in samo ta dobava se lahko obravnava kot oproščena dobava, vse druge dobave se za namene določitve kraja obdavčitve obravnavajo kot dobave brez prevoza.

V skladu s predlaganim novim pravilom se bo za dobavo s prevozom štela le dobava dobavitelja njegovemu prvemu vmesnemu subjektu (pogodbeni stranki), razen če bo vmesni subjekt dobavitelju predložil DDV identifikacijsko številko države, iz katere se blago odpošilja. V tem primeru bo prva dobava obravnavana kot dobava brez prevoza v državi članici, kjer se blago nahaja, ko

se pošiljanje začne, druga dobava končnemu prejemniku pa se obravnava kot dobava blaga s prevozom.

4. Identifikacijska številka za DDV prejemnika

Predlagana je sprememba prve točke 46. člena ZDDV-1, ki ureja oprostitev intrakomunitarne dobave blaga, na način, da se jasneje določijo vsebinski pogoji za uveljavitev te oprostitve. K obstoječemu pogoju glede prevoza blaga iz Slovenije v drugo državo članico se kot dodatni vsebinski pogoj določi, da mora prejemnik blaga dobavitelju predložiti identifikacijsko številko za DDV iz države članice, ki ni država, v kateri se začne odpošiljanje blaga.

5. Popravek odbitka vstopnega DDV-ja

V skladu s predlogom novele popravek odbitka vstopnega DDV-ja v primeru tatvine premoženja ne bo več potreben.

6. Obvezna predložitev obrazca za pridobitev prevoznega sredstva iz druge države članice

Z novim 93.a členom se v ZDDV-1 predlaga obvezna predložitev obrazca za prijavo pridobitve prevoznega sredstva iz druge

države članice, ki je predmet obdavčitve z DDV-jem v Sloveniji (obrazec DDV-PPS).

7. Prenova kazenskih določb

V smeri zagotavljanja enakopravne obravnave zavezancev oziroma storilcev prekrškov na podlagi različnih davčnih zakonov se predlaga uskladitev kazenskih določb med ZDDV-1 in drugimi davčnimi predpisi (glede višine zagrožene globe in glede opredelitve, kateri prekrški sodijo med hujše in kateri ne).

8. Uvedba nižje stopnje DDV-ja za elektronsko dobavljene publikacije

Z novelo ZDDV-1K, sprememba Priloge I, se predlaga nižja stopnja DDV-ja za dobave knjig, časopisov in periodičnih publikacij, ne glede na to, ali so dobavljene na fizičnih nosilcih ali v elektronski obliki.

9. Veljavnost in uporaba

Petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne (bo začel) 1. januarja 2020.

SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

Ne spreglejte izobraževanj v OZS

10.

junij

Delavnica Razvijanje in krepitev pripadnosti zaposlenih

Eno od pomembnih vprašanj, na katero bi si moral odgovoriti vsak podjetnik, je:

Kakšno kulturo podjetja sem ustvaril oziroma želim v bodoče ustvarjati v svojem podjetju?

Predavatelj: mag. Martin Lisec, Inštitut Stopinje

13.

junij

Delavnica Storytelling

Delavnica za ustvarjanje prepričljivih in uporabnih zgodb. Praktično ni področja, kjer zgodba ne more funkcionirati. Med

najpomembnejšimi pa so: podjetje, oglaševanje, turizem, književnost, film, glasba, likovna umetnost, izobraževanje, raziskovanje, učenje, PR ...

Predavatelj: dr. Andrej Pompe, FEBCS d.o.o.

19.

junij

Delavnica V svoji koži se počutim lepo

Predavateljica Lorella Flego, dolgoletna televizijska moderatorka in voditeljica, ter velika modna poznavalka, novinarka in

urednica pravi: »Obožujem biti ženska in tega ne bi zamenjala za nič na svetu. Moda mi je bila položena v zibelko, v njeni družbi pa mi ni nikoli dolgčas. Moda je bolj enostavna kot si večina predstavlja, le pogled nanjo mora biti pravi.« Na delavnici boste izvedeli, kako naravnati ta pogled.

20.

junij

Strokovni seminar Odpoved pogodbe o zaposlitvi in drugi načini prenehanja delovnega razmerja

Odpoved pogodbe o zaposlitvi je de-

janje, ki se ga delodajalec ne loteva vsak dan, in je dejanje, ki zahteva precejšnjo mero znanja, saj se velikokrat zgodi, da delodajalci zaradi administrativno precej zahtevnih postopkov odpuščanja, ki zahtevajo vrsto opravil, zagrešijo številne nepravilnosti, ki posledično lahko vodijo v nastanek delovnega spora.

Predavateljica: Staša Pirkmaier, univ.dipl. pravnik, svetovalka-specialistka v OZS

20.

junij

Delavnica Joga smeha

Na začetku je v 90. letih pri Jogi Smeha / JS/ šlo za socialno gibanje, ki pa je vstopilo tudi v poslovni svet in ima za podjetja in

organizacije občutne koristi.

Predavateljica: Irena Stibilj, promotorka zdravega načina življenja

Na vse dogodke se je potrebno prijaviti, podrobnejše programe dogodkov najdete na <http://www.svetovanje.si>, za dodatne informacije pa vam je na voljo Jana Golić (jana.golic@ozs.si, 01 58 30 553).

Vzorci pogodb in dokumentov za vaše lažje poslovanje

V Svetovalnem centru OZS smo vam za lažje delo pripravili številne vzorce pogodb in drugih dokumentov po ugodnih cenah.

CIVILNO PODROČJE	Polna cena	Cena za člane OZS		Polna cena	Cena za člane OZS
Darilna pogodba za nepremičnino	60,00 €	30,00 €	Sporazum o izplačilu neizkoriščenega letnega dopusta ob prenehanju delovnega razmerja	30,00 €	15,00 €
Menjalna pogodba za nepremičnino	80,00 €	40,00 €	Sporazum o odsotnosti z dela brez nadomestila plače	30,00 €	15,00 €
Najemna pogodba za poslovni prostor	80,00 €	40,00 €	Paket evidenc (evidenca o zaposlenih delavcih, evidenca o stroških dela, evidenca o izrabi delovnega časa in evidenca o oblikah reševanja kolektivnih delovnih sporov)	120,00 €	60,00 €
Najemna pogodba za stanovanje	80,00 €	40,00 €	Podjemna pogodba	60,00 €	30,00 €
Pogodba o donaciji	40,00 €	20,00 €	Pogodba o izobraževanju	60,00 €	30,00 €
Posojilna pogodba	40,00 €	20,00 €	Pogodba o zaposlitvi za nedoločen čas	70,00 €	35,00 €
Sponzorska pogodba	40,00 €	20,00 €	Pogodba o zaposlitvi za določen čas	70,00 €	35,00 €
Pogodba o naročilu avtorskega dela	60,00 €	30,00 €	Dodatek k pogodbi o zaposlitvi zaradi dela s krajšim delovnim časom po ZSDP-1	40,00 €	20,00 €
Pogodba o ustanovitvi stvarne služnosti	40,00 €	20,00 €	Pogodba o zaposlitvi za voznika (mobilnega delavca) za nedoločen čas	70,00 €	35,00 €
Sporazum o ustanovitvi osebne služnosti	40,00 €	20,00 €	Aneks k pogodbi o zaposlitvi za opravljanje dela v tujini (208. in 209. člen ZDR-1)	70,00 €	35,00 €
Prodajna pogodba za avto	20,00 €	10,00 €	Pogodba o zaposlitvi za voznika (mobilnega delavca) za določen čas	70,00 €	35,00 €
Prodajna pogodba za nepremičnino	80,00 €	40,00 €	UPOKOJENCI - Pogodba za občasno ali začasno delo po ZUTD	50,00 €	25,00 €
Prodajna pogodba za premičnino	60,00 €	30,00 €	Sporazum o skupnih ukrepih na delovišču (39. člen ZVZD-1)	20,00 €	10,00 €
Pogodba o obdelavi osebnih podatkov po GDPR	120,00 €	60,00 €	Pogodba o poslovanju	50,00 €	25,00 €
Privolitev posameznika po GDPR	30,00 €	brezplačno			
Popis evidenc (varstvo osebnih podatkov)	100,00 €	50,00 €			
DAVČNO PODROČJE			GOSPODARSKO PODROČJE		
Pravilnik o računovodstvu za s.p. po SRS 2016	40,00 €	20,00 €	Akt o ustanovitvi d.o.o.	40,00 €	20,00 €
Pravilnik o računovodstvu za d.o.o. po SRS 2016	40,00 €	20,00 €	Družbena pogodba za d.o.o.	100,00 €	50,00 €
Pravilnik o izplačilu dela plače za poslovno uspešnost	50,00 €	25,00 €	Izjava družbenika pri prenehanju d.o.o. po skrajšanem postopku	30,00 €	15,00 €
DELOVNO PODROČJE			Predlog za izbris iz sodnega registra brez likvidacije po ZFPPIPP	40,00 €	20,00 €
Pravilnik o izvajanju kontrole alkoholiziranosti in ugotavljanja prisotnosti drugih psihoaktivnih substanc in opiatov na delovnem mestu	30,00 €	15,00 €	Izjava lastnika objekta za s.p. - 74. člen ZGD-1	10,00 €	brezplačno
Pravilnik o prepovedi spolnega in drugega nadlegovanja ali trpinčenja na delovnem mestu	30,00 €	15,00 €	Izjava lastnika objekta za d.o.o. - 4. člen ZSReg	10,00 €	brezplačno
Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov	30,00 €	15,00 €	Opomin pred izvršbo	10,00 €	brezplačno
Načrt promocije zdravja na delovnem mestu	30,00 €	15,00 €	Pogodba o odstopu terjatve namesto izpolnitve	60,00 €	30,00 €
Izjava delavca, da je seznanjen z internimi akti delodajalca	10,00 €	brezplačno	Pogodba o poslovnem sodelovanju	60,00 €	30,00 €
Izjava o prevozu na delo	10,00 €	brezplačno	Pooblastilo za redno poslovanje	10,00 €	brezplačno
Obvestilo delavcu o poteku pogodbe o zaposlitvi za določen čas	10,00 €	brezplačno	Prijava terjatve v stečaj	20,00 €	10,00 €
Odreditev nadurnega dela	20,00 €	10,00 €	Sklep družbenikov o redni likvidaciji d.o.o.	20,00 €	10,00 €
Soglasje delavca za pobot izplačila plače po 136. členu ZDR-1	20,00 €	10,00 €	Sklep o določitvi poslovnega naslova (enoosebni d.o.o.)	10,00 €	brezplačno
Poizvedba o odprtju bolniškega staleža	20,00 €	brezplačno	Sklep o določitvi direktorja (enoosebni d.o.o.)	10,00 €	brezplačno
Obvestilo o odmeri letnega dopusta	20,00 €	brezplačno	Sklep o prenehanju d.o.o. po skrajšanem postopku	20,00 €	10,00 €
Obvestilo o odmeri sorazmernega dela letnega dopusta	20,00 €	brezplačno	Sklep o spremembi poslovnega naslova v d.o.o.	10,00 €	brezplačno
Naknadno obvestilo o odmeri letnega dopusta zaradi novih okoliščin	20,00 €	brezplačno	Sklep o spremembi sedeža (enoosebni d.o.o.)	10,00 €	brezplačno
			Sklep o spremembi sedeža (večosebni d.o.o.)	10,00 €	brezplačno

V ceno vzorcev je vključeno 15-minutno telefonsko svetovanje, sicer pa vam za vsa področja, za katera so pripravljene vzorci, nudimo tudi celovito storitev. Za ceno povprašajte na svetovanje@ozs.si.

Celoten seznam vzorcev najdete na www.svetovanje.si

Za več informacij nas pokličite na **01 5830 553**
ali nam pišite na svetovanje@ozs.si.

Cene ne vsebujejo 22% DDV.

Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah širše ravni

Opomba: naslovi kolektivnih pogodb so zapisani s ključnimi besedami

1. IZHODIŠČNE PLAČE Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV.	V.	VI	VII	VIII.	IX.	Uradni list RS
knjigotrska		409,42	470,84	532,26	593,67	696,02	900,74	1.064,52	1.351,11	1.555,82	
založniška		440,81	506,94	573,06	639,19	749,39	969,80	1.146,13	1.454,69	1.675,10	43/00, 77/00, 24/01, 46/01, 78/01, 57/18
časopisno informativna		451,99	519,79	587,58	655,38	768,38	994,37	1.175,17	1.491,55	1.717,55	R: 33/04, 117/04, 79/05, 95/06, 118/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08, 8/10, 55/11, 17/12, 63/13, 83/16
železnice		329,59	362,55	405,40	451,54	510,86	609,74	692,14	823,98	988,77	95/07, 48/18

2. NAJNIŽJE OSNOVNE PLAČE Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	X.	Uradni list RS
kmetijstvo		521,87	572,37	634,10	699,57	-	783,74	-	922,16	-	1.041,87	-	-	1.228,92	-	-	24/19
gozdarstvo (A)		690,78	709,92	727,32	772,56	-	870,00	-	1.024,86	-	1.153,62	-	-	1.365,90	1.628,64	-	16/05, podpis, 9.9.05 (ni v Ur.l.RS), 37/06, 19/08, 99/08, 30/09, 46/10, 12/13, 25/14, 44/15
na uro		3,97	4,08	4,18	4,44	-	5,00	-	5,89	-	6,63	-	-	7,85	9,36	-	
gozdarstvo (B)		690,78	802,14	908,28	969,18	-	1.019,64	-	1.066,62	-	1.311,96	-	-	1.555,56	1.854,84	-	
na uro		3,97	4,61	5,22	5,57	-	5,86	-	6,13	-	7,54	-	-	8,94	10,66	-	
premogovništvo		600,00	720,00	792,00	930,00	-	1.050,00	-	1.272,00	-	1.626,00	-	-	2.190,00	2.608,20	-	44/96, R:73/03, 100/04, 81/05, podp. 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07, 45/15, 88/15, 60/16, 34/19
tekstil		433,26	462,84	504,60	553,32	-	614,22	-	725,58	-	817,80	-	-	-	-	-	18/14, 4/14, 25/14, 45/17
lesarstvo		462,65	505,09	556,57	616,90	-	689,49	-	805,34	-	907,13	-	-	-	-	-	58/2017, 51/18
grafična		476,09	523,71	580,84	652,25	-	742,72	-	852,21	-	966,48	-	-	1.337,83	1.613,96	-	77/17, 84/18
papirno in papirno-predelovalno dejavnost		477,38	541,78	606,33	670,77	-	783,95	-	1.014,49	1.198,94	1.521,75	-	-	1.752,32	-	-	110/13, 35/14, 52/16, 4/18 (OP 4) 2/19
nekovinske rudnine		528,21	586,90	650,93	729,18	-	821,66	-	923,04	999,51	1.122,23	-	-	1.419,24	-	-	55/13, 6/14, 24/14, 16/15, 4/16, 15/17, 29/18
kovinska industrija		535,92	584,64	647,28	737,76	-	803,88	-	941,34	-	1.097,94	-	-	1.252,80	1.482,48	-	6/15, 80/15, 6/17, 66/2017 (op. 7), 82/18
na uro		3,08	3,36	3,72	4,24	-	4,62	-	5,41	-	6,31	-	-	7,20	8,52	-	
elektroindustrija		577,68	591,60	649,02	730,80	-	796,92	-	927,42	-	1.078,80	-	-	1.231,92	1.449,42	-	108/05, 95/06, R:71/07, 82/07, 32/08, 70/08, 47/09, 75/09, 10/10, 84/11, 104/11, 32/13, 26/15, 58/17, RV: 2/18, 84/18
na uro		3,32	3,40	3,73	4,20	-	4,58	-	5,33	-	6,20	-	-	7,08	8,33	-	
kov. mat., liv.		541,14	598,56	659,46	755,16	-	823,02	-	960,48	-	1.122,30	-	-	1.284,12	1.513,80	-	14/06, 87/06, 76/07, 46/08, 70/08, RV:53/09, 10/10, 70/11, 84/11, 70/12, 59/13, 78/14, 39/15, 22/17, 84/18
na uro		3,11	3,44	3,79	4,34	-	4,73	-	5,52	-	6,45	-	-	7,38	8,70	-	
elektrogošpodarstvo		600,00	720,00	792,00	930,00	-	1.050,00	-	1.272,00	-	1.644,00	-	-	2.370,00	2.700,00	-	41/17
gradbena		480,13	532,90	590,64	654,39	694,09	773,48	821,60	866,11	1.003,24	1.027,30	1.154,81	1.243,82	1.377,35	-	-	101/15, 15/17, 80/17, RV 30/18 5/19
trgovina		558,06	579,47	613,90	655,31	-	730,44	-	896,47	-	971,95	-	-	-	-	-	52/18, RV 67/18
gostinstvo		480,00	535,50	668,10	744,60	-	805,80	-	918,00	-	979,20	-	-	1.152,60	-	-	56/18, RV 13/19, te plače veljajo do 31. 7. 2019

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	X.	Uradni list RS
cestno potniški promet	426,30 2,45	443,70 2,55	515,04 2,96	570,72 3,28	-	638,58 3,67	-	755,16 4,34	-	852,60 4,90	-	-	-	-	-	-	75/17, KP za leto 2019 še ni bila podaljšana. Zneski so usklajeni v januarju 2019 v skladu s 1. odstavkom 3. točke tarifne priloge.
poštna	576,61	637,12	668,80	741,40	-	826,86	-	947,77	-	1.179,63	-	-	1.208,39	1.242,23	1.475,80	50/03, 94/04, 61/05, 84/08, 91/09, 74/14, 90/14, 6/15, 74/16, 6/17 Zneski so usklajeni v januarju 2019 v skladu z 2. tč. TP.	
banke	-	-	-	676,87	-	771,65	-	964,55	-	1.205,70	-	-	1.446,82	1.736,21	-	5/11,14/13, 4/14,95/14,46/16, 24/18 Zneski so usklajeni v januarju 2019 v skladu s 1. členom TP	
zavarovalstvo	362,53	416,91	471,29	507,54	-	587,30	-	725,06	-	888,20	-	-	1.123,84	1.268,86	-	24/11	
komunala	503,40	548,44	606,97	710,56	-	773,60	-	1.025,79	-	1.268,97	-	-	1.629,25	1.944,47	-	43/15, 86/16, 12/7, R:45/17, R: 49/17, M+R: 63/17,68/17, R: 80/17, 3/19	
drobno gospodarstvo	565,18	644,32	723,41	813,85	-	909,93	-	1.085,14	-	1.232,09	-	-	1.469,45	1.763,35	-	94/10, 58/11, RV:4/18	
obrt, podjetništvo	605,26	629,23	661,69	676,87	-	717,71	-	822,75	-	962,79	-	-	1.079,49	-	-	92/13,16/14, 28/15, 82/16, 76/17	
nepremičnine - 1	397,63	432,17	477,06	556,50	-	604,85	-	798,25	-	984,75	-	-	1.261,06	1.502,81	-	67/16; RV 38/17	
nepremičnine - 2	423,52	460,65	508,91	594,30	-	646,28	-	854,19	-	1.054,66	-	-	1.351,67	1.611,56	-		
nepremičnine - 3	449,43	489,15	540,78	632,13	-	687,74	-	910,15	-	1.124,64	-	-	1.442,38	1.720,40	-		

Opomba: /

Okrajšave: Oznaka KP = oznake kolektivnih pogodb, zapisane v prvi koloni, so povzete iz UL RS, št. 87/04, str. 10656; TR = tarifni razred; P = v Uradnem listu objavljeni popravek; odp. = odpoved KP; če ni objavljene številke UL RS, odpoved ni bila uradno objavljena; R = razloga komisije za razlogo kolektivne pogodbe; **R** označena s krepkim tiskom, se nanaša na (ne)uporabnost določb kolektivne pogodbe zaradi uveljavitve Zakona o delovnih razmerjih; RV = razširjena veljavnost

3. KP dejavnosti, ki ZNESKOV USKLADITVE še niso vključile v sistem plač

KP	
Zavarovalnice	59,88

Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Pavšalni prispevki za zavezanca, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Znesek prispevka je znašal od 1.4.2018 do 31.3.2019 33,90 eur, **od 1.4.2019 dalje pa znaša 35,05 eur**. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka znaša **od 1.1.2019 do 31.12.2019 35,53 EUR** (8,88 EUR + 26,65 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2019

Zneski olajšav in lestvica za odmero dohodnine ne bodo več objavljeni v obliki podzakonskega akta, zato je FURS pripravil priloženo obvestilo (19.12.2018):

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.021,34		16 %
8.021,34	20.400,00	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
20.400,00	48.000,00	4.625,65	+ 34 % nad 20.400,00
48.000,00	70.907,20	14.009,65	+ 39 % nad 48.000,00
70.907,20		22.943,46	+ 50 % nad 70.907,20

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2019 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	668,44		16 %
668,44	1.700,00	106,95	+ 27 % nad 668,44
1.700,00	4.000,00	385,47	+ 34 % nad 1.700,00
4.000,00	5.908,93	1.167,47	+ 39 % nad 4.000,00
5.908,93		1.911,95	+ 50 % nad 5.908,93

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2019:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih	
nad	do		
	11.166,37		6.519,82
11.166,37	13.316,83	3.302,70 + (19.922,15 - 1.49601 X skupni dohodek)	
13.316,83		3.302,70	

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih	
nad	do		
	930,53		543,32
930,53	1.109,74	275,22 + (1.660,18 - 1.49601 x bruto dohodek)*	
1.109,74		275,22	

*navedena je krajša različica enačbe po določilih 127. člena ZDoh-2: $(19.922,15 - 1.49601 \times \text{bruto dohodek} \times 12) / 12$

2. Osebnolajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.302,70 evra.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra (mesečno za 147,44 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do 2.819,09 evra letno.

6. Minimalna plača: od 1.1.2019 dalje 886,63 EUR

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
56% PLP	1.626,95	911,09	od 1.1.2019 do 28.02.2019
56% PLP	1.681,55	941,67	od 1.3.2019 do 31.12.2019

◀ Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava se davčna osnova zmanjša za 275,22 eura.

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV JUNIJ 2019

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, 92/13, 28/15, 82/16)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
1. Prehrana med delom		
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	4,90 EUR na dan	6,12 EUR na dan
1.2.	če delavec dela 11 ur ali več na dan, mu pripada pravica do sorazmerno višjega povračila za prehrano med delom	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela		
2.1. organiziran javni prevoz	delavec je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 70 % cene najcenejšega javnega prevoza	do višine stroškov javnega prevoza, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča
2.2. če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delojemalec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati	najmanj v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem do mesta opravljanja dela	v višini 0,18 EUR za vsak dopolnjen kilometer
3. Dnevnic za službena potovanja v RS		
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	6,20 EUR 8,50 EUR 17,00 EUR	7,45 EUR 10,68 EUR 21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94 s spremembami)		
4.1. nad 6 do 8 ur	črtana (Ur. list 51/2012)	črtana (Ur. list 51/2012)
4.2. nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino	75 % zneska po Uredbi za tujino
4.3. nad 14 do 24 ur	cel znesek po Uredbi za tujino	cel znesek po Uredbi za tujino
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	44 EUR	44 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolgarija, Romunija	32 EUR	32 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90 % zneska po Uredbi za tujino	90 % zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju v Sloveniji		
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo		0,37 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prevoz na službenem potovanju v tujini		
7. Prenoevanje na službenem potovanju		
prenočevanje na službenem potovanju	v višini predloženega računa za prenočevanje, ki ga odobri delodajalec	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 92/13, 28/15, 82/16, 76/2017)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008, 63/2017)
8. Terenski dodatek		
terenski dodatek	4,00 EUR na dan	4,49 EUR na dan
9. Nadomestilo za ločeno življenje		
nadomestilo za ločeno življenje		334 EUR na mesec
10. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	895,50 EUR	najvišji znesek regresa za letni dopust, od katerega še ni potrebno obračunati prispevkov je 70% povprečne plače v RS za predpretekli mesec
11. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade	30 %, 50 % ali 70 % povprečne plače zaposlenih v RS za pretekle tri mesece delovna doba pri zadnjem delodajalcu Članu sindikata pripada dodatnih 10 %. Zahtevo za izplačilo višje jubilejne nagrade delavec uveljavlja s člansko izkaznico sindikata.	
za 10 let delovne dobe	519,61 EUR	460 EUR
za 20 let delovne dobe	866,02 EUR	689 EUR
za 30 let delovne dobe	1.212,42 EUR	919 EUR
za 40 let delovne dobe		919 EUR
12. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca v zadnjih treh mesecih ali v višini dveh povprečnih plač v RS za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše 3.464,06 EUR	4.063 EUR
13. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	1.732,03 EUR	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	866,02 EUR	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.732,03 EUR	1.252 EUR
14. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
V času praktičnega usposabljanja z delom oziroma v času obvezne prakse imajo dijaki in študenti pravico do nagrade za polni delovni čas v naslednjih zneskih:		
1. letnik - dijak	90,00 EUR	172,00 EUR
2. letnik - dijak	120,00 EUR	172,00 EUR
3. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
4. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
študent	170,00 EUR	172,00 EUR

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
marec 2019	1.752,34 EUR	1.732,03 EUR

Cene bencina in kilometrina (april 2019 - maj 2019)

Datum	9.04.19	24.04.19	7.05.19	21.05.19
Bencin 95 oktanov v EUR/l (www.petrol.si)	1,324	1,349	1,355	1,335
Kilometrina - 18 % od cene bencina v EUR, od 7.7.2012-Uradni list št. 51/2012	0,2383	0,2428	0,2439	0,2403

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - maj 2019

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			60 % PP**	3,5 PP***
1.681,55 EUR*	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.008,93	5.885,43
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		156,38	912,24
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		89,29	520,86
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	245,67	1.433,10
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		64,17	374,31
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		66,19	386,08
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		5,35	31,19
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	135,71	791,58
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,01	5,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,01	5,89
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,02	11,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		1,41	8,24
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,61	3,53
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,02	11,77
Skupaj drugi prisp.			4,04	23,55
PRISPEVKI SKUPAJ			385,42	2.248,23

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2018 (PP): 1.681,55 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2019 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 1.681,55 = 1.008,93 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.681,55 x 3,5 = 5.885,43 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - maj 2019

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			85 % PP**	3,5 PP***
1.681,55 EUR*	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.429,32	5.885,43
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		221,54	912,24
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		126,49	520,86
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	348,03	1.433,10
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		90,90	374,31
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		93,76	386,08
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		7,58	31,19
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	192,24	791,58
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,43	5,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,43	5,89
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,86	11,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		2,00	8,24
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,86	3,53
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,86	11,77
Skupaj drugi prisp.			5,72	23,55
PRISPEVKI SKUPAJ			545,99	2.248,23

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2018 (PP): 1.681,55 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2019 znaša 85 % zadnje znane povprečne letne plače: 85 % od 1.681,55 = 1.429,32 EUR

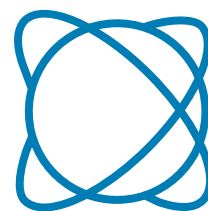
*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.681,55 x 3,5 = 5.885,43 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Vstopite na nova tržišča

Skozi povezave v največji poslovni mreži podjetij v Evropi

Borza omogoča podjetjem brezplačen vpis ponudbe, objavo oglasa v tujini, iskanje med ponodbami in povpraševanji tujih podjetij ter povezovanje ustreznih ponudb in povpraševanj. Z več sto novih profilov podjetij dodanih vsak teden je borza ena največjih na svetu. V borzo so vključena MSP iz držav EU, centralne in vzhodne EU ter mediteranskih držav in deluje po standardiziranih postopkih, ki jih je postavila EU agencija za MSP (EASME).

www.ozs.si/een

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Slovenski prevozniki so državi neposredno predstavili aktualno problematiko

Sekcija za promet pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije in Združenje za promet pri Gospodarski zbornici Slovenije sta maja v okviru dogajanja na sejnih Avto in vzdrževanje, Moto boom, Gospodarska vozila in Logistika 2019 v Celju pripravili Strokovni posvet o aktualni problematiki cestnega prevoza blaga in potnikov. Na junijskem sestanku o nekorektnih odvozi tovornih vozil s slovenskih avtocest pa so prevozniki predstavili probleme in predlagali rešitve. Omejitve tranzita da, vendar smiselno za vsak mejni prehod.

Slovenski prevozniki so državi neposredno predstavili aktualno problematiko. Razpravo na posvetu so oblikovali številni vabljeni gosti iz vrst strokovnih združenj, pristojnih ministrstev in državnih organov.

Strokovni posvet prevoznikov

Na posvetu, ki je bil hkrati tudi priložnost za neposredno izražanje mnenj slovenskih prevoznikov, se je zbralo več kot sto udeležencev, prevoznikov članov obeh stanovskih organizacij OZS in GZS, predstavnikov ključnih ministrstev, državnih organov in kolegov iz sorodnih združenj iz sosednje Hrvaške.

Zbrane sta uvodoma pozdravila **Branko Meh**, predsednik OZS, in **Rudi Medved**, minister za javno upravo, posvet pa sta s svojim uvodnim govorom začela **Peter Pišek**, predsednik Sekcije za

promet pri OZS, in **Milan Slokar**, predsednik Sekcije za prevoz blaga pri GZS.

Razpravo na posvetu so oblikovali vabljeni gosti iz vrst strokovnih združenj, pristojnih ministrstev in državnih organov **Rudi Medved**, minister za javno upravo, **Franč Vesel**, državni sekretar za malo gospodarstvo pri Vladi RS, **mag. Melita Šinkovec**, državna sekretarka na ministrstvu za notranje zadeve, **Mitja Bobnar**, generalni direktor Direktorata za trg dela in zaposlovanje, **mag. Boris Kastelic**, direktor Uprave za carine, **Anton Kmetič**, vodja sektorja za carine FU Novo mesto, **Bogdan Potokar**, vodja sektorja za cestni promet in logistiko pri MIZ, **Marjan Nahtigal**, sekretar Sektorja za cestni promet in logistiko pri MIZ ter gostitelja **Peter Pišek**, predsednik Sekcije

za promet pri OZS in **Milan Slokar**, predsednik Sekcije za prevoz blaga pri GZS.

Ker v sektorju cestnega transporta gori rdeči alarm, so se zbrani osredotočili predvsem na najbolj pereče teme, ki trenutno hromijo delo in razvoj slovenskega cestnega transporta. V prvi vrsti je to pomanjkanje voznikov in dolgotrajni postopki pridobitve delovnih dovoljenj za voznike, drugi problem so dolge čakalne dobe tovornih vozil in avtobusov na mejnih prehodih in predporom Karavanke, tretji pa neloyalna konkurenca slamnatih podjetij in v povezavi s tem pomanjkljiv nadzor na naših cestah. Strateško so prevozniki izpostavili tudi, da je potrebno podpreti razvoj intermodalnih logističnih centrov, malih logističnih centrov in

varovanih parkirišč ter opredeliti cestni transport in logistiko kot našo strateško gospodarsko panogo.

Največja vrednost posveta je bila, da so tako politični kot strokovni predstavniki države iz prve roke slišali, kakšne so težave slovenskih prevoznikov, da so razumeli, da prevozniki že delajo v razmerah, ki mnoge vodijo v poslovni propad, in da je potrebno pospešeno pristopiti k reševanju problematike prevoznikstva pri nas. Vsi sodelujoči so se strinjali, da so težave res velike, da hromijo delo prevoznikov in se strinjali, da jih je treba takoj urediti.

Vladno delovno skupino za reševanje problematike slovenskih prevoznikov, ki jo je vlada nedavno ustanovila na zahtevo prevoznikov in predlog ministra Medveda, čaka torej težka naloga reševanja problematike prevoznikov. Ta je namreč vpeta v samo tkivo delovanja naše države, od državne uprave, preko cele vrste pristojnih ministrstev do strokovnih služb in državnih organov.

Problematicni odvozi vozil z avtocest

Ker so razmere okrog odvoza pokvarjenih in poškodovanih vozil nad 3,5t NDM z naših avtocest postale nevzdržne in stanovski organizaciji prevoznikov poleg naših prejema tudi tuje prošnje na pomoč, so se na OZS na začetku junija zbrali predstavniki obeh stanovskih organizacij, ministrstva za infrastrukturo, generalne policijske uprave in DARS-a, ki s pogodbeniki izvajajo storitev odvoza.

Predstavniki obeh prevoznikskih združenj so predstavili številne pritožbe nad izvajanjem odvoza pokvarjenih in poškodovanih vozil, v njih pa prevozniki DARS-u očitajo nekorektno delo ter ravnanje in izvajanje storitev, ki niso potrebne ali določene.

Navajajo, na primer, da jim zaračunavajo dvakrat več delavcev in mehanizacij, kot je potrebno, da z zavlačevanjem sistematično ustvarjajo nerealne delovne ure, zaračunavajo storitve, ki jih sploh ni v uradnem ceniku, odvoz izvajajo in zaračunavajo za izredno dolge nepotrebne relacije, očitajo jim tudi po-

vezavo zaposlenih v DARS-u s pogodbenimi izvajalci, postavke izdanih računov pogodbenih izvajalcev pa se ne ujemajo z dejanskim stanjem opravljenih storitev, saj so zaračunane storitve, ki jih pogodbenik sploh ni izvedel.

Prevozniki so že pred leti opozarjali na nasilne odvoze vozil z avtocest ter nekorektno ravnanje določenih avtovlek. Stanje se do danes ni spremenilo. Na zadnjem sestanku z DARS-om je bilo dogovorjeno, da so na AC možna manjša popravila in da v tem primeru ni zahtevano, da se vozilo odstrani. Tega pogodbeni izvajalci niso dopuščali in so takšna vozila celo nasilno odpeljali. Prevozniki se tudi ne morejo strinjati, da enaka pravila, ki veljajo za cesto, veljajo tudi za počivališča, kar pomeni, da ne morejo sami poskrbeti za manjša popravila ali odvoz.

Opozorili so še, da vozniku, kot najšibkejši stranki v primeru okvare ali poškodbe vozila, DARS ne zagotavlja strokovne pomoči in nasvetov ob izrednem dogodku, izpostavljeno pa je bilo tudi vprašanje neupravičenih zasegov vozil in dokumen-

PRODAMO

Poslovni prostor Maribor

Lokacija: **Ul. Kraljeviča Marka 19, Maribor**

Zemljišče: **804 m²**

Leto izgradnje: **1935**

Zadnja prenova: **2004**

Energetska informacija: **174 kWh/m²a**

Neto tlorisna površina: **783 m²**

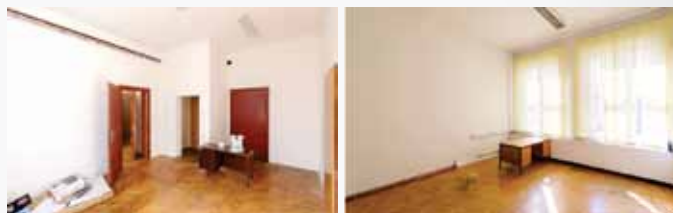
Etaža: **pritličje**

Parkirišče: **javno parkirišče ob objektu**

Cena: **185.000 EUR**

Poslovni prostori so prazni in primerni so za opravljanje raznovrstnih storitvenih oziroma pisarniških dejavnosti.

HETA ASSET RESOLUTION

Nepremičnina se nahaja v Industrijski coni Melje na zahodnem delu industrijskega kompleksa in v neposredni bližini centra Jagros. Center mesta, avtobusna in železniška postaja so oddaljeni manj kot en kilometer, priključek na hitro cesto H2 pa je oddaljen le 500m.

Več informacij najdete na naši spletni strani.

☎ 031 747 181

✉ mario.lukic@har.si

🌐 www.nepremicnine-har.si

tov do plačila izredno drage storitve odvoza vozila in servisnih storitev.

Tudi na pristojnem ministrstvu so že dalj časa seznanjeni s problematiko izvajanja storitev odvoza pokvarjenih in poškodovanih vozil, s stanjem pa nikakor ne morejo biti zadovoljni, zato je bil sklic tega sestanka popolnoma na mestu. Nujno in takoj je namreč treba poiskati rešitve!

Zbrani so se dogovorili, da bosta zbornici DARS-u posredovali prejete pritožbe, v teh primerih pa pričakujeta tudi strokovno pomoč in usmeritve žrtvam avtovlek. Za ustrezno ureditev odvoza pokvarjenih in poškodovanih vozil z AC in HC je treba pripraviti zakonske spremembe, počivališča pa naj se ločijo od avtocest in se s tem tudi zakonsko uredi možnost proste izbire izvajalcev. DARS

naj pripravi napotke za uporabnike avtocest, v katerih bo jasno opredelil, katera so dovoljena manjša popravila oz. posegi na vozilu, ki jih lahko opravi tudi voznik sam na mestu okvare, navede pa naj tudi kontakt za posredovanje pritožb in kontakt za strokovno podporo voznikom, ki se na avtocestah znajdejo v težavah.

Proti nesmiselnim omejitvam prometa

Slovenski prevozniki ostro nasprotujejo nepremišljeni omejitvi prometa težkih tovornih vozil nad 7,5 tone največje dovoljene mase preko mejnih prehodov Dobovec in Bistrica ob Sotli na Hrvaško, ki je začela veljati s 1. junijem 2019.

Preko njiju se namreč dovoljuje le še lokalni promet, kar pa onemogoča tovor-

ni promet z izhodiščem ali ciljem v Sloveniji. Z navedeno ureditvijo se močno hromi domače gospodarstvo, saj ta prehoda večinoma uporabljajo domači prevozniki. Zaradi uvedbe novega prometnega režima se transportne poti oskrbe domačega gospodarstva preusmerja na prehoda Gruškovje in Obrežje, kjer pa se zato ustvarjajo nenormalno dolge čakalne dobe.

Prevozniki ministrstvo pozivajo, da ponovno preuči sprejeto ureditev omejitve tranzitnega prometa preko obeh mejnih prehodov in predlagajo, da se ohrani omejitve za tranzitni promet, vendar z dopolnilom, da se dovoli tovorni promet z izhodiščem ali s ciljem v Sloveniji.

ANTON ŠIJANEC

Varuh zdravja

Športni klub brez vstopnin in članarine

Ob današnjem hitrem tempu življenja nam pogosto primanjkuje prostega časa. Le redki si ga vzamemo dovolj za redno rekreacijo in gibanje, čeprav se zavedamo, da je to zelo pomembno za zdravo življenje in poleg prehrane največ, kar lahko naredimo za svoje zdravje.

Vaš telefon je lahko vaša telovadnica

Spletna telovadnica Varuh zdravja je najbolj priročen športni klub, saj je povsod z vami: v službi, na potovanju, na sprehodu in, seveda, doma. Do vadb lahko dostopate s pametnim telefonom, tablico ali osebnim računalnikom. In ker za vadbo ne potrebujete nobene posebne športne opreme, le malo prostora in volje, lahko nekaj dobrega zase zares napravite skoraj kadarkoli in kjerkoli.

Vadbe za vse, tudi za starejše in gibalno ovirane

V spletni telovadnici vam je na voljo zelo raznolik nabor posnetih vadb, odlično obiskane pa so tudi vadbe v živo. Izbirate lahko med aerobiko, različnimi funkcionalnimi vadbami, jogo in pilatesom. Velik izbor vadb pa je prilagojen tudi starejšim in gibalno oviranim. Ob registraciji vam sestavijo prilagojen urnik, ki je sestavljen glede na vaše zmogljivosti in cilje. Izbirate lahko med pogostostjo vadb, težavnostjo, ter cilji.

Odlična ekipa trenerjev

Vse vadbe so seveda v slovenskem jeziku in pripravljene tako, da jim lahko sledijo tudi tisti, ki morda še nimajo prav veliko izkušenj z vodenimi vadbami. Trenirate z ekipo odličnih, izkušenih trenerjev, ki na enostaven način razložijo potek vaj, ter vas motivirajo, da dosežete vaše cilje. Občasno se ekipi strokovnjakov pridružijo tudi znani Slovenci in Slovenke. V zimskem času je vadbe pripravila Špela Pretnar, nekdanja smučarska šampionka, pridružil pa se ji je tudi trener Jan Kovačič, ki smo ga lahko bolje spoznali v oddaji The Biggest Loser Slovenija, ko je tekmovalcem pomagal pri izgubljanju telesne teže.

Dodatne ugodnosti

Članstvo v programu Varuh zdravja je brezplačno, poleg omenjenih vaj s trenerji, pa zavarovancem Vzajemne ponuja tudi brezplačne preventivne zdravstvene preglede, popuste v zdraviliščih, kopališčih, wellness centrih in še veliko več. Na voljo so razni turistični aranžmaji s poudarkom na dodatni ponudbi, kot so kolesarske ture ter tečaji nordijske hoje. Ugodnosti se redno posodablajo in dodajajo. Članom nudimo tudi brezplačne tečaje smučanja, teka na smučeh ter ugodnosti pri nakupu športne opreme, prijavlinah na rekreativne dogodke ter nakupu smučarskih vozovnic.

Varuh zdravja je tako veliko več kot le spletna telovadnica. Kot celovit program aktivnega varovanja zdravja vam poleg treningov ter ugodnosti ponuja tudi nasvete za zdravo in aktivno življenje. Najdete lahko ideje za zdravi zajtrk, preberete nasvete za razstrupljanje ter krepitev imunskega sistema, poiščete načine, kako omiliti bolečine po smučanju ... Tako na spletni strani www.varuhzdravja.si najdete vse informacije na enem mestu. Začnite z vadbo že danes.

VZAJEMNA
zdravstvena zavarovalnica

5. FESTIVAL KAMNA V PLISKOVICI

Kamen uspešno kljuboval dežju

Letos prizadevnim organizatorjem vreme sicer ni bilo preveč naklonjeno, vseeno pa so se vsi, ki se ukvarjajo s kamnom ali pa ga imajo enostavno radi, sredi maja v velikem številu zbrali na že dobro uveljavljeni tradicionalni prireditvi Festival kamna, ki vsaki dve leti poteka v prijetni kraški vasi Pliskovica. Kot festivalska rdeča nit je vse dni potekalo tekmovanje mladih kamnosekov, ki so se med seboj pomerili v predizboru evropskega tekmovanja EuroSkills. Dogodka so bili veseli vsi, še posebej pa stroka, ki v njem vidi pravi pristop za razvoj našega kamnoseštva.

Na zaključni prireditvi so vsi tekmovalci prejeli spominske medalje, najboljši trije pa še pokale, ki sta jim jih podelila prva z leve Bogdan Oblak in Miha Lovšin.

Tako v Pliskovici kot v večini vasi na Krasu kulturno in naravno dediščino srečujemo praktično na vsakem koraku. Med starimi obrtmi je tu ključno kamnoseštvo, kjer mojstri že stoletja klešejo in ustvarjajo iz zelo priljubljenega kraškega kamna. Ta ponovno pridobiva vrednost in to ne samo v svoji osnovni vlogi, temveč tudi v oblikovanju in umetnostni, ki dediščino prepletata z odtenki sodobnih

pristopov k obdelavi kamna. Srce in motor organizacije festivala je bil ponovno neutrudni **Jernej Bortolato**, kamnoseški mojster iz Pliskovice, ki je hkrati mentor številnim mladim kamnosekom in oblikovalcem ter predsednik Sekcije za domačo in umetnostno obrt pri OZS.

Obiskovalci so na festivalu lahko spoznali številne načine obdelave kamna, sodelovali na kamnoseških in drugih rokodelskih delavnicah za otroke in odrasle, se naučili gradnje suhozidov in poslušali številna strokovna predavanja, ogledali so si lahko tudi celotno vas s predstavitev kraške arhitekture in naravnih kraških značilnosti ter obiskali festivalsko tržnico najrazličnejših obrtniških ponudnikov.

S svojimi poklicnimi spretnostmi so se najboljše odrezali zmagovalci Jaka Modic, v sredini, drugi Andraž Švara, desno in tretji Rok Vidmar, levo.

Osrednji dogodek festivala je bilo tudi tokrat tekmovanje mladih kamnosekov, ki so se med seboj pomerili v predizboru za evropsko tekmovanje poklicev EuroSkills.

Festival vsakič uvede kakšno novost, tako so letos prvič potekale Kamnarske tekmovalne igre za skupine, v Kamnarski kuhnci pa so se obiskovalci lahko do site-ga najedli izvrstnih jedi na žlico.

Predizbor za EuroSkills

Osrednji dogodek festivala je bilo tudi tokrat tekmovanje mladih kamnosekov, ki so se med seboj pomerili v predizboru za evropsko tekmovanje poklicev EuroSkills. Pripravilo ga je Razvojno društvo Pliska v sodelovanju z Mladinskim hotelom Pliskovica, Srednjo gradbeno, geodetsko in okoljevarstveno šolo Ljubljana in Višjo strokovno šolo Šolskega centra Srečka Kosovela Sežana ter ob podpori Centra za poklicno izobraževanje RS in Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

Letos se je tekmovanja udeležilo sedem mladih kamnosekov **Aljaž Arko, Andraž Grum, Aljaž Klinc, Jaka Modic, Urban Mužina, Andraž Švara** in **Rok Vidmar**.

Svoje kamnite mojstrovine so po vnaprej določenih načrtih izdelovali 18 ur, ocenila pa jih je posebna strokovna komisija pod vodstvom **Maje Štembal Capuder** in določila najboljše tri tekmovalce.

Najbolje so se odrezali Jaka Modic iz Vrhnike pod mentorstvom očeta **Jureta Modica**, sledila pa sta mu študent VSŠ Sežana Andraž Švara iz Komna pod mentorstvom študentskega kolega **Simona Beleta** in dijak srednje gradbene šole v Ljubljani Rok Vidmar iz Jezera pri Podpeči pod mentorstvom učitelja **Janka Brunčka**. Na zaključni prireditvi sta medalje in pokale najboljšim kamnosekom podelila **Bogdan Oblak**, predsednik Sekcije cementnarjev, teracerjev in kamnosekov pri OZS in **Miha Lovšin** iz Centra za poklicno izobraževanje RS.

Konkurenca in potek del sta bili tudi tokrat na zelo visoki ravni, naši mladi kamnoseki so namreč odlični in so v zadnjem obdobju z evropskega tekmova-

nja že dvakrat prinesli srebrno medaljo ter še vedno zanesljivo veljajo za evropske podprvake.

Ne pozabimo na najmlajše

Trije najboljši mladi kamnoseki iz Pliskovice se bodo med seboj pomerili še enkrat. Udeležili še bodo finalnega izbora v poklicnih spretnostih na državni ravni, najboljši izmed njih pa bo nato prihodnje leto v Gradcu nastopil na mednarodnem tekmovanju EuroSkills.

Na ta dogodek prihodnje leto vsi skupaj res ne smemo pozabiti, zaradi njegove bližine bomo imeli izjemno priložnost, da si pri vrhunskih poklicnih spretnostih v več kot 35 različnih poklicih ogledamo okrog 600 mladih iz vsaj 25 evropskih držav, predvsem pa ne smemo pozabiti na naše najmlajše, ki se šele odločajo, kaj bodo počeli v življenju in jih v čim večjem številu vzeti s seboj!

ANTON ŠIJANEC

AVTOSERVISERJI

Na sejmu s posvetom o avtovlekah

Člani Sekcije avtoserviserjev pri OZS so na nedavnem sejmskem trojčku Avto in vzdrževanje, Gospodarska vozila in logistika ter Moto boom, ki so sredi maja potekali v Celju, oblikovali praktično večino strokovnega dogajanja ter za svoje člane in širšo javnost pripravili vrsto strokovnih posvetov. Rdeča nit je bila problematika avtovlek, ki so jo obdelali celovito, tako z zakonodajnega in tehničnega kot povsem praktičnega vidika.

Sejemski trojček

Obiskovalci so lahko spoznali zadnje trende več kot 300 uglednih blagovnih znamk s področij avtoservisne dejavnosti in avtomobilizma, gospodarskih vozil in logističnih rešitev ter nekaj poslastic iz sveta motociklizma. 21. sejem Avto in vzdrževanje je predstavil opremo za avtomehanične, avtoličarske, avtokleparske delavnice, vulkanizerje, avtoelektroniko, avtomobilске rezervne dele, motorna in menjalniška olja, meroslovne rešitve, avtokozmetiko, ročno in posebno orodje, diagnostiko, kompresorje ter ostalo dodatno opremo. 11. sejem Gospodarskih vozil in logistike je razveselil s sodobnim voznim parkom srednjih in težkih gospodarskih vozil, avtobusi, priklopniki in polpriklopniki, specialnimi in komunalnimi vozili, dvigali in dviznimi platformami, pnevmatikami in gorivi ter navigacijskimi in telekomunikacijskimi sistemi. Predstavljene so bile tudi logistične rešitve; storitve skladiščenja, avto logistika in sodobne carinske rešitve. Na 13. sejem Moto boom pa so predstavili vrsto različnih motornih koles in motociklov, štirikolesnike in vso potrebno motoristično opremo.

Avtovleke kot osrednji strokovni dogodek

Tema avtovlek ni bila izbrana naključno, pokriva jo širši spekter zakonodaje, največji problem te dejavnosti pa je, da ni ustrezno regulirana, kar pomeni, da se jo lahko loteva praktično vsak. To s stališča stoke še zdaleč ni dobro, saj s tem ni zagotovljena ustrezna strokovna raven izvajanja teh storitev, nezanemarljiv pa ni niti varnostni vidik, saj avtovleke na cesti nastopajo praviloma v izrednih razmerah.

Člane sekcije avtoserviserjev, ki so se v velikem številu zbrali na strokovnem posvetu o avtovlekah, je uvodoma pozdravil **Miran Andrejek**, predsednik Sekcije avtoserviserjev pri OZS in v nadaljevanju predstavil vsebino posveta ter pomembnost tem za prihodnost in razvoj stroke. Zbrane sta obiskala in pozdravila tudi **Branko Meh**, predsednik OZS in **Franč Vesel**, državni sekretar za malo gospodarstvo v Vladi RS, ki sta vsak zase na kratko predstavila prizadevanja za ureditev in izboljšanje pogojev dela v obrti in podjetništvu.

Strokovni del srečanja je s podrobno predstavitevjo problematike avtovlek odprl moderator dogodka **Igor Pipan**, sekretar sekcije avtoserviserjev, besedo pa v nadaljevanju predal gostujočim predavateljem.

Kot prvi je pravila s področja vozil, voznikov, varnosti in infrastrukture predstavil **Bogdan Potokar** z Ministrstva za infrastrukturo RS, ki je izpostavil pravila za avtovleke, kot so pravila vleke, vožnje, parkiranja, ustavljanja,

Člane sekcije avtoserviserjev, ki so se v velikem številu zbrali na strokovnem posvetu o avtovlekah, je uvodoma pozdravil **Miran Andrejek**, predsednik Sekcije avtoserviserjev pri OZS in v nadaljevanju predstavil vsebino posveta ter pomembnost tem za prihodnost in razvoj stroke.

obveznosti voznika odstranjevanja vozila in temeljijo na Zakonu o pravilih v cestnem prometu (ZPrCP), pravila glede nosilnosti, dimenzij in NDM iz Pravilnika o delih in opreми vozil, pravil glede pritrjevanja, pojasnil je, kaj je avtovleka in kaj je prevoz tovora, kje so razlike, kako je potrebno ravnati v enem in v drugem primeru, opisal potrebno dokumentacijo ter opisal tudi kakšne vrste prevoz je prevoz delovnih strojev, naprav in traktorjev.

Bogate izkušnje svojega dolgotrnega dela na področju avtovleke je z zbranimi delil **Stane Kreča**, vabljeni gost sekcije, ki je s praktičnimi izkušnjami učinkovito dopolnil teoretični del in se še posebej posvetil vlogi, opreми, usposobljenosti in odgovornosti voznika avtovleke, nujno potrebnim informacijam

pred intervencijsko vožnjo, predstavil je, kaj vse se uvršča med opremo avtovleke in kakšna pravila veljajo glede te opreme, obdelal urejenosti in pregled vozil pred odhodom na intervencijo, osnovne varnostne ukrepe, pravilno postavitve avtovlečnega vozila in razporejanje vozil ter ljudi na mestu nesreče ter pravila ravnanja z vozilom, nalaganja, pritrjevanja in označevanja, posebno pozornost pa je namenil tudi električnim vozilom, ravnanju z njimi, predstavil njihovo opremo in nevarnosti, ki prežijo pri ravnanju z električnimi vozili.

Vlogo in pomen policije pri delu avtovlek je predstavil **Elvis Herbjaj** iz Policijske postaje Celja. Zbrane je seznanil s pogoji za vožnjo, omejitvijo prometa, pravili in predpisi ter izjemami, zavarovanjem kraja prometne nesreče, sodelujočimi in njihovimi vlogami ter odgovornostmi, na koncu pa je prikazal še fotografije več zgornjih primerov slabe prakse in zaključil s priporočili avtovlekam.

Pristojnosti in vlogo gasilcev pri intervencijah je predstavil **Primož Ternik**, iz Gasilske zveze Slovenije, tudi on je zbrane seznanil s pogoji sodelovanja gasilcev in njihovimi pravili glede obravnave poškodovanih vozil in ljudi ter ravnanjem z električnimi vozili, ki so ob nesrečah lahko zelo nevarna, predstavil je gasilsko opremo in njeno pravilno uporabo ter z vidika gasilcev prikazal tudi več praktičnih primerov slabih praks.

Poleg avtovleke so avtoserviserji obdelali tudi temo Razstavljanje izrabljenih vozil, kjer sta **Peter Tomše** z ministrstva za okolje in prostor in **Zdravko Igličar** z ministrstva za infrastrukturo predstavila aktualne razmere v Sloveniji in evropskem prostoru ter novosti in zahteve Zakona o dajatvah za motorna vozila (ZDajMV).

Sklop strokovnih tem je sklenil **mag. Andrej Tomšič**, namestnik informacijske pooblaščenke, ki je zbranim podrobno predstavil zanje tudi zelo pomembno temo Ravnanje z osebnimi podatki v dejavnosti avtoservisiranja.

Celovit praktični prikaz intervencije ob prometni nesreči

Kot vrhunec prvega dne strokovnih predavanj so avtoserviserji doživeli še

Avtoserviserji so si kot vrhunec dneva avtovlek ogledali prikaz celotne intervencije ob prometni nesreči na cesti v kateri so sodelovali gasilci, reševalci, policija in avtoserviserji.

posebej poučen praktični prikaz korektno izvedbe celotne intervencije avtovleke ob prometni nesreči, ki so jo za udeležence posveta pripravili člani Sekcije avtoserviserjev pri OZS, Avtocenter Andrejek, Policijska postaja Celje, Prostovoljno gasilsko društvo Zreče in Splošna bolnišnica Celje. Prikazali so celoten potek akcije in v živo predstavili tudi vso potrebno opremo, zahtevane oznake, načine nakladanja in pritrjevanja, dovoljene dimenzije mase, reševanje iz poškodovanega vozila in nujne ukrepe pri električnih vozilih.

Ugotovitve s posveta

Sklep tokratnega strokovnega dogodka avtoserviserjev se v prvi vrsti vrti okrog ključnega problema, ki ga predstavlja deregulacija dejavnosti avtovleke, saj predpostavka, da vsak vse zna in da bo potem že trg odločil, pri avtovlekah ne bo prinesla nič dobrega, ob tem pa bo vedno bolj ogrožena tudi prometna varnost! Polje pravil je zelo veliko in razgibano, izvajalci jih na splošno preslabo poznajo, izkušnje pa si vsak zase pridobiva le sproti. Nihče ne preverja znanj, ni izobraževanj, vsak zase se le resni in odgovorni avtoserviserji trudijo z internimi izobraževanji, ti pa kljub dobri nameni vseeno niso preverjeni in zagotovo tudi ne dovolj celoviti. Zelo problematično

Praktični prikaz celotne intervencije se je končal s pravilnim nakladanjem in pritrjevanjem poškodovanega vozila na vozilo avtovleke.

no je tudi angažiranje podizvajalcev, saj se pomanjkljivosti v znanju s tem le še stopnjujejo. Asistenčni centri s tem delujejo zgolj po komercialnem načelu in ne po načelu varnosti v prometu.

Dan avtovlek, ki ga je Sekcija avtoserviserjev pri OZS pripravila na sejmu v Celju, je zato med člani požel veliko odobravanja. Prvič po mnogih letih so končno spet imeli priložnost za preverjeno in dobro pripravljeno strokovno izobraževanje. Vsi tisti, ki v tej dejavnosti resno delajo, si v prihodnosti želijo regulacije dejavnosti in s tem tudi formalnega izobraževanja, ki bo edini porok za ureditev razmer in zagotavljanje korektnega dela ter varnosti v prometu.

ANTON ŠIJANEC

ZLATARJI IN DRAGULJARJI

Zlatarji na sejme s poslanstvom izobraževanja ter z željo po srečanjih z najbolj ozaveščenimi kupci

Člani Sekcije zlatarjev in draguljarjev pri OZS so maja uspešno nastopili na razstavi Narava in nakit v Trzinu, oktobra pa jih že čaka sejem Mineral fest v ljubljanskem Cankarjevem domu, ki bo nova velika priložnost, da svoje izdelke in kolekcije neposredno predstavijo obiskovalcem in kupcem. Poslanstvo njihovih nastopov je usmerjeno v prepoznavanje skrivnosti ročno izdelanih izdelkov ter v dvig zavedanja in prepoznavanja prave kakovosti.

Narava in nakit v Trzinu

V trzinški Galeriji Paviljon je bilo 6. maja odprtje zlatarsko draguljarske prireditve Narava in nakit. Zbralo se je več kot 40 zlatarjev in oblikovalcev nakita, ki se je predstavilo z izvirnim unikatnim nakitom. Razstava je ponudila do sedaj najbolj pester nakit glede uporabe različnih materialov, obiskovalci pa so lahko občudovali tudi različne plemenite kamne.

Člani sekcije so se za sodelovanje na prireditvi odločili tudi zato, ker so prepričani, da je vlaganje v prepoznavanje in vpogled v skrivnosti ročno izdelanih izdelkov slovenskih zlatarjev in draguljarjev zelo koristno za dvig zavedanja in prepoznavanja prave kakovosti izdelkov pri širši javnosti in potencialnih kupcih ter predvsem pri učinkovitem prepoznavanju razlik med industrijskimi in ročno izdelanimi ali unikatnimi izdelki.

Presežek in posebna dodana vrednost te prireditve je tudi izobraževanje o naravi kamnin in njihovi obdelavi, na razstavi je bilo namreč pri vsakem izdelku opisano iz katerega naravnega materiala je izdelan, s kakšnimi tehnikami je bil kamen obdelan, opisane pa so bile tudi lastnosti materialov, kot na primer različni lomi svetlobe in načini, kako s obdelavo površin priti do njih. Organizatorji so s tem uspešno združili čustveno doživetje ob lepotah unikatnih rokodelskih izdelkov s širjenjem znanj obiskovalcev na področju dragih in poldragih kamnov.

Festival v Trzinu je največja razstava pri nas, kjer lahko ljubitelji mineralov in dragih kamnov razstavljene izdelke tudi kupijo, zato je bil dogodek tudi s prodajnega vidika za naše mojstrice in mojstre izrednega pomena.

Oktobra na MineralFest v Ljubljani

Prihajajoča prireditve MineralFest, sejem mineralov, fosilov in nakita, ki bo od 19. do 20. oktobra letos v ljubljanskem Cankarjevem domu, bo nedvomno nova velika priložnost, kjer se boste člani sekcije lahko samostojno predstavili ter svoje izdelke in kolekcije obiskovalcem na tej prireditvi tudi neposredno ponudili v prodajo.

Ker je prireditve deležna velikega obiska in medijske pozornosti, se je sekcija odločila, da ob tej enkratni priložnosti predstavi mojstrovine svojih članov in s tem naredi nov pomemben korak pri prizadevanjih za promocijo slovenskega zlatarstva, hkrati pa članom omogoči tudi prodajno prireditve z zagotovljeno bolj osveščeno publiko.

Sekcija je zato v Cankarjevem domu najela razstavni prostor v velikosti 100 m², kjer boste njeni člani lahko svoje izdelke predstavili v kar 15 steklenih piramidalnih vitrinah s površino 1m² (na sliki). Ker je kakovostna postavitve tako obširnega razstavnega prostora povezana tudi z visokimi stroški, ki jih sekcija iz svojih razpoložljivih sredstev ne more v celoti pokriti, morate člani pri organizaciji prispevati 50 evrov participacije.

Več informacij o možnostih sodelovanja ste s sekcije že prejeli, poiščete pa jih lahko tudi na spletni strani ali pa pokličete sekretarja sekcije, predvsem pa ne zamudite nove lepe priložnosti za promocijo in prodajo svojih vrhunskih izdelkov in se dogodka zanesljivo udeležite.

ANTON ŠIJANEC

Razstava Narava in nakit, kjer so se predstavili tudi naši zlatarji in draguljarji je potekala kot sestavni del Mednarodnih dni mineralov, fosilov in nakita Minfos v Trzinu. V podobnem slogu in v istih vitrinah bo oktobra potekala tudi prodajna razstava članov sekcije na zelo odmevni prireditvi MineralFest v ljubljanskem Cankarjevem domu.

Rezervirajte si čas za kongres grafičarjev

Sekcija grafičarjev pri OZS 20. in 21. septembra 2019 pripravlja kongres grafičarjev, najpomembnejši strokovni dogodek v Sloveniji, ki bo ponovno združil strokovnjake s področja grafično-papirnih dejavnosti. Kongres bo potekal v središču Maribora v hotelu Mercure Maribor CC.

Nenehno izobraževanje in izpopolnjevanje znanja je danes nepogrešljivo za učinkovito in pravilno delovanje. Zato bodo na kongresu poleg strokovnih vsebin predstavljene tudi teme, ki pomembno vplivajo na vsakdanji delovni proces, v okviru kongresa pa bodo udeleženci obiskali tudi znano tiskarno in si ogledali njihov proces dela.

Poskrbljeno bo tudi za družabni del srečanja, saj bo med dogodkom obilo priložnosti za izmenjavo mnenj in izkušenj, prvi dan pa se bo končal z druženjem ob skupni večerji.

Prenočišča za udeležence na voljo v bližnjem hotelu Ibis styles, ki je od prizorišča kongresa oddaljen okoli 300 metrov. Cena za enoposteljno sobo je 60 evrov, za dvoposteljno pa 75 evrov. Vabilo in podroben program dogodka bodo člani sekcije grafičarjev prejeli po elektronski pošti, dodatne informacije pa so na voljo pri sekretarki sekcije Adrijani Poljanšek (01 58 30 826, adrijana.poljansek@ozs.si).

A. P.

M Tehnika

DOBRA
PONUDBA ZA
DOBRO
PARTNERSTVO

PONUDBA ZA PRAVNE OSEBE

Naši svetovalci vas bodo usmerili v vam najbližjo poslovalnico in vam pomagali pri izbiri, kjer je vedno na zalogi:

gradbeni material, barve, laki, stavbno pohištvo, suhomontažni in elektro materiali, ročno ali električno orodje, vodovodno-inštalacijski materiali, sanitarna keramika in še in še ...

OSREDNJA SLOVENIJA	Veljko Boldin	veljko.boldin@mercator.si	030 998 673
	Martina Jazič	martina.jazic@mercator.si	051 291 578
PRIMORSKA REGIJA	Borut Jug	borut.jug@mercator.si	051 291 671
	Uroš Bajt	uros.bajt@mercator.si	051 290 387
SAVINJSKA REGIJA	Vesna Jankovič	vesna.jankovic@mercator.si	051 284 804
	Tatjana Pungartnik	tatjana.pungartnik@mercator.si	051 284 807
	Ines Janjič	ines.janjic@mercator.si	051 290 227
	Ivan Belšak	ivan.belsak@mercator.si	051 284 800
ŠTAJERSKA REGIJA IN PREKMURJE	Smiljana Flajsinger	smiljana.flajsinger@mercator.si	030 996 361
	Sandi Vöröš	sandi.voros@mercator.si	051 290 420
	Robert Djukič	robert.djukic@mercator.si	051 285 468
	Zoran Bratovčak	zoran.bratovcak@mercator.si	051 285 403
KOROŠKA REGIJA	Alenka Prislan	alenka.prislan@mercator.si	030 998 703
DOLENJSKA REGIJA	Branko Lah	branko.lah@mercator.si	051 284 805

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, dne 26. 2. 2019

objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA OBRTNIK LETA 2019

Priznanje »Obrtnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno za izjemne dosežke na področju obrtništva.

Kandidate za podelitev priznanja »Obrtnik leta« lahko predlagajo:

- upravni odbori strokovnih sekcij zbornice,
- upravni odbori ali predsedniki območnih obrtno-podjetniških zbornic,
- kandidat se lahko predlaga sam.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati vse naslednje pogoje:

- članstvo v zbornici vsaj 5 let pred oddajo prijave na razpis,
- poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države,
- do vključno 5 zaposlenih.

Kriteriji za izbor »Obrtnika leta« so, da:

- delo opravlja pretežno na obrtni način,
- poslovna uspešnost,
- razvoj dejavnosti,
- trajnost dosežkov,
- poslovna odličnost,
- uvajanje inovacij (ustvarjalnost in izboljšave),
- skrb za varstvo okolja,
- skrb za kadre in njihovo usposabljanje,
- strategija razvoja,
- prispevek k razvoju okolja v katerem posluje in
- aktivnosti v stanovskih vrstah.

Komisija preverja izpolnjevanje navedenih kriterijev za najmanj zadnje 5-letno obdobje poslovanja.

Rok za prijavo je 31. julij 2019.

Obvezne priloge k prijavi na razpis so:

- kratka utemeljitev upravičenega kandidata,
- izjava o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpis,
- fotografije poslovnih prostorov,
- izjava kandidata, da ima poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države in
- izjava kandidata, da dovoljuje uporabo svojega imena v promocijske namene zbornice.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Dodatne informacije: OZS, Edina Zejnic, tel. 01 58 30 586, e-naslov: edina.zejnic@ozs.si.

Branko Meh
Predsednik OZS

objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA **PODJETNIK LETA 2019**

Priznanje »Podjetnik leta« podeljuje zbornica enkrat letno za izjemne dosežke na področju podjetništva.

Kandidate za podelitev priznanja »Podjetnik leta« lahko predlagajo:

- upravni odbori strokovnih sekcij zbornice,
- upravni odbori ali predsedniki območnih obrtno-podjetniških zbornic,
- kandidat se lahko predlaga sam.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati vse naslednje pogoje:

- članstvo v zbornici vsaj 5 let pred oddajo prijave na razpis,
- poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države,
- več kot 5 zaposlenih.

Kriteriji za izbor »Podjetnika leta« so, da:

- delo opravlja pretežno na industrijski način,
- poslovna uspešnost,
- strateška usmerjenost,
- globalno delovanje,
- razvoj dejavnosti,
- trajnost dosežkov,
- poslovna odličnost,
- uvajanje inovacij (ustvarjalnost in izboljšave),
- skrb za varstvo okolja,
- skrb za kadre in njihovo usposabljanje,
- strategija razvoja,
- prispevek k razvoju okolja v katerem posluje in
- aktivnosti v stanovskih vrstah.

Komisija preverja izpolnjevanje navedenih kriterijev za najmanj zadnje 5-letno obdobje poslovanja.

Rok za prijavo je 31. julij 2019.

Obvezne priloge k prijavi na razpis so:

- kratka utemeljitev upravičenega kandidata,
- izjava o izpolnjevanju pogojev za kandidiranje na razpis,
- fotografije poslovnih prostorov,
- izjava kandidata, da ima poravnane vse obveznosti do zbornice, podizvajalcev, zaposlenih in države in
- izjava kandidata, da dovoljuje uporabo svojega imena v promocijske namene zbornice,
- v primeru, da ima prijaviteljenec v lasti več podjetij mora predložiti konsolidirano bilanco od pooblaščenega revizorja.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Dodatne informacije: OZS, Edina Zejnic, tel. 01 58 30 586, e-naslov: edina.zejnic@ozs.si.

Branko Meh

Predsednik OZS

**OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: zbornica) na podlagi sklepa, sprejetega na 7. redni seji Upravnega odbora Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, dne 26. 2. 2019

objavlja RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA **NAJSTAREJŠI OBRTNIK LETA 2019**

**Priznanje »Najstarejši obrtnik leta«
podeljuje zbornica enkrat letno.**

**Kandidate za podelitev priznanja
»Najstarejši obrtnik leta« lahko predlagajo:**

- predsednik zbornice in podpredsednik upravnega odbora zbornice,
- skupščina zbornice,
- upravni odbor zbornice,
- upravni odbor strokovne sekcije zbornice,
- upravni odbor ali predsednik območne obrtno-podjetniške zbornice.

Kandidat mora za prijavo na razpis izpolnjevati naslednji pogoj:

- članstvo v zbornici.

Kriterij za izbor »Najstarejšega obrtnika leta« je:

- najdaljše obdobje opravljanja dejavnosti.

Izpolnjevanje kriterija se dokazuje s pisnimi dokazili iz katerih je razvidno obdobje opravljanja dejavnosti, ki jih komisiji posreduje predlagatelj.

Rok za prijavo je 31. julij 2019.

Prijava mora biti podana na **prijavnici**, ki je objavljena na www.ozs.si, in poslana v zaprti kuverti na naslov: **Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Komisija za priznanje »Obrtnik leta«, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana.**

Dodatne informacije: OZS, Edina Zejnic, tel. 01 58 30 586, e-naslov: edina.zejnic@ozs.si.

Branko Meh
Predsednik OZS

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

V razpisu je zaradi preglednosti in lažje berljivosti uporabljena le moška slovnična oblika, pri čemer pa je enakopravno in smiselno mišljena tudi ženska oblika.

**”MODRA KARTICA
ZA MOJE ZAPOSLENE
IN MOŽA,
FINO.”**

**Več kot 100 odličnih
partnerjev na vaši poslovni poti!**

Nove ugodnosti – nove možnosti prihrankov!

**”S TO KARTICO
PRIHRANIM TOLIKO,
DA VAM RAJE
NE POVEM!”**

foto: Bigstockphoto > oblikovanje: Uvid.si

..... in več kot 100 odličnih partnerjev na vaši poslovni poti!

- › **Ugodnosti** pri partnerjih Mozaika podjetnih.
- › **Ugodnostih** pri OZS in območnih obrtno-podjetniških zbornicah.
- › **Ugodnosti** pri obrtnikih in podjetnikih.
- › **Plačila na obroke** doma, v tujini in na spletu. Brez menjave banke.

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

Zbornica, drugi dom obrtnikov in podjetnikov

Konec maja je svojih 50 let uspešnega delovanja proslavila ena naših največjih in najstarejših območnih zbornic OOO Celje. Njeni člani vseh generacij so se zbrali v Celjskem domu, kulturnem hramu z začetka dvajsetega stoletja, ki v marsičem posebej tudi zgodovino njihove območne zbornice. Zagotovo je to organizacija, ki je dobro organizirala delo svojih članov, jim na vsakem koraku priskoči na pomoč in je poskrbela tudi za svojo neodvisno prihodnost.

Skoraj tristo zbranih članov je uvodoma pozdravil **Miran Gracer**, predsednik OOO Celje, na kratko je povzel zgodovino zbornice in poudaril, da je zelo ponosen, da je zbornica danes spoštovanja vreden partner v odnosu do države in njenih institucij. Bil je kritičen do uvedbe neobveznega članstva, vseeno pa je izpostavil, da je to večino njihovih odgovornih članov še bolj trdno povežalo in da so s tem postali še močnejši. Zaveda se, da je današnji sistem, ko le peščica vlaga v ustvarjanje čim boljših pogojev dela, nepravilen do

Zbrane članice in člani na 50-letnici OOO Celje je uvodoma pozdravil njihov predsednik Miran Gracer in se vsem zahvalil za njihovo pošteno in pošteno sodelovanje pri delu njihove območne zbornice.

njih, saj pridobitve veljajo za vse, tudi za tiste, ki niso prispevali nič. S ponosom je opisal njihov enkratni stanovanjski sklad, s katerim so si ne le zagotovili neodvisno prihodnost, temveč lahko tudi pomagajo tako svojim članom kot njihovim zaposlenim. Pohvalil je delo strokovnih služb zbornice v podpori članom in prizadevanja pri uspešni promociji obrti in podjetništva med mladimi in njihovimi starši. Izjemno zadovoljstvo in ponos je izrazil tudi ob dejstvu, da so kot edina zbornica v državi imeli možnost, da pripravijo Strategijo gospodarstva na področju Mestne občine Celje in napovedal optimistične

načrte tudi za prihodnost. Ob zaključku se je vsem svojim kolegicam in kolegom zahvalil za dolgoletno, iskreno, prizadevno in predvsem pošteno sodelovanje pri uspešnem delu zbornice.

K besedi je nato povabil častnega gosta **Petra Piška**, podpredsednika OZS, ki je zbrane pozdravil še v imenu Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. V svojem nagovoru je opisal prizadevanja krovne stanovske organizacije pri oblikovanju bolj

Zbrani so z aplavzom lahko počastili tudi svojega kolega Leopolda Drameta, ustanovnega člana in dolgoletnega predsednika njihove območne zbornice.

urejenega poslovnega okolja v državi in izrazil ponos, da lahko kot Celjan aktivno sooblikuje delo obrtnikov in podjetnikov tudi na državnem nivoju. Poudaril je, da pri tem še zdaleč ni osamljen, saj v organih krovne organizacije deluje več Celjanov. To

Naša stanovska organizacija je ob 50-letnici OOO Celje najzaslužnejšim članom za uspešno delo v obrtno zborničnem sistemu podelila najvišja priznanja OZS. Predala sta jih Peter Pišek, podpredsednik OZS in Danijel Lamperger, direktor OZS. Katarina Hohnjec in Marko Razgoršek sta prejela Bronasti ključ OZS, Miran Gracer je v imenu OOO Celje prevzel Zlati pečat OZS, Franček Stropnik je prejel Srebrni ključ OZS, Janez Javoršek in Viljem Šumer pa sta prejela Zlati ključ OZS.

seveda ni naključje, saj so bili obrtniki in podjetniki celjske območne zbornice vedno odgovorni in angažirani, prav celjsko obrtno združenje pa je bilo tudi eno od dvanajstih, ki so davnega leta 1969 ustanovili predhodnico današnje OZS.

Predsednik Gracer je v nadaljevanju članom podelil bronaste, srebrne in zlate plakete ob 50-letnici OOO Celje ter na koncu podij ponovno predal gostoma s krovne organizacije, ki sta najbolj zaslužnim članom za dolgoletno delo v našem obrtno-podjetniškem zborničnem sistemu podelila še najvišja priznanja OZS.

Na koncu velja še izpostaviti, da je OOO Celje ob svoji 50-letnici pripravila in izdala zelo celovit zbornik, kjer so v sliki in besedi predstavili svojih zadnjih pet desetletij uspešnega delovanja ter ustvarili zgodbo, ki jo je res vredno vzeti v roke.

ANTON ŠIJANEC

Še vedno se dobro zavedajo pomena povezovanja

Kar dva jubileja so minuli mesec obeležili jeseniški obrtniki in podjetniki, in sicer 50 let OOO Jesenice in 65 let organiziranega združevanja jeseniških obrtnikov. Ob tej priložnosti so podelili tudi priznanja članom zbornice, ki letos obeležujejo okrogle obletnice delovanja v obrti in podjetništvu, ter priznanja za ohranjanje tradicije obrti in podjetništva.

Začetki organiziranega združevanja obrtnikov na Jesenicah segajo že 65 let nazaj, v leto 1954, ko je bilo ustanovljeno Obrtniško kulturno društvo Jesenice. Ideja za ustanovitev društva je nastala, zaradi potrebe po medsebojni pomoči in sodelovanju obrtnikov v časih, ko jim takratna oblast ni bila naklonjena. Velik poudarek društva je bil tudi na kulturni dejavnosti in izobraževanju vajencev, ki so se na ta način izučili obrtnih poklicev. Iz društva je 19. aprila 1969 nastalo Obrtniško združenje občine Jesenice, ki je skrbelo za razvoj obrti in reševanje problemov, ki so jih obrtniki imeli s plačevanjem prispevkov in davkov. V vseh teh letih se je združenje večkrat preimenovalo in leta 2007 dobilo današnji naziv Območna obrtno-podjetniška zbornica Jesenice. »Ne glede na ime in organizacijsko obliko ter druge spremembe je naša organizacija že 65 let glavni gradnik in podpornik malemu gospodarstvu na področju Jesenic, Kranjske Gore in Žirovnice. Njeno poslanstvo je pomoč obrtnikom in podjetnikom z organizacijo izobraževanj, usposabljanj in seminarjev, specialističnim svetovanjem na različnih področjih, informiranjem o novostih ... Predvsem pomembna pa je skrb za varovanje interesov obrtnikov, da jih sliši politika, ki oblikuje zakonodajo, kajti obrtniki in podjetniki predstavljamo ključen del slovenskega gospodarstva,« je na slovesnosti med drugim povedala predsednica OOO Jesenice **Henrika Zupan**. Poudarila je še, da gre zahvala za to, da je obrtniška organizacija danes ugledna ustanova, predvsem pobudnikom in ustanoviteljem ter seveda vsem predsednikom, zaposlenim na zbornici in članom, ki so v minulih 65 letih skrbeli, da je stanovsko združenje ohranjalo svoje poslanstvo do danes.

Slovesnosti so se udeležili župani vseh treh občin, ki jih pokriva OOO Jesenice, jeseniški župan **Blaž Račič**, kranjskogorski župan **Janez Hrovat** in žirovniški župan **Leopold Pogačar**. Račič se je v imenu vseh treh obrtnikom in podjetnikom zahvalil za njihov prispevek h gradnji močne in povezane skupnosti ter se priporočil za dobro sodelovanje tudi v prihodnje.

Zbrane sta pozdravila tudi državni sekretar za malo gospodarstvo **Franč Vesel** in podpredsednik OZZ **Ivan Meh**, ki je ob tej priložnosti podelil tudi priznanji OZZ. Bronasti ključ OZZ je prejela dolgoletna sekretarka OOO Jesenice **Vilma Hribar**, Zlati pečat OZZ pa Henrika Zupan v imenu OOO Jesenice.

Preden so se udeleženci praznovanja visokega jubileja OOO Jesenice lahko sprostili ob gledališki igri Petelinji zajtrk, so podelili še priznanja članom zbornice, ki letos obeležujejo okrogle obletnice delovanja v obrti in podjetništvu, ter priznanja za ohranjanje tradicije obrti in podjetništva. Podelili so 30 jubilejnih priznanj in 25 priznanj za tradicijo. Te so prejeli: Tisk AM Anita Abram, s. p., ACF-Ferk, avtoservisni center, trgovina in storitve, d. o. o., VE – DOM, upravljanje in vzdrževanje nepremičnin, d. o. o., ASP storitveno in trgovsko podjetje, d. o. o., Frizer Rakovec M styl, Matjaž Bavdek, s. p., Slikopleskarstvo Čufer Mitja Čufer, s. p., Frizerstvo Blaženka, Maruška Derling s. p., Gostišče pri Žerjavu, Aleš Dolhar, s. p., Elektro Špendal elektroinstalacije, trgovina, storitve, d. o. o., Tesarstvo in žagarstvo, Tomaž Erman, s. p., Exacta normalije, podjetje za proizvodnjo in trgovino, d. o. o., MG montažno mizarstvo, Martin Grilc, s. p., Avtoprevoznništvo Jereb, Nataša Jereb, s. p., KAC proizvodnja, trgovina, zastopstva, d. o. o.,

Podpredsednik OZZ Ivan Meh je podelil priznanji OZZ. Bronasti ključ OZZ je prejela dolgoletna sekretarka OOO Jesenice Vilma Hribar, Zlati pečat OZZ pa Henrika Zupan v imenu OOO Jesenice.

Prejemniki priznanj za ohranjanje tradicije obrti.

Ejga hiša kulinarike, Edvin Karahodžić, s. p., Frizerski salon Saračević, Maruša Konc, s. p., Gostilna, apartmaji, prevozi Psnak, Janez Lipovec, s. p., Medium, design, grafični inženiring, tisk, d. o. o., Optika Mesec, Vida Mihelčič, s. p., Molti, d. o. o. – podjetje za proizvodnjo, storitve in trgovino, Gostilna Trebušnik, Tatjana Noč, s. p., Atelje Rozman, Rok Rozman, s. p., Krovsko in kleparska dela, Marko Stare, s. p., Stavbno kleparstvo in poslovne storitve, Niki Zima, s. p. in Zvonček-S, cvetličarstvo in trgovina, d. o. o.

EVA MIHELČIČ

NOVO MESTO

Cenijo tradicijo – s člani in zanje se razvijajo že 50 let

Območna obrtno-podjetniška zbornica Novo mesto letos praznuje 50-letnico delovanja, od prvih oblik združevanja nekaj obrtnikov pa do današnje organiziranosti. V tem letu so se zazrli v preteklost, v začetke organiziranosti obrtnikov in kasneje podjetnikov, v vse, kar je bilo v teh desetletjih ustvarjeno. In s ponosom govorijo o organizaciji in podjetnikih, ki ustvarjajo tisto vrednost, ki posameznikom in družbi daje podlago za razvoj in napredek.

Častitljiv jubilej je zbornica začela obeleževati z dogodki, ki bodo potekali skozi vse leto. Uvodni majski dogodek je bil obrtno-podjetniški teden, ki je bil razdeljen v 4-dnevno dogajanje po tematskih sklopih.

Začeli so ga s podjetniškim zajtrkom, na katerem so imeli podjetniki možnost predstavitve svoje dejavnosti, proizvodov in storitev, v nadaljevanju pa je sledila predstavitev storitev zbornice, koristi in prednosti članstva ter aktivnosti SPOT točke, v kateri je partner tudi zbornica.

Predstavili so nekaj drugih projektov, v katerih sodelujejo oziroma jih podpirajo bodisi zbornica ali člani. Šolski center Novo mesto je predstavil Projekt ATENA: Promocija, animacija in učna pomoč od 2018 do 2022 in MUNERA 3: Izvajanje programov nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja 2018–2022. Območna enota RK Novo mesto v sodelovanju z Mladinskim centrom pa Projekt socialne aktivacije – KREATIVEN. Vključeni sodelavci so v predverju tudi razstavljali svoje izdelke iz tekstila in polstene volne.

V torek je potekalo usposabljanje iz davčnega postopka, zvečer pa se na posvetu zbrali člani sekcije gradbincev, instalaterjev energetikov in elektro sekcije in govorili o novi gradbeni zakonodaji in izvajanju zahtev za mnoge gradbene izvajalce, predvsem glede vpisa v imenik vodij del.

V sredo je bilo uvodno srečanje namenjeno varnosti osebnih podatkov, gostili so namestnika informacijskega pooblaščenca, popoldanske vsebine

Na podjetniškem zajtrku so imeli podjetniki možnost predstavitve svoje dejavnosti, proizvodov in storitev.

Saša Einsiedler je pripravila motivacijsko predavanje z naslovom *Za osebno in poslovno odličnost*, nato pa povezovala še okroglo mizo z uspešnimi dolgoletnimi obrtniki/podjetniki in tudi inovativnimi začetniki.

pa digitalnemu poslovanju, družbenim omrežjem, marketingu in pridobivanju strank.

Dogodek se je končal z odprtim odrom s **Sašo Einsiedler**, ki je izvedla motivacijsko predavanje z naslovom *Za osebno in poslovno odličnost*, nato pa povezovala še okroglo mizo z uspešnimi dolgoletnimi obrtniki/podjetniki in tudi inovativnimi začetniki. Sledila ji je podelitev priznanj uspešnim promotorjem svoje dejavnosti in deficitarnih poklicev orodjar, avtoelektrikar, mizar, frizer, kozmetičar in gostinec (slaščičar) dijakom na tako imenovani Obrtni poti.

V prihajajočem obdobju bo pomenu zborničnega združevanja in delovanja namenjenih še nekaj dodatnih strokovnih, športnih in družabnih aktivnosti.

Sklepni dogodek obeležja zlatega jubileja pa bo slavnostna akademija v Kulturnem centru Janeza Trdine konec novembra kot krovna svečana zaključna prireditev, s podelitvijo priznanj in plaket jubilarantom za jubileje ter posebnih priznanj najzaslužnejšim obrtnikom in podjetnikom za razvoj zborničnega sistema ter najbolj zvestim članom.

EMILIJA BRATOŽ,

SLIKE: OOO NOVO MESTO

NAZAJ V SEDEMDESETA Z ABBO

Le redko imajo v Novem mestu priložnost doživeti tako ekskluzivno zabavo kot jo je pripravila območna obrtno-podjetniška zbornica. Konec maja so namreč organizirali koncert ABBA v izvedbi ansambla Platin v stilu 70-ih let. Avditorij gradu Grm v Novem mestu je praznovanju slavnostne obletnice dal posebno nostalgično in čarobno kuliso. Mnogi člani vseh generacij so na koncert prišli v oblačilih obdobja, ko je zbornica začela delovati ter podoživeli okuse jedi in pijač iz nostalgičnih let, kar je uspelo pričarati gostincema Borutu Jaksetu in Stanetu Pirkoviču.

Svečano praznično torto o skupaj s predsednico gospo Mojco Andolšek simbolno povezovalno od ustanovitve do praznovanja 50-letnice zarezali ustanovna člana g. Peter Kovačič in Peter Durjava ter dolgoletni predsednik g. Ivan Krajnc. Vsi podjetniki, člani zbornice, pa imajo zasluge, da je organizacija ostala močna, povezana, združena skozi desetletja, ne glede na sisteme, politiko, spremembe zakonodaje in podlage organiziranosti.

Ponosni na svojo stanovsko organizacijo

Območna obrtno-podjetniška zbornica Ajdovščina je na slovesnosti konec maja, na kateri je podelila tudi jubilejna priznanja, obeležila 40 let delovanja. Spomnili so se preteklosti, se zahvalili ustanoviteljem in izrazili ponos, da je zbornica, ki je po številu članov peta največja v Sloveniji, postala prepoznavna podporna organizacija malemu gospodarstvu v lokalnem in širšem okolju.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je OOO Ajdovščina ob njeni 40-letnici podelila Zlati pečat OZS. Na sliki z leve: David Pizzoni, Branko Meh in Janko Bačar.

OOO Ajdovščina se je s priznanji za njihovo požrtvovalno delo zahvalila tudi še živečim ustanoviteljem zbornice.

novih obrtnih con in spodbujanjem investicij pripomogla k povečanju aktivnosti pri gradnji novih poslovnih zmogljivosti. Posebej smo ponosni, da v večini gradimo domača podjetja in predvsem iz dejavnosti z visoko dodano vrednostjo, ki bodo omogočala dolgoročen razvoj in kakovostna delovna mesta,« je še dejal Pizzoni.

Besede ajdovskega predsednika je podkrepil tudi župan občine Ajdovščina **Tadej Beočanin**, ki je zbranim čestital in poudaril, da se občina trudimo pospeševati razvoj podjetništva in obrti, saj se zavedajo, da podjetništvo vir napredka celotnega družbenega življenja. »Ko smo pred petimi leti v občini začeli sistematično vlagati v ugodno podporno okolje za nova podjetja, smo z zbornico zasnovali nabor ukrepov za razvoj podjetniške in obrtne dejavnosti in za odpiranje novih delovnih mest. V občini se je v tem času odprlo kar 1.300 delovnih mest. Tako smo danes že zelo blizu številki iz najboljših časov ajdovskega gospodarstva, pri čemer imajo ta delovna mesta bistveno višjo dodano vrednost,« je povedal Beočanin, ki je zbornici za ohranjanje in razvoj obrtne in podjetniške tradicije podelil tudi priznanje Občine Ajdovščina.

Slovesnosti so se udeležili številni gostje, med njimi tudi poslanci državnega zbora, državni sekretar za malo gospodarstvo **Franc Vesel**, poslanec državnega sveta **Mitja Gorenšek**, ki je zbrane pozdravil

v imenu predsednika sveta **Alojza Kovšce**, in predsednik OZS **Branko Meh**, ki je ajdovskim obrtnikom in podjetnikom čestital ob jubileju in poudaril, da enako kot pred štiridesetimi leti zbornica še vedno obrtnike ščiti pred državo in zagovarja njihove interese. »Izredno pomembno je, da obdržimo obrtno-podjetniški zbornični sistem tak, kot je. Upam, da bomo v dialogu z državo uspešni in želimo si, da bi bila politika takšna, da bi takrat, ko gre za dobrobit malega gospodarstva, znala stopiti skupaj in dvignila roke za slovensko gospodarstvo,« je še dejal Meh.

Ob tej priložnosti je predsednik OZS podelil tudi tri priznanja. Bronasti ključ OZS je prejela David Pizzoni, Srebrni ključ OZS **Bogdan Semenič**, OOO Ajdovščina pa je Meh ob njeni 40-letnici podelil Zlati pečat OZS, ki ga je prevzel **Janko Bačar**, predsednik skupščine ajdovske zbornice.

OOO Ajdovščina se je ob tej priložnosti spomnila tudi ustanovnih članov takratnega združenja in jim podelila posebna priznanja, jubilejna priznanja pa so na slovesnosti prejeli tudi člani zbornice, ki letos obeležujejo okrogle jubileje opravljanja obrtne oziroma podjetniške dejavnosti.

EVA MIHELIČ

Uspešno dolgoletno povezovanje obrtnikov

Na slovesnosti obrtnikov in podjetnikov OOO Šentjur ob 40. obletnici zbornice so bila 31. maja v dvorani Ipavčevega kulturnega centra v Šentjurju podeljena jubilejna priznanja za 20, 30 in 40 let uspešnega opravljanja obrtne dejavnosti ter spominska darila obrtnikom ob odhodu v pokoj. Ob visokem jubileju je OOO za dolgoletno povezovanje obrtnikov in podjetnikov ter krepitev obrtno-podjetniškega zborničnega sistema OOO Šentjur podelila Zlati pečat 2019 ter Zlati ključ 2019 predsedniku zbornice Zdenku Horvatu za dolgoletno uspešno delo v obrti.

OOO Šentjur ima 220 članov in pokriva območje dveh občin, občine Šentjur in občine Dobje. Kot je v pozdravnem govoru dejal dolgoletni predsednik OOO Šentjur **Zdenko Horvat**, je pomen obrtništva na šentjurskem območju od ustanovitve naprej naraščal in obrtna zbornica je postala pomemben soustvarjalec skupnosti. Zatrdil je, da se bodo tudi v prihodnje trudili in

klonjen podjetništvu. Po ustanovitvi samostojne države Slovenije in spremembi družbeno ekonomskega sistema pa še vedno nimamo tako stabilnega podpornega okolja gospodarstva, kot bi ga potrebovali obrtniki in podjetniki za dolgoročno načrtovanje poslovanja in še vedno imamo preveč zakonov in predpisov kljub obetani debirokratizaciji. Obrtnikom in podjetnikom je čestital za njihov trud, vztrajnost, energijo in pogum in uspehe, ki jih dosegajo ter in poudaril dosedanje dobro sodelovanje z lokalno skupnostjo, ki se bo nadaljevalo tudi v prihodnje.

Sledila je slovesna podelitev jubilejnih plaket. V letu 2019 je okrogel jubilej 20 let uspešnega dela v obrti praznovalo 20 obrtnikov in podjetnikov, Leopold Pevec, s. p., Proizvodnja, storitve iz Gorice pri Slivnici, in Anton Maček, s. p., Prevozi in druge storitve s Prevorja sta prejela plakete za 30 let uspešnega opravljanja obrtne dejavnosti. 40 let uspešnega opravljanja obrti sta v letu 2019 dopolnila Ivan Grajžl, s. p., Elektrovarjenje in Stanislav Valner, s. p., Prevoznništvo – Vrtnarstvo Valner, oba iz Šentjurja. Slovesnosti ob 40. obletnici OOO Šentjur se je udeležil le Ivan Grajžl, ki je ob visokem jubileju prejel priznanje – umetniško sliko. 14 obrtnikov in podjetnikov, ki se je v tem obdobju upokojilo, pa je prejelo spominska darila. Priznanja in spominska darila sta podelila Zdenko Horvat, predsednik OOO Šentjur in Marko Diaci, župan Občine Šentjur. Sledila je še slovesna predaja priznanj OOO zbornici in njenemu predsedniku.

V pestrem spremljevalnem programu so se obrtniki in podjetniki ter go-

Prejemniki plaket za 20 in 30 let uspešnega opravljanja obrtne dejavnosti.

stje nasmejali ob pogledu na delo obrtnikov skozi oči stand-up komika Aleša Novaka ter uživali ob zvokih kvarteta Pušeljc in ansambla Frajerke. Slovesnost ob visokem zborničnem jubileju se je v Gostišču Bohorč v prijetnem druženju nadaljevalo še pozno v noč.

BREDA MALENŠEK

Priznanji OOO Zlati pečat 2019 in Zlati ključ 2019 je predsedniku zbornice Zdenku Horvatu izročil Dušan Fidler, član upravnega odbora OOO.

Umetniška slika Ivanu Grajžlu za 40 let uspešnega opravljanja obrtne dejavnosti. Levo župan Občine Šentjur Marko Diaci.

ustvarjali uspešno sodelovanje med člani in jim strokovno pomagali. **Dušan Fidler**, član upravnega odbora OOO, je obrtnike in podjetnike pozdravil in jim čestital v svojem in v imenu OOO ter poudaril pomen drobnega gospodarstva, hrbtenice slovenskega gospodarstva in največjega delodajalca pri nas. Zbrane obrtnike in podjetnike ter goste je pozdravil in se čestitkam ob jubileju pridružil tudi **Marko Diaci**, župan Občine Šentjur. Spomnil je na začetke zbornice, na obdobje, ko sistem ni bil najbolj na-

ŠKOFJA LOKA

Maj na Loškem v znamenju dogodkov TOP 2019

V drugi polovici maja (od 18. do 24. maja) je potekal že tradicionalni 13. Teden obrti in podjetništva na Loškem (TOP), ki ga OOO Škofja Loka pripravlja v sodelovanju z Razvojno agencijo Sora ob finančni podpori občin Škofja Loka, Gorenja vas-Poljane, Železniki in Žiri.

Tudi letošnji teden so zaznamovale številne podjetniške vsebine, ki so jih loški obrtniki in podjetniki uvodoma predstavili na novinarski konferenci. Svoje poglede na razvoj gospodarstva so novinarjem predstavili tudi predstavniki občin na Loškem. Spregovorili so o gospodarski rasti, nizki brezposelnosti, pomanjkanju delovne sile in novih investicijah ter o načrtih občin na področju spodbujanja in razvoja obrti in podjetništva.

Uvod v teden, ki je namenjen obrtnikom in podjetnikom ter vsem, ki o tem razmišljajo, se sicer tradicionalno začne s sobotnim pohodom, a jo je letos zagodlo vreme in so dogodek morali odpovedati.

Tako se je TOP začel v ponedeljek s posvetom na temo **4. industrijske revolucije** in izzivi, ki jih le-ta prinaša podjetjem. **Rudi Panjtar**, vodja Centra za tovarne prihodnosti na Institutu »Jožef Stefan« in direktor strateškega raziskovalnega in inovacijskega partnerstva Tovarne prihodnosti (SRIP ToP), je predstavil ključne tehnologije in njihov vpliv na poslovanje podjetij ter kako se naj podjetja sploh lotijo preobrazbe in kakšna podpora okolja so na voljo v Sloveniji in Evropski uniji. 3D-tisk, umetna inteligenca, samovozeča se vozila ... je le nekaj inovacij, o katerih se vse pogosteje govori

Udeleženci so znanja o pisanju za splet pridobivali na praktični delavnici.

in ki bodo že kmalu postale nekaj povsem vsakdanjega.

Temu dogodku je v torek sledila delavnica **Facebook za podjetnike**, na kateri so prisotni izvedeli, kako zgraditi osebni ali korporativni profil na Facebooku ter kako profil pravilno upravljati, da bodo dosegli dolgoročne uspešne rezultate. Delavnica je potekala v organizaciji in prostorih Coworking centra Lokomotiva.

Sreda je postregla s številnimi dogodki. Ta dan so še posebej vrata na stečaj odprle podporne institucije za podjetništvo na Loškem, in sicer: OOO Škofja Loka, Razvojna agencija Sora, Rokodelski center DUO Škofja Loka, Kreativni center Kreativnice, Kreativni center Mizarnica, ter Lokomotiva – inkubator in coworking center. Zbornico so s svojim obiskom prijetno presenetili mladi PUM-ovci. Ob kavici in sproščenem pogovoru so jim predstavili, s čim se ukvarjamo, ter jih seznanili s pogoji in postopki za odprtje podjetja.

Prav tako je v sredo potekalo tudi

skupinsko svetovanje »Gremo mi na svoje!«. Namenjeno je bilo vsem, ki razmišljajo, da bi stopili na samostojno podjetniško pot. Podjetniški svetovalki iz OOO Škofja Loka in Razvojne agencije Sora sta udeležencem predstavili podporne institucije v lokalnem okolju, ki lahko pomagajo s strokovnimi nasveti pri prvih korakih v svetu podjetništva. V predstavitvi sta se osredotočili na odgovore na 10 najpogostejših vprašanj, ki se v praksi pojavljajo pri potencialnih podjetnikih, ki se odločijo registrirati svoje podjetje. Gre za vprašanja, kot so: katero organizacijsko obliko izbrati, kakšne so prednosti oziroma slabosti dveh najpogostejših oblik – s. p. in d. o. o., kako določiti ime, poslovni naslov, katere dejavnosti se lahko registrirajo, kakšne pogoje je treba izpolnjevati, katerim stroškom se podjetnik ne more izogniti, kje se lahko pridobijo kakšna sredstva ter druga vprašanja v povezavi z izvedbo registracijskega postopka.

Predstavitve programa TOP ter pogledov na lokalno gospodarsko situacijo.

Tudi četrtek je bil namenjen izobraževanju. Tako so lahko udeleženci najprej na seminarju, ki ga je vodil **Matej Sironič**, strokovni sodelavec za varstvo osebnih podatkov v uradu Informacijskega pooblaščenca RS, izvedeli, katere so pravice, načela in ukrepi, s katerimi se preprečujejo nezakoniti in neupravičeni posegi v zasebnost posameznika, ki bi lahko nastali kot posledica uporabe in obdelave osebnih podatkov. Predstavil je ključne dolžnosti podjetij po Splošni uredbi o varstvu podatkov (GDPR).

Seminarju je nato sledila še delavnica, ki jo je vodila Petra Bališ. Udeleženci so lahko izvedeli, kako pisati za splet, katere so najpogostejše napake, ki jih pri pisanju spletnih besedil naredimo ter prejeli še priporočila glede dolžine besedil, čitljivosti, vizualnih elementov in podobno.

Celotno dogajanje v okviru Tedna obrti in podjetništva na Loškem se je končalo z obiskom Kmetijsko-gozdarske zadruge Škofja Loka. Udeleženci so izvedeli več o samem delovanju zadruge, ki se poleg odkupa kmetijskih pridelkov

Varstvo osebnih podatkov je ena od zelo aktualnih vsebin med podjetniki.

in lesa, ukvarja še s trgovino in mlekarstvom. Pod okriljem zadruge namreč delujejo blagovne znamke: Loška mlekarna, Domači kotiček, Mesnine Bohinja in Loške mesnine.

Utrinke iz zaključenega Tedna obrti in podjetništva na Loškem najdete tudi na Facebook strani OOO Škofja Loka.

PETRA DOLENC

DOMŽALE

Znani so zmagovalci Štartaj Domžale 2019

Multifunkcijsko strgalo za led, medgeneracijska pomoč na domu in mobilni frizer – to so tri poslovne ideje, ki so najbolj prepričale žirijo na finalu Štartaj Domžale, start-up delavnic, ki jih organizira Obrtno-podjetniška zbornica Domžale.

V finalu Štartaj Domžale se je pomerilo 16 finalistov, ki so predstavili poslovne ideje z izjemnim potencialom.

Letos je svoje ideje v finalu predstavilo 16 udeležencev, tri med njimi pa so komisijo prepričale do te mere, da bodo njihovi avtorji leto dni deležni podjetniškega mentoriranja 1 na 1 in uporabe coworking prostora Generator. To so **Nejc Verbovšek** z multifunkcijskim reklamnim strgalom za led Oriscraper, **Lea Vodlan** z mobilnim frizerjem ter **Iza Vrtačnik** s projektom Home Help, medgeneracijskim hišnim servisom na domu. Slednja je za svojo zamisel pred dvema tednoma v Bolgariji že osvojila nagrado Evropske komisije za družbeno najbolj koristno idejo.

S kolesom, kot nagrado za najboljšo predstavitev, je lahko odkolesarila **Alin Anaija Kragelj**, **Aleksandri Matan** pa je žreb naklonil počitnice za dve osebi na Kreti.

V okviru Štartaj Domžale je Obrtno-podjetniška zbornica Domžale v sodelovanju z Občino Domžale letos gostila sedem delavnic, del udeležencev pa se je vmes celo podal na nepozabno pod-

Eden izmed zmagovalcev Štartaj Domžale, Nejc Verbovšek, se je takole veselil nagrade – celoletnega mentoriranja in prostora v coworking prostoru Generator.

jetniško izkušnjo z Orient Expressom, na katerem so od Ljubljane do Sofije v družbi najboljših slovenskih mentorjev razvijali svoje poslovne zamisli.

Serijo delavnic za naj podjetniško idejo je že tradicionalno vodil **Matija Goljar**, največji mentor podjetništva na Slovenskem, v družbi z **Mellanie Gru-dniik**, vodjo projekta Štartaj Domžale.

K. V., SLIKI: ŽIGA LEŠKI KOSIČ

MURSKA SOBOTA

Strokovna ekskurzija z obiskom podjetij, povezanih z e-mobilnostjo

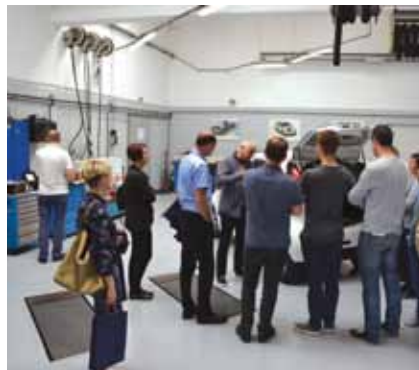
Območna obrtno-podjetniška zbornica Murska Sobota je s partnerji sodelovala v projektu E-SME e-mobilnost – sreča MSP-je. Glavni namen projekta je bil člane in širšo javnost seznaniti z razvojem izdelkov in storitev s področja e-mobilnosti in prepoznati tudi poslovno priložnost na tem področju.

Podjetje Energija Plus ima po novem v ponudbi tudi električna kolesa.

slovensko podjetje, ki razvija, prodaja in upravlja tako AC kot tudi hitre DC polnilnice za električna vozila. Družba razvija, proizvaja, vzdržuje in trži polnilnice za električna vozila, sistem nadzora in upravljanja, obračunski sistem in mobilno aplikacijo. Trenutno upravlja s preko 200 polnilnicami v Sloveniji in tujini.

• **AC-PROFEKT prodaja in servis vozil, d. o. o.** je uspešno pomursko podjetje, ki prodaja električna vozila in tudi poskrbi za njihovo vzdrževanje. Udeleženci ek-

Udeleženci ekskurzije so si ogledali delavnico podjetja AC Profect, kjer popravljajo električna vozila.

skurzije so si ogledali delavnico, kjer popravljajo električna vozila, seznanili so se s posebnostmi pri vzdrževanju teh vozil, potrebnimi orodji in specifikami električnih vozil. Poleg vsega tega pa podjetje AC-PROFEKT sledi trendom na področju električne mobilnosti in na novo imajo postavljene štiri polnilnice za električna vozila.

• **Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota** skrbi za turistično predstavitev in razvoj Mestne občine Murska Sobota. Skozi projekte so vzpostavili sis-

tem izposoje električnih koles v Mestni občini Murska Sobota. Trenutno imajo štiri mesta, kjer si je mogoče izposoditi električno kolo. V načrtu pa imajo to omrežje širiti še s tremi mesti, tudi izven Mestne občine Murska Sobota.

• **APOLIS, trgovina, energetski sistemi, d. o. o.**, ki že vrsto let proizvaja električno energijo iz sonca in tudi postavi sončno elektrarno. Danes proizvajajo sončno energijo tako za prodajo kot za samooskrbo. Ker imajo izkušnje z različnimi oblikami panelov, so nam, skozi lastne izkušnje, predstavili razlike in ugodnejše variante za naše področje.

RENATA STANKO, SONJA ERJAVEC TIVADAR

V podjetju Apolis proizvajajo sončno energijo za samooskrbo in prodajo.

Projekt »E-SME e-mobilnost – sreča MSP-je« je sofinanciran s strani Evropske unije, Evropskega sklada za regionalni razvoj, v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija–Avstrija 2014–2020.

Projekt se je izvajal tri leta v okviru programa sodelovanja Interreg Slovenija–Avstrija 2014–2020. V sodelovanju s partnerji iz sosednje Avstrije so sodelujoči v projektu spoznali veliko novega s tega področja. V lanskem letu so obiskali podjetja na avstrijski strani, ki so povezana z e-mobilnostjo. Ker pa imamo dobra podjetja, ki delujejo na področju e-mobilnosti, tudi v Sloveniji, so za zaključek projekta konec maja pripravili strokovno ekskurzijo in obiskali pet podjetij v Pomurju in Podravju:

• **ENERGIJA PLUS, d. o. o.**, hčerinsko podjetje Elektra Maribor. Najpomembnejši dejavnosti družbe sta nakup in prodaja energentov tako za gospodinjstva kakor tudi za velike poslovne sisteme. Družba je aktivna na področju samooskrbe s sončno energijo in varčevanjem z energijo. Nudijo postavitve sončnih elektrarn za samooskrbo, toplotne črpalke, hišne polnilne postaje. Novost pri njih pa je prodaja električnih koles – novih ali predelanih.

• **IMPLERA, družba za razvoj in proizvodnjo polnilnic za električna vozila, d. o. o.** iz Slovenske Bistrice. Je mlado

Spodbude mladim za kreativnost in inovativnost

Razstava izdelkov dijakov Šolskega centra Škofja Loka, ki jo zadnja leta spremlja tudi fotografska razstava obrtnikov in podjetnikov, je že tradicionalni dogodek v okviru Tedna obrti in podjetništva na Loškem – TOP. Na njej so po tradiciji podelili tudi nagrade najbolj kreativnim dijakom.

Slavnostni govornik ob odprtju razstave je bil **Jože Prikeržnik**, generalni direktor na Direktoratu za lesarstvo, prisotne pa sta pozdravila tudi **Franc Vesel**, državni sekretar za malo gospodarstvo, in župan Občine Škofja Loka **Tine Radinja**.

Tudi tokrat so mladi razstavljalci navdušili s svežino idej in znanjem. Dogodek mladi dijaki Šolskega centra Škofja Loka prepoznajo kot odlično priložnost, da se pokažejo obrtnikom in podjetnikom, prihodnjim delodajalcem. S tem škofjeloška območna obrtno-podjetniška zbornica podpira ustvarjalnost in inovativnost dijakov ter obenem spodbuja povezovanje izobraževanja z gospodarstvom. Ob tej priložnosti je podelila tudi denarne nagrade najbolj kreativnim dijakom. Nagradni sklad je znašal 2000 evrov.

Za področje lesarstva je letos komisija, ki so jo sestavljali **Tomaž Demšar**, **Matija**

Prejemniki letošnjih priznanj OOO Škofja Loka.

Hiršenfelder, Jernej Jezeršek in **Damijan Kržišnik** iz OOO Škofja Loka ter **Jože Gregorc** iz Srednje šole za lesarstvo, sprejela odločitev, da se nagrada za tretje mesto in denarna nagrada 200 evrov podeli **Andražu Bogataju** za izdelavo pisalne mize, mentor je bil **Peter Kurnik**, drugo mesto in denarno nagrado v višini 300 evrov je prejel **Tine Habjan** za izdelavo glampinga pod mentorstvom **Irene Leban**, prvo mesto in s tem denarno nagrado v višini 500 evrov pa si je za izdelavo jedilne mize prislužil **Anže Stržinar**, njegov mentor je bil **Peter Kurnik**.

Za področje strojništva pa je komisija, ki so jo sestavljali **Nejc Demšar**, **Roman Jenko** in **Tomaž Mlakar** iz OOO Škofja Loka ter **Borut Poljanšek** s Srednje šole za strojništvo, sprejela odločitev, da si tretje mesto in denarno nagrado v višini 200 evrov razdelita **Gal Debeljak** in **Miha Morel** za priklop avtomatskega vira z mešalnima krogoma in daljinskim upravljanjem, njun mentor je bil **Franc Jelenc**. Drugo mesto in denarno nagrado v višini 300 evrov sta si razdelila **Žan** in **Aljaž Tominc** za izdelavo rahljalnika zemlje pod mentorstvom **Vladimirja Žaklija**, prvo mesto in s tem denarno nagrado v višini 500 evrov pa je prejel **Blaž Frelih** za izdelavo avtopralnice oz. dvijalne ploščadi. Njegov mentor je bil **Anton Beovič**.

Podelitvi denarnih nagrad pa se vsako leto pridruži tudi podjetje TRI KRONE, d. o. o. iz Škofje Loke, ki prispeva posebno

nagrado za inovativnost s področja strojništva v višini 200 evrov. Tokrat sta nagrado iz rok direktorja podjetja **Romana Jenka** prejela **Matija Miljavec** in **Nejc Bernek** za izdelavo univerzalne fitnes naprave pod mentorstvom **Monike Hadalin**.

Razstavo mojstrskih izdelkov dijakov je tudi letos popestrila Fotografska razstava obrtnikov in podjetnikov, na kateri so svoje fotografije predstavili člani zbornice – ljubiteljski fotografi: **Aleš Frelih**, **Aleš Jezeršek**, **Dušan Škrlep**, **Izidor Jesenko**, **Milan Gogala**, **Nika Jesenko**, **Stane Paulus**, **Tine Benedičič**, **Tone Hiršenfelder**. Razstavljene fotografije so po zaprtju razstave preselili v prostore zbornice. Novost letošnje razstave pa je dobrodelnost. Njihove fotografije je mogoče odkupiti, izkupiček od prodaje pa bo namenjen Ustanovi za humanitarno pomoč obrtnikom. **P. D.**

Projekt Connect SME Plus kaže spodbudne rezultate

Območna obrtno-podjetniška zbornica Kranj je skupaj s partnerjem v projektu Connect SME Plus, ki je sofinanciran iz evropskega čezmejnega programa Interreg Slovenija–Avstrija 2014–2020, podjetjem NETS, d. o. o. Kranj konec minulega meseca na Bledu pripravila čezmejni poslovni dogodek Digitalizacija kot podpora inovativnosti in poslovni odličnosti za internacionalizacijo.

Dogodek Digitalizacija kot podpora inovativnosti in poslovni odličnosti za internacionalizacijo, ki so ga pripravili v okviru projekta Connect SME Plus.

Projekt in aktivnost v njem je predstavila direktorica OOO Kranj Daniela Žagar.

Za uvod v dogodek so pripravili B2B srečanje, na katerem so slovenska in avstrijska mala in srednje velika podjetja, ki jih zanima širjenje svojega poslovanja čez mejo, opravila več kot 25 dvostranskih pogovorov.

V nadaljevanju programa so predstavniki projektne partnerja NETS spregovorili o pomembnosti digitalizacije in digitalni transformaciji, ki čaka številna podjetja in je kot element odličnosti pomembna tudi za mala in srednje velika podjetja in njihovo poslovanje. Udeležencem so predstavili tudi ukrepe zaščite pred prevarami na spletu ter uporabo DNA kot IT podporo poslovnim procesom.

Uroš Gunčar, direktor podjetja NETS, ki ima 30 let izkušenj na področju izboljšav vseh vrst procesov na poti do poslovne odličnosti, je med drugim poudaril, da urejeni, optimizirani poslovni procesi bistveno pripomorejo k uspešnosti podjetja, sploh če se ta odloča za mednarodno poslovanje.

Direktorica OOO Kranj **Daniela Žagar** je udeležencem predstavila projekt Connect SME Plus in možnosti sodelovanja v njegovih aktivnostih. V okviru projekta, v katerem poleg OOO Kranj in podjetja

NETS sodelujejo še Slovenska gospodarska zveza iz Celovca, FH JOANNEUM (Univerza uporabnih znanosti) iz Gradca ter avstrijsko podjetje Trinitec IT Solutions & Consulting GmbH, so izvedli Čezmejno šolo internacionalizacije, v katero je bilo vključenih 45 malih in srednje velikih podjetij z obeh strani meje. Podjetja so v pravkar končanem usposabljanju pridobila znanja s področja moderne internacionalizacije in čezmejnega poslovanja, medkulturnega managementa, digitalne prodaje in marketinga, inovativnosti proizvodov in poslovne odličnosti ter mednarodnega komuniciranja. Poleg tega so pripravila lastne akcijske načrte za internacionalizacijo. »Z dogodkom, kot je ta, tem podjetjem želimo pomagati pri uresničevanju njihovih načrtov, zato smo jim v okviru poslovnega dogodka omogočili tudi konkretno priložnost za predstavitev in srečanje s potencialnimi poslovnimi partnerji, tudi tistimi s sosednjega trga,« je še dejala Žagarjeva. Koordinatorja projekta na Slovenski gospodarski zvezi v Celovcu **Vesna Hodnik Nikolic** pa je ob tem dodala, da so neizmerno zadovoljni, ker se rezultati projekta že kažejo, saj so aktivnosti

pripeljale tudi že do konkretnih povezav in poslovnih sodelovanj.

Na dogodku je sodeloval tudi **Andrej Šik**, direktor SDGZ iz Trsta, ki je spregovoril o pasteh vstopanja na italijanski trg ter prisotnim predstavil vlogo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja pri poslovanju v Italiji.

Z izvedbo dogodkov, kot je bil tokratni, in z ustanovitvijo tako imenovanih help desk točk, ki delujeta na OOO Kranj in na SGZ v Celovcu želijo sodelujoči v projektu zainteresiranim podjetnikom, ne le vključenim v projekt, nuditi podporo pri širjenju svojega posla na tuje trge. Izvozni zajtrk v Kranju s Primožem Kristanom, mag. Miranom Breznikom in mag. Leonom Korošcem, izvozni pogovor z ogledom podjetja Woody v Avstriji ter nedavni poslovni dogodek Preko izzivov do uspeha v Dobrli vasi, kjer je bilo opravljenih 150 individualnih poslovnih pogovorov, je le nekaj dogodkov, ki so jih v okviru projekta že organizirali. Do zaključka projekta v marcu 2020 se jih bo zvrstilo še precej, vsi pa bodo namenjeni pridobivanju praktičnih izkušenj in spoznavanju dobrih praks.

EVA MIHELIČ, SLIKI: OOO KRANJ

Tržni dan v Sodražici

Območna obrtno-podjetniška zbornica Ribnica deluje na območju občin Ribnica, Sodražica in Loški Potok. Celotno območje je znano po rokodelstvu, predvsem po »suhi robi« in lončarstvu. OOO Ribnica sodeluje pri vseh akcijah s področja rokodelstva, zato z veseljem vabimo vse slovenske rokodelce na Tržni dan v Sodražico.

Občina Sodražica, ki zavzema severozahodni del Ribniške doline, bo letos organizirala že **15. Psoglavske dneve, ki bodo potekali od 28. do 30. junija 2019.** Bogato kulturno, športno, zabavno in drugo dogajanje se bo končalo v nedeljo s sejamskim dogajanjem **Tržni dan.** Lese-ni izdelki, pod imenom suha roba, se največ izdelujejo ravno na področju občine Sodražica, ki je tudi nosilka geografske označbe »Ribniška suha roba«.

Prvi Tržni dnevi so bili obiskani bolj s strani domačinov in okoliških krajev, danes pa lahko govorimo o prepoznavnem sejmu, ki ga obišče 10.000 in več obiskovalcev. Tako Ribniški semenj suhe robe in lončarstva, ki se organizira vsako prvo

nedeljo v septembru, dobiva dostojnega posnemovalca.

Organizatorji posebno pozornost namenijo ravno izdelovalcem domače in umetnostne obrti. Letošnji Tržni dan bo še poseben. Poleg odličnega kulturnega programa, ki ga bodo obogatili Prifarski muzikantje in Poskočni muzikantje, bo poudarek na sodraški kulinariki.

Rokodelci iz vse Slovenije se za sodelovanje lahko obrnete na Občino Sodražica (Petra Marn, telefon: 01/8366-075 ali petra.marn@sodrazica.si).

Pogoji za sodelovanje so minimalni, presenečeni boste tudi nad izvrstno organizacijo.

Lepo povabljeni v Sodražico!

PETRA MARN, PAVEL HOČEVAR,
SLIKA: ZDENKA LUŠIN

V SLOVO

FRANC STROPNIK (1936–2019)

Bil je zadnji petek v aprilu, ko smo izvedeli, da je umrl Franc Stropnik, upokojeni kleparski mojster. Pri starosti 25 let je opravil mojstrski izpit za kleparstvo in vodoinštalaterstvo. Kot vajenec je bil zaposlen v obrtni delavnici Dolžan, nato pa v podjetju Ključavničar Celje. Leta 1971 je odprl lastno delavnico z dejavnostjo kleparstva in vodo-inštalaterstva, v celotnem obdobju obratovanja je imel od tri do sedem zaposlenih. Strokovnosti, ročnim spretnostim in natančnosti je dodal še predano ljubezen do svojega poklica, kar je botrovalo temu, da se je uveljavil med stanovskimi kolegi. Zavedal se je pomena znanja, zato se je zavzemal za ustanovitev Sklada za izobraževanje delavcev, v katerega so obrtniki plačevali prispevek, ki je bil namenjen pridobivanju dodatnih znanj njihovih delavcev.

V svoji dolgi poklicni karieri je aktivno sodeloval v različnih organih OOO Celje; bil je predsednik sekcije kleparjev in krovcev, član upravnega odbora in poslanec skupščine, član upravnega odbora Stanovanjske ustanove delavcev pri s. p. Celje, predsednik upravnega odbora Izobraževalnega centra delavcev pri s. p. OOO Celje

in predsednik komisije za pripraviške izpite. Deloval je tudi v upravnem odboru in skupščini sekcije kleparjev in krovcev pri OZZS. S svojim angažiranjem na različnih področjih si je pridobil velik ugled v ožjem in širšem krogu, kar dokazujejo številna priznanja, med njimi zlata plaketa ter naziv častnega člana OOO Celje.

Franc Stropnik je bil zelo predan obrti, vedno pripravljen pomagati z nasveti, izkušnjami ter si nesebično vzeti čas za pogovor. Svoje bogate izkušnje je združil v prvem slovenskem priročniku za kleparje in krovce. Rad je bil v naravi, v pokoju pa se je večkrat pridružil prijateljem iz lovske družine.

Hvaležni smo mu za njegov prispevek na področju obrti in podjetništva. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Martina Rečnik, OOO Celje

OBRтна POT

OZS želi s projektom navdušiti mlade za obrtne poklice

Projekt Obrtna pot, s katerim želi Obrtno–podjetniška zbornica Slovenije navdušiti mlade za obrtne poklice, se je minuli mesec nadaljeval v Posavju. Pomanjkanje ustreznega kadra v obrti in podjetništvu je namreč še vedno med najbolj perečimi problemi ta hip. Tokrat je za organizacijo obiskov poskrbela Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško.

S projektom Obrtna pot v posameznih regijah želimo zagotoviti možnost, da si učenci osnovnih šol lahko v živo ogledajo tiste poklice, ki jih res zanimajo.

Le tako bodo učenci videli, da je obrtni poklic lep in zanimiv,« je ob tem poudaril **predsednik OZS Branko Meh**, ki je tudi sam po poklicu mizar.

Sodelovanje zbornice, delodajalcev in šol

Obrtna pot predstavlja inovativen pristop k neprekinjeni in sistemski promociji poklicev na srednji poklicni in strokovni ravni. Je regijsko zasnovan projekt, katerega končni cilj je vključiti vse slovenske regije. Obrtniki in podjetniki, ki so v projekt vstopili kot ambasadorji obrtnih poklicev, osnovnošolcem omogočijo neposreden vpogled v posamezen poklic v realnem delovnem okolju. Prednost tovrstne promocije poklicev je zagotovo ta, da gre za prilagodljiv, a hkrati poenoten način izvajanja promocije poklicev, da traja neprekinjeno, da je poklice vedno mogoče dodajati ter pot tako širiti in daljšati.

KROVCI IN KLEPARJI POTREBUJEJO VSE VEČ ZNANJA

Kako izgleda poklic krovca in kleparstva so si mladi ogledali v podjetju Krovstvo, tesarstvo Sandi Tršinar s. p. v Kostanjevici na Krki.

Sandi Tršinar se je za sodelovanje v projektu odločil zato, ker ima že vseh 23 let, odkar ima svoje podjetje, težave s primerno delovno silo: »Ves čas si prizadevam zaposliti šolanega tesarja, gradbinca, krovca in kleparja, ne samo priučenega, kot jih imam sedaj. Po preverjanju vpisa v srednjo šolo sem bil vedno zelo razočaran, saj je bilo zelo malo vpisa ali pa sploh ne.« Sprašuje se, kdo bo še zidal hiše, postavljaj strehe ... »Način našega dela se je v teh letih spremenil, ni več tako težaškega dela, na primer les se že predhodno skroji, na objekt ga dvigujemo z dvigalom, opeko ravno tako, sem že pred časom prišel na idejo, da je šolarjem potrebno poklic približati. Zdi se mi, da je treba bodočim srednješolcem poklic primerno predstaviti in verjamem, da se bo kdo tudi zaradi projekta Obrtna pot lažje odločil,« je še dejal Tršinar.

Doslej vajencev v podjetju še niso imeli.

Imeli pa so dijakinjo na praksi, kar je bila, kot je povedal Tršinar, pozitivna izkušnja.

Tršinar podpira strokovno in vajeniško izobraževanje in prednost tesne povezave teorije in prakse vidi predvsem v hitrejšem prenosu tehnologij in znanj. »Tudi v naši dejavnosti se stvari hitro razvijajo. Da bi bil bodoči tesar čim bolj uspešen in inovativen pri svojem delu, mora najprej pridobiti osnovno znanje o materialih, postopkih itd., teorijo pa potrditi in preizkusiti še v praksi. Z veliko teoretičnega znanja in prakse je uspeh skoraj zagotovljen,« je prepričan Tršinar.

Obrtna pot v Posavju

V Posavju so tokrat Obrtno pot pripravili prvič. K sodelovanju so povabili uveljavljene obrtnike in podjetnike, katerih podjetja imajo dolgoletno tradicijo. V okviru ogleda podjetij so osnovnošolci dobili vpogled v delovanje podjetja, poklic pa so jim predstavili tudi s praktičnim prikazom. Učenci zadnje triade osnovne šole so tako spoznavali poklice:

– slaščičar – Kavarna in slaščičarna Grad Rajhenburg (Brestanica), Darja Bukovec,

– steklar – Steklarstvo Resnik, Resnik Janez s.p. v Leskovcu pri Krškem

– krojač (šivilstvo) – Kimmy oblačila za delo, Miro Sevšek s.p. v Leskovcu pri Krškem

– kovinarski poklici – podjetje TIPS d.o.o. v Leskovcu pri Krškem

– krovci in kleparji – Krovstvo, tesar-

stvo Sandi Tršinar s.p. v Kostanjevici na Krki

- električar – ARH elektromehanika d.o.o. v Leskovcu pri Krškem
- kamnosek – Kamnoseštvo Jakša Granitika d.o.o. v Krškem
- vrtnar – Vrtni center in cvetličarna Kerin, Janko Kerin s.p. v Krškem
- kuhar/natakar – Hotel in gostilna Kunst v Leskovcu pri Krškem
- mizar – Metalika d.o.o. v Sevnici

Obrtna pot že junija v Velenju

Predvidoma v juniju 2019 bo Obrtna pot odprla vrata v Velenju z okolico, oktobra in novembra 2019 pa v osrednji slovenski regiji, na Dolenjskem in v Beli krajini.

M. Č., E. M.

BITI GOSPOD NATAKAR ALI GOSPOD KUHAR JE PRIVILEGIJ

Kako poteka delo kuharja in natakarja pa so jim pokazali v Hotelu in gostilni Kunst v Leskovcu pri Krškem.

Nejc Kunst ima rad svoj poklic in prav tako rad deli svoje izkušnje. Zanj je gostinstvo lep poklic in ga kot takega želi predstaviti tudi mladim, ki se o svoji poklicni poti še odločajo. »Rek, 'če se ne boš učil, boš pa kelnar', kot so govorili včasih, absolutno ne drži in mladim moramo to povedati. Biti gostinec in biti gospod natakar ali gospod kuhar je privilegij, ki ga nima vsak. Mladim moramo svoj poklic tudi tako predstaviti in jim biti za vzor,« je prepričan Kunst.

Pri Kunstu imajo z dijaki v podjetju že veliko izkušenj. Prihajajo na obvezno prakso, kdor pa ima voljo, se lahko dogovori tudi za počitniško delo. »Obravnavamo jih kot odgovorne osebe, ki so prišli k nam z željo, da bi se kaj naučili. Praktikant dobi mentorja, s katerim gre skozi vse delovne procese na svojem delovnem mestu in ne pomiva ves čas posode ali polira kozarcev, ampak čim bolj realno spoznava svoje delovno mesto in pridobiva delovne navade,« pove Kunst.

Sicer pa za uspeh v gostinstvu potrebuješ pravo mero kombinacije teorije in prakse, pravi Kunst in poudarja, da je marsikaj lažje razumeti, če stvar vidiš in sam poskusiš. »Če si dober in marljiv učenec se pridnost, vztrajnost, pismenost večkrat povrne. Koncept vajeniškega izobraževanja se mi zdi zelo koristen zato, ker nekaterih lastnosti, ki jih dober delavec potrebuje ne moreš pridobiti s pomočjo teorije,« še dodaja Kunst.

Napovednik dogodkov

Poslovna srečanja za nova poslovna sodelovanja

► 11. – 12. junij – Mednarodno poslovno srečanje ENERGA 2019, Sarajevo (BiH)

Srečanje je namenjeno podjetjem, ki delujejo na področju: energije, elektronike, rudarstva, okolja, kovinske industrije, gradbeništva, inženiringa in oblikovanje ter svetovanja in ženskega podjetništva. Udeležba na dogodku je brezplačna, zainteresirana podjetja naj potrdijo svojo udeležbo in izberejo sestanke s podjetji na spletni strani www.energa2019.talkb2b.net.

► 16. – 20. september – Mednarodno poslovno srečanje v okviru mednarodnega kovinskega sejma EMO Hannover (Nemčija)

Srečanje je namenjeno podjetjem, ki delujejo na področju rezanja in oblikovanja strojnega orodja, proizvodnih sistemov, preciznih orodij, avtomatiziranih materialov, računalniške tehnologije in industrijske elektronike. Udeležba na dogodku je brezplačna za podjetja, ki se bodo prijavila do 31. julija 2019 na <https://emo-b2b-2019.b2match.io/>. Po tem datumu bo kotizacija 250 evrov.

ELKING – ELEKTROTEHNIČNE STORITVE, MARJAN KOREN, S. P., TURNIŠČE

Ugleden podjetnik in ambiciozen predsednik

Sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja je inženir elektrotehnike Marjan Koren v Turnišču odprl zasebno obratovalnico Elking in kot samostojni podjetnik začel opravljati klasične elektro storitve, ki so temeljile na popravilu strojev in naprav, meritvah in instalacijah. Nikoli ni zaposloval delavcev, vseh terenskih opravil se je lotil sam, svojo strokovnost pa je pozneje nadgradil ter se poskusil v funkciji projektanta in izvajanju nadzora pri izvedbi elektrotehničnih del.

Slednje opravlja še danes, a je njegova vloga veliko pomembnejša na področju zdravega in varnega dela, kjer izvaja izobraževalne procese, predpisuje izjave o varnosti z oceno tveganja, pripravlja požarni red in požarni načrt ter načrt evakuacije v podjetjih in obrtnih delavnicah, izdeluje varnostne načrte in opravlja

negativna odbora, en mandat tudi podpredsednik OOZ, na OZS v Ljubljani pa član sekcije za gradbeništvo in v UO sekcije elektro dejavnosti. Lani sem bil izvoljen za predsednika OOZ Lendava.

In s kakšnimi izzivi se na štiriletno mandatno pot podaja Marjan Koren? »Najprej velja poudariti, da sem zbornico

prevzel v zelo dobri kondiciji, saj poslovanje že vrsto let poteka brez posebnih pretresov, aktivnosti pa se odvijajo v skladu s programom dela in željami naših članov, ki jih skušamo kar se da uspešno uresničevati. Verjamem, da bi bilo veliko lažje ob obvezni članarini, a pot je že uhojena in finančnih negativnih učinkov ni zaznati,« pravi Koren.

Pri vodenju zbornice predsednik izpostavlja tri področja. »Prednostno se bom zavzemal za večjo prepoznavnost OOZ v lokalni skupnosti. Povezovanje z občinami in drugimi javnimi institucijami bo prvotnega pomena. Zgledno sodelujemo s sedmimi občinami, ki sodijo v UE Lendava, po izvolitvi županov lani decembra pa želim, da se z vsakim posameznikom srečamo na delovnih sestankih in dogovorimo naše skupne aktivnosti. Doselej smo razgovor opravili le z lendavskim županom, a v bližnji prihodnosti bodo na vrsti še vsi preostali. In še nekaj. Nobena

naša pomembnejša dejavnost se ne sme zgoditi brez prisotnosti novinarjev. Medijsko pozornost smo v preteklosti kar nekoliko zanemarili,« poudarja Koren. Druga pomembna naloga bo pridobivanje evropskih sredstev na podlagi objavljenih razpisov, ki jih bomo skrbno spremljali in se nanj prijavljali. Na tem področju zelo dobro sodelujemo s sosednjo Madžarsko, njihovo trgovinsko in industrijsko zbornico iz Nagykanizse. Pismo o nameri je bilo podpisano lani, redno obiskujemo njihove forume in prireditve, poteka pa tudi že sodelovanje v skupnem projektu Digit.next, katerega poudarek je digitalizacija podjetij. Kot tretje in izjemno aktualno področje dela, ki mu predsednik OOZ Lendava Marjan Koren želi nameniti več pozornosti kot doslej, so najrazličnejše oblike druženja med člani in tudi drugimi obrtniki in podjetniki. »Ponovno se bomo poskusili v čim večjem številu predstavljati na sejmišnih obrti in podjetništva po Sloveniji, povrnili sloves nekdanj izvrstno obiskanim obrtnim plesom in se vsaj enkrat skupaj z družinskimi člani podati na izlet v domače in tuje kraje. Seveda bomo ohranili tradicionalno družabno prireditve ob koncu leta s podelitvijo jubilejnih priznanj, kot tudi sodelovanje na zimskih športnih igrah OZS ter športnih igrah, ki jih vsako leto pripravlja občina Lendava,« je še dejal Koren in s posebnim zadovoljstvom izpostavil obstoj in dobro delovanje nekaterih strokovnih sekcij pri OOZ (gostinska, prevozniška, gradbena, frizerska, cvetličarska ...), kakor tudi izvedbo številnih delavnic, ki so v glavnem brezplačne.

NIKO ŠOŠTARIČ

Marjan Koren, predsednik OOZ Lendava

koordinacijska dela na gradbiščih. Koren je strokovno usposobljen, s štirimi opravljenimi specializiranimi izpiti.

Ob poslu je Korena vseskozi zanimalo delovanje v obrtno-podjetniškem zborničnem sistemu tako na lokalni kot državni ravni: »Prepričan sem, da obrtniki in podjetniki morajo biti povezani v skupni organizaciji, ki jih kot idejni vodja ne le spremlja skozi njihov proces ustvarjanja, pač pa jih tudi večkrat ustrezno in predvsem pravilno usmerja. Zato sem se dokaj zgodaj vključil v delovanje organov zbornice, bil sem član skupščine in uprav-

Zaposleni, ki znajo svetovati, so ključni za dobro poslovanje

Dejavnost podjetja Gradbena, d. o. o., kot že ime samo nakazuje, je prodaja gradbenega materiala. Ponudba je res bogata in celovita, vključno s strokovnim svetovanjem in dostavo materiala na gradbišče. Zaposleni v podjetju so zavzeti in predani svojemu delu, še posebej nestrpno pa pričakujejo selitev v nove poslovne prostore konec tega meseca.

Podjetje je nastalo leta 2010, in sicer iz dela podjetja Gradbena oskrba, kjer so se odločili, da se povsem usmerijo v ponudbo keramike. Pavlu Žerjalu in Urbanu Svetini, ki sta bila tam zaposlena, so ponudili, da prevzameta področje gradbenega materiala. »Pravzaprav nisva imela kakšnih pomislekov in sva ustanovila podjetje, ki je začelo poslovati v začetku leta 2011,« je povedal Žerjal. Na zunaj to ni povzročilo nobenih sprememb in stranke tega še opazile niso. »Marsikdo še danes ne ve, da gre za dve podjetji,« je dodal Svetina.

Odkupila sta celotne zaloge in inventar ter prevzela vse delavce. Skupaj z njimi skrbita, da je ponudba gradbenega materiala kar se da bogata in celovita. Pri njih je mogoče dobiti osnovni gradbeni material; železo, opeke, izolacijski material, kritine, fasade in drugo. To ponudbo dopolnjuje še širok nabor orodja, drobnega materiala, barv, ki jih v zelene nianse zmešajo v dveh lastnih mešalnicah, zaščitnih sredstev, delovnih čevljev in obleke. »Ponudba v trgovini je res zelo široka in zagotavljamo, da imamo vse, kar potrebujejo na primer zidarji. Doba vo materiala, ki ga potem potrebujejo drugi strokovnjaki, pa raje prepuščamo njim samim, saj se ponudba na posameznem področju preveč hitro spreminja,« še povesta direktorja.

Med strankami so tako domači mojstri kot podjetniki, tudi iz Italije, vsem pa zagotovijo prevoz materiala na gradbišče. Direktorja ocenjujeta, da v večini prihajajo iz radija okrog 30 kilometrov. Strankam iz ilirskobistriškega pa so se še bolj približali leta 2013, ko so v prostorih bivše trgovine v Ilirski Bistrici odprli svojo poslovalnico.

Pavel Žerjal in Urban Svetina pred novo poslovno stavbo v Sežani.

Fizična trgovina v tej dejavnosti predstavlja veliko dodano vrednost. Sploh, če so v njej zaposleni strokovnjaki z veliko znanja, ki znajo strankam tudi svetovati. Gradbena ima take ljudi, tako v Sežani kot v Ilirski Bistrici. Šestindvajset zaposlenih namreč svoje delo opravlja zelo zavzeto, kar stranke cenijo in se tudi zato rade vračajo.

Čez nekaj dni zaposlene čaka selitev na novo lokacijo, kar bo, kot pravita direktorja kar velik zalogaj in predvsem velika sprememba. »Našli smo primeren objekt, dozidali potrebno za poslovanje trgovine in zelo hitro uredili potrebno papirologijo. Upamo, da bomo ponudbo še razširili. Velikost trgovine bo to dovoljevala, seveda pa je na nas, da najdemo dodatne produkte, ki bodo strankam zanimivi,« je dejal Žerjal in pohvalil sodelovanje s Slovenskim podjetniškim skladom, ki jim je bil v sodelovanju z bankami pomagal pokriti to investicijo. Novo trgovino bodo odprli konec tega meseca.

Omeniti velja še, da je podjetje Gradbena tudi član skupine EUMAT, ki je bila ustanovljena leta 2011 z namenom enotnega nastopa in doseganja boljšega položaja v pogajanjih z dobavitelji. Poleg Gradbene so v skupini še podjetja APIA Šempeter, Bandelli GM gradbeni materiali Vipava, Grim Commerce Koper in Mix Ljubljana. Vsa podjetja ponujajo širok nabor kakovostnih izdelkov za gradnjo, obnovo in dom in kot skupina predstavljajo pomembnega akterja na trgu gradbenega materiala.

Zelo dobro sodelujejo tudi z lokalnimi institucijami, med drugim z obrtno-podjetniško zbornico, kjer skozi različna izobraževanja dobijo tudi nova znanja. Sicer pa vsako leto podprejo tudi več lokalnih društev in različnih dogodkov ter na ta način nekaj vrnejo tudi nazaj v okolje, v katerem delujejo.

EVA MIHELIČ

VALERIJA ZORN, FRIZERKA

Sledila je srcu

Iznajdljiva, komunikativna, neustrašna, vse to je Valerija Zorn iz Prvačine, ki je pred kratkim praznovala osemdeseti rojstni dan. Frizerka. Že več kot 50 let. Delo v frizerskem salonu ji je v uteho in navdih. Stranke so njena terapija in ona njihova. Od nekdaj je želela biti ustvarjalna. Sledila je svojim sanjam, kljub negotovanju staršev. Danes, ko se ozre nazaj, s solzami v očeh pove, da je ponosna na svojo prehojeno pot. Še vedno ima svoje delo neizmerno rada.

Valerija Zorn v kratkem pogovoru kot iz topa izstrelila vse pomembne datume, ki so bili ključni pri odprtju salona. Spominja se svoje vajeniške poti, odhoda v Afriko, izobraževanja in dne, ko je odprla salon. To je bilo pogumno dejanje, pravi. A glede na to, da takrat, daljnega leta 1969 ni bilo frizerskega salona od Ajdovščine do Šempetra, skoraj nujno. Mama

za vsako delo, kar je bilo odločilno, da je bila prav ona izbrana za vajenko. Veliko se je naučila.

Čeprav se sprva zdi, da dober frizer potrebuje le glavnik, škarje in vodo, ni tako.

Občutek za estetiko, lepoto in umetnost, željo po ustvarjalnosti, poleg tega pa mora imeti svoje delo rad. Vse to za Valerijo drži še danes. Stranke že več kot

50 let obiskujejo njen salon, ker so zadovoljne. Predvsem vedo povedati, da je Valerija natančna. »Hitrost me ubija,« pove. Stranki se posveti v celoti. Zato rade prihajajo. V vseh teh letih se je naučila, da je treba držati jezik za zobmi. V salonu slišiš marsikaj, kar pa mora ostati za zaprtimi vrati.

Ljudje imajo težave in se frizerju zapajajo, a to so osebne

stvari, ki bi jih vsak frizer moral ohraniti zase. Tudi stranke so moja terapija, pove. Pred šestimi leti, ko jo je ohromila težka življenjska preizkušnja, je iskala oporo prav v delu, takrat je še raje bila v salonu, tudi za to, da je čas hitreje minil.

V vseh teh letih je Valerija pridobila številna priznanja, ki še danes krasijo njen salon. Preveč jih je, da bi vsa visela na stenah salona. Je pa vsako dragoceno, saj ji je vlilo novega zaupanja, da dobro opravlja svoje delo.

Če bi še enkrat izbirala, bi izbrala enako pot. Le več bi potovala. Tujina je njena neuresničena želja. Čeprav se

je večkrat odpeljala do Bologne, kjer so potekali frizerski sejmi, je največ novega znanja pridobila v Ljubljani. Biti v koraku s časom je zelo pomembno. Spoznavati nove modne trende, proizvode, načine striženja, vse to je nujno, pove, ne le za frizerko, to velja za vsak poklic. Zato je temu vseh petdeset let, tudi sama, posvečala veliko pozornosti.

Delo danes in nekoč? Težko je primerjati. Na začetku svoje frizerske poti je uporabljala pivo, ki ga je dala na mokre lase, da je frizura bolj držala. Namesto laka za lase. Pri pranju las so uporabljali kis, za lesk in mehkobo. Danes je delo frizerke, precej olajšano, v njenih časih se je bilo treba znati, pove Valerija. Stranke želijo biti vedno lepe, ene so bolj, druge manj zahtevne, a frizura je morala pri vsaki držati. Zato se je bilo treba znati.

Čeprav je delo s pomočjo preparatov, ki jih imajo frizerke danes zelo olajšano, je Valerija prepričana, da preveč kemikalij škodi lasišču, lasem. Manj je lahko tudi več, doda.

Salon je odprla 31. 12. 1968, ob 14. uri, takoj ko je sanitarna zapustila prostore salona in dala zelo luč, da lahko dela. Spominja se, da so stranke sedele po tleh, toliko jih je čakalo na frizuro. Telefonov takrat ni bilo, nekatere so čakale po več ur, a vse so prišle na vrsto, se smeji.

Da ima Valerija umetniško žilico, ki ji je še kako prav prišla pri svojem delu, potrjujejo tudi krasne pesmi, ki jih piše. Zase. Pesmi sežejo globoko v dušo. Dajo misliti in učijo živeti. Tako kot nas s svojo življenjsko zgodbo uči živeti tudi Valerija. Treba je slediti svojim sanjam, se truditi in verjeti.

MARTINA ARČON

Valerija Zorn z vnuki in pravnuki ob praznovanju 80. rojstnega dne.

ni bila najbolj navdušena, da bo frizerka, zato se je po osnovni šoli zaposlila v tekstilni tovarni v Ajdovščini. Ampak duša ji ni dala miru in nenehno je iskala priložnosti, kako uresničiti svoje sanje.

Spomni se, da sta bila v Ajdovščini takrat dva frizerska salona. Pri »Kobalu«, so potrebovali novo delovno silo. Na preizkusno, tedensko delo so povabili tri vajenke. Spominja se, da se je z vlakom odpeljala na delo že ob 7. uri zjutraj, ob 22. pa nazaj domov. Delala je tudi ob nedeljah, a nič ni bilo pretežko, ker je bila želja, da bi postala frizerka na prvem mestu. Odlično se je odrezala. Poprijela je

Praznovala je vsa vas

Gostilna v Adlešičih, ob cesti skozi vas, se je večkrat formalno preimenovala, a ljudje so ji vedno nadeli ime po lastniku. Pri Radetu, pri Budetu, pri Anici ali danes pri Nikotu so se gostje zagotovo vedno dobro počutili, sicer Miličevi konec aprila ne bi praznovali 100. obletnice gostinske tradicije.

Obdržati gostilno 100 let ni preprosto. Še toliko več truda in prizadevanja je potrebnega na obrobju Slovenije. Družina Milič, ki nadaljuje gostinsko tradicijo, ki jo je v Adlešiče pripeljala družina Vrlinič, premore zadosti obojega. To so ponovno dokazali konec aprila, ko so obeležili jubilej domače gostilne. Pripravili so pestro praznovanje, ki so ga popestrili otroška folklorna skupina Kresničke, KUD Božo Račič Adlešiči, harmonikarji, godba na pihala Črnomelj, Preloški muzikanti, glasbena skupina The Šuljeks in tamburaška skupina Skitnice, za presenečenje večera pa je poskrbel Magnifico, sicer reden gost družine Milič.

Vsa leta je bila gostilna, v kateri je bila v preteklosti tudi šola, pošta, trgovina in mesnica, eno od središč vaškega dogajanja. Odprla sta jo Rade in Ana Vrlinič leta 1919, ko sta posest kupila od občine. Daleč naokrog sta bila prva, ki sta začela pripravljati jagenjčka v krušni peči. Ta je skupaj s krvjo, pečeno prav tako v krušni peči, še danes specialiteta gostilne.

Med vojno je bila Vrliničeva gostilna požgana, a jo je Rade kmalu obnovil in nekaj prostora odstopil v uporabo šoli. Po Radetovi smrti so delo v gostilni nadaljevali žena Ana, hčerka Milica in njen mož Budislav Milič, poleg tega pa so se ukvarjali še s kmetijstvom.

Ko se je Budislav upokojil, je bilo v družini potrebno sprejeti odločitev, kako naprej. Sin Niko, ki se je ukvarjal z avtoprevozništvom, se v gostinstvu ni videl, zato je gostinstvo leta 1984 prevzela njegova žena Anica. »Ni bilo lahko, a če človek dela z veseljem, se da. Marsikaj je treba potrpeti, a gost tega ne sme občutiti. Treba se je prilagajati,« pove Anica, ki ne glede na to pravi, da je v gostilni in z njo preživela lepa leta.

Anica je uvedla à la carte ponudbo, nekaj let so pekli tudi pice v krušne peči, sprejemala je večje skupine, kar je omogočal leta 1993 zgrajen prizidek, kjer je prostora za 50 oseb, kuhala malice po naročilu in kosila za otroke iz sosednje osnovne šole. Nekajkrat so Miličevi organizirali zabavno prireditev Dnevi piva, ki se je odvijala na dvorišču pri domu krajanov v Adlešičih, od leta 2004 do 2010, ko se jih je zbralo kar 130, pa so organizirali druženje harmonikarjev z diatoničnimi harmonikami.

Niko Milič mlajši, ki se ukvarja tudi s sečnjo in spravirom lesa, je obrt od mame prevzel leta 2007 in gostilno preimenoval v Okrepčevalnico Milič. Zaključenim družbam po predhodnem naročilu nudijo kosila in večerje, ponujajo

Družina Milič v družbi podpredsednice Sekcije za gostinstvo in turizem OOO Črnomelj Pavle Peteh in sekretarke zbornice Tatjane Aupič, ki sta jim ob jubileju čestitali tudi v imenu stanovske organizacije.

domače jedi in odlično belokranjsko pogacho, za katero je leta 2012 Anica dobila tudi certifikat, kot rečeno pa še vedno spečejo tudi jagenjčka. Nasitili in okrepčali so goste od vsepovsod, ki se tudi radi vrnejo, a najbolj jih veseli, da jih radi obiskujejo domačini. »Če ne bi bilo njih, ne bi bilo niti nas,« zatrdi Anica.

Tako kot je gostilna zaznamovala vas, so vaščani zaznamovali praznovanje ob 100. obletnici delovanja gostilne. Družina Milič je bila malo presenečena, da se jih je zbralo tako lepo število, hkrati pa neizmerno ponosna ob zavedanju, da ima v vasi pomembno mesto in vlogo.

V preteklih letih je bilo pri Miličevih zaposlenih več natakarjev in kuharjev, ki so bili vsi po vrsti izjemno vestni, a da so lahko praznovali 100-letnico gostilne, so najbolj zaslužni člani družine. »Zavedamo se, da je na koncu vse odvisno od nas. Največkrat mi na pomoč priskočijo mama in oče, žena Irena ter sinova Nejc in Erik, ki sem pa tja že pospravita z mize kozarec ali krožnik,« je hvaležen Niko mlajši.

EVA MIHELIČ

Okrepčevalnica Milič ob cesti, ki pelje skozi Adlešiče.

GOSTILNA PRI LIPI TAŠNER, MARIBOR

Odlična gostilna s priljubljenim ocvrtim piščancem

Gostilna Pri Lipi Tašner, ki leži kilometer od vznožja Pohorja in štiri kilometre od središča Maribora, je tradicionalna gostilna, ki jo vodi že tretja generacija družine Tašner. V senci 400 let stare lipe se prek 50 let spleta uspešna poslovna zgodba družine, ki je iz primestne izletniške gostinske točke ustvarila eno bolj prepoznavnih gostinskih zgodb pri nas. Postrežejo izvrstno domačo hrano lokalnega izvora, najbolj znan in priljubljen pa je njihov ocvrti piščanec. Ponašajo se tudi z oznako Gostilna Slovenija, blagovno znamko kakovosti in gostoljubnosti v Sloveniji.

Zgodovina Lipe je povezana z lovom. Zgradbo je zgradil radvanjski graščak kot svoj lovski dom, pozneje je bila v njej prva radvanjska šola, pa hladilnica, kjer so pod njenimi podzemnimi loki shranjevali led. Iz mesta je do njih vodila sprehajalna pot. Gostilno sta leta 1965 kupila Ferdo in Marija Tašner. V tistih časih je bila ponudba jedi preprosta, kuhalo se je samo ob nedeljah, gostilna je bila priljubljena izletniška točka meščanov. Se je pa že takrat uveljavil njihov ocvrt piščanec, po katerem slovijo še danes, tedaj še iz kokošnjaka za hišo. V tistem času so Tašnerji obnovili gostinsko posloplje in dogradili dve gostinski sobi. Na dvorišču so senco še dajale tri lipe, ohranila se je le najmočnejša, najstarejša, najmogočnejša. Po njuni upokojitvi sta leta 1985 Gostilno Pri Lipi prepustila sinu Janezu in njegovi ženi Ireni. Dejavnost se je širila, zaposlilo se je več ljudi, vse več je bilo obiskov manjših skupin ob rojstnih dnevih, pa poslovnih in družinskih srečanj. Skozi njihova vrata je na ocvrtega piščanca prineslo marsikaterega znanega Slovenca, tudi tujcev, predvsem severnih sosedov. Z vse

Družina Tašner, Gostilna Pri Lipi: Janez, Marija in Irena Tašner ter Nataša Ferlinc Tašner in Primož Ferlinc.

več gosti so dopolnjevali in širili tudi sezonsko obarvan jedilnik. Ocvrt piščanec in goveja juha sta seveda na jedilniku skozi vse leto. Vodilo jim je bilo in ostaja čim več domačega in lokalnega.

Pred štirimi leti sta Janez in Irena Tašner po 30. letih dela, gostilno, ki je za Mariborčane še vedno Gostilna Pri stari lipi, prepustila hčerki Nataši in njenemu partnerju Primožu Ferlincu. Dejavnost oddajanja sob, ki sta jo prav tako začela Janez in Irena Tašner v novem objektu zraven gostilne, pa sinu Gregorju z ženo Ksenjo.

Gostilna Pri Lipi Tašner tudi pod vodstvom tretje generacije ostaja stara mariborska gostilna z izrazito kakovostno ponudbo prehranske klasike, sledijo pa tudi kulinaricnim novostim. Še vedno pa so najbolj znani po izvrstnih ocvrtih piščancih. Porcija je pol piščanca oziroma 6 kosov, ki jih ocvrejo brez kože, skorjica pa je hrustljivo zapečena. Dnevno pripra-

vijo tudi do 70 piščancev. Vsak dan jim jih dobavljajo sveže. Imajo velik parkirni prostor, teraso, vrt in brezplačen internet povsod po gostišču. Ob dobri hrani postrežejo s pristno domačo kapljico različnih sortnih vin z njihove kleti.

Uspeha pa ne bi bilo brez dobre kolektiva, poudarjajo pri Tašnerjih. So odlični kolektiv s stalnim kadrom, glavna kuharica je pri njih že 40 let, nekatere druge že čez 30. Skupaj z Natašo in njenim partnerjem Primožem jih je v gostilni zaposlenih 13, še vedno pomagata tudi Janez in Irena Tašner, pa tudi vajenci so pri njih stalnica. So priljubljena točka domačinov in turistov in je pogosto težko dobiti prostor, poleg tega so zaprti v nedeljo in ponedeljek. Ker je tudi zanje nedelja družinski praznik.

Ob tem pa se tudi za nadaljevanje družinske tradicije ni bati. Natašina hči Eva Ferlinc se je letos vpisala v Srednjo gostinsko šolo v Mariboru. Kot njeni predhodniki odrašča z gostinstvom, ki ni zgolj delo, ampak način življenja, kot ga že desetletja živi družina Tašner.

BREDA MALENŠEK

Najbolj priljubljen je njihov ocvrt piščanec.

Gostilna Pri Lipi Tašner je dober kilometer od Pohorja in štiri od središča Maribora.

				OBRTNIK	GLAVNO MESTO PORTORIKA	PRASNOV	TEKAČ BOLDON	ROBERT REDFORD	SLOV. PESNIK IN POLITIK (LOVRO)	PORTUG. OTOČJE V ATLANTIKU	LJUDSKO IME ZA NAVADNI RMAN
				VODJA UPORA RIMSKIH SUŽNJEV							
				SPREMEMBA SKLEPOV ZARADI OBRABE							
				RT NA VZHODU ŠPANIJE				SILA, JAKOST			
				JOŽE PRIVŠEK			PRITOK RENA V ŠVICI	KANTAVTOR SMOLAR			
				DELAVEC V PISARNI SOVRAŽNICA ŽELEZA			IZPRAŠEVALEC				
									KRAJ MED LUCIJO IN SEČOV-LJAMI	PO VINU POZNANO IT. MESTO NA JUŽNEM TIROLSKEM	BAZA, TEMELJ
GOLAŽU PODOBNA JED, ZAČINJENA S SLADKO PAPIRIKO	SANATORIJ	PREBIV. SKANDINAVSKE DRŽAVE	BANJA	GOZDNI PTIČ, LEŠNIKAR	SL. TEOLOG (STANKO) SLOV. DNEVNIK				100		
POSLEDICA NESREČE						ZGODOVIN. MESTO V FRANCIJI			TANČICA, PAJČOLAN		
SLIKA Z VODENIMI BARVAMI						PREBIV. RATEČ ITALSKA BOGINJA OGNJIŠČA					
PREDELOVANJE							UTRDBA V SAN ANTONIU				
UREJENOST			SLOV. IGRALEC (JANEZ) RIFLE OBMOČJE					ZGODBA, POVEST	RIMSKA ŠTEVILKA ŠTIRI REŽJA, ŠPRANJA		
SMUČAR KOSTELIČ					LITERARNA RAZPRAVA NOETOVA BARKA		GOZDNA ŽIVAL KOSTUMOGRAFIKA VOGELNIK				
FORDOV MESTNI MALČEK		KIP MOŠKEGA, KI MOLI PREDPLAČILO				OTROK ŠPORTNO METANJE KAMNOV NA ŠVED.				PISATELJ ZOLA	ROMUN. SLIKAR IN GRAFIK (VIOREL)
STRIPOVSKI JUNAK FORDOV				ČLOVEK TEMNE POLTI PLESALKA KLJUN							
IGLA						OBER GLIVIČNA BOLEZEN NA VINU			MITJA OKORN RACUNALNIŠKI POMNILNIK		
POMOČ: ORANT, ARTROZA, COSOR	PRVI ZLOG ŠARE OSEBNI DOHODEK		OSLOVA IZJAVA GLAVNI VEZNIK		BOLEČE KRČENJE MIŠIČ SIMBOL ZA NIKELJ		OČESNA ŠARENICA NIKO ROBAVS				
VRSTA ZOBA, OČNJAK				JERMEN ZA NAPANJE							
LEVI PRITOK DNEPRA V UKRAJINI				NEMŠKA GRAFIČARKA IN PISATELJICA							

■ Pravilna rešitev marčne križanke je **GOSTILNA ŠEMPETER KOPUN**. Izžrebali smo dopisnico, ki jo je poslala **Simona Tojnko** iz Svetega Štefana. Iskrene čestitke!

■ **Rešitev (geslo) tokratne nagradne križanke pošljite na dopisnici skupaj s svojimi podatki** (ime in priimek, naslov, davčna številka in telefon) na naslov: **Uredništvo revije Obrtnik, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Celovška 71, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA**. Pri žrebanju bomo upoštevali vse dopisnice, ki bodo prispele na naš naslov do 21. junija 2019.

■ Sponzor tokratne križanke je Lea Pisani - Image Consulting, ki bo enemu od reševalcev podarila svojo knjigo.

Dobitek v nagradni igri je po 3. točki tretjega odstavka 105. ZDoh-2 obdavčen kot drugi dohodek, vendar le, če njegova vrednost presega 42 evrov (108. člen ZDoh-2). Akontacijo dohodnine za prejete nagrade v skladu z ZDoh-2 poravna podeljevalec nagrade.

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglasih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitve računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

- Oglase lahko pošljete po:**
- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - faksu: 01 50 54 373
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - **NOVO** – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam **pošljite naslednje dokumente:**

- **s. p.:** kopijo obrtnega dovoljenja ali priglasitveni list,
- **družbe:** izpis iz sodnega registra.

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa v **julijsko-avgustovski** Obrtnikovi borzi je **26. junij 2019**.

NAROČILO NA REVISO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (9,5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!**

Naročite se lahko po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- faksu: 01 50 54 373
- navadni pošti na naslov:
OZS, Celovška c. 71,
1000 Ljubljana

STROJI IN OPREMA

TU-VAL, d. o. o. nudi vso varilsko opremo in pribor, industrijsko pnevmatiko, pritrilne elemente in orodja za kovičenje. Informacije: www.tu-val.si, tel. 01 72 12 123, faks: 01 72 12 746, e-p: tu-val@siol.net. Šifra oglasa: 19-02-001

Ročni paletnik

- nosilnost: **2500 kg**
- dolžina vilic: **1150 mm**
- tovorna kolesa: **POLYURETAN (PU)**
- krmilna kolesa: **GUMA**
- neto teža: **71 kg**

Slika je simbolična.

Cena samo 240 € brez DDV

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si
www.ika.si

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIE, TESTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njakov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 18-02-003

OBRTNE STORITVE

KOZMETIČNI SALON AQUA vam nudi celovite storitve na področju manikure, pedikure, nege obraza, nege telesa, masaž, vrisovanja obrvi, podaljševanja trepalnic, ličenja in drugih kozmetičnih storitev. Kozmetični salon nudi svoje storitve v centru Kopra, na Pristaniški ulici 2, v 1. nadstropju, nad tržnico. Naročila in več informacij po tel. 041 280 131, ali po e-pošti: kozmeticasalon.aqua@gmail.com. Šifra oglasa: 19-03-007

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

OSEBNA DVGALA
TOVORNA DVGALA
INVALIDSKA DVGALA
MOSTOVNA DVGALA
KONZOLNA DVGALA
VERIŽNA DVGALA
GRADBENA DVGALA
VIŠEČI FASADNI ODRI

DVGALA BARTOL d. o. o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

MATERIAL

IZVAJAMO EPOKSI IN PU TLAKE za zunaj in znotraj, za industrije, stanovanja, delavnice, skladišča, garaže, rampe, dovodne poti, pločnike, terase, balkone, itd. Nudimo brezšivno hidroizolacijo z zaključnimi pohodnimi premazi, zaščitne ... PanStan d. o. o., PE: Plemljeva ul. 2, Vižmarje, tel. 031 221 351, +386 0 590 533 40, e-pošta: info@panstan.si. Šifra oglasa: 19-03-008

Acrytech®

Gerbičeva 50a, 1000 Ljubljana
T: (01) 28 11 147, F: (01) 28 31 247
acrytech@siol.net, www.acrytech.si

- Vse vrste izdelkov iz plexi stekla: plošče, bloki, cevi, palice, profili, krogle, kupole, ...
- Laserski razrezi in gravure

pečenko

•pleksi izdelki po naročilu
•svetlobne kupole •cestna ogledala

POSLOVNE STORITVE

KNJIGOVODSKI SERVIS nudi svoje storitve obrtnikom - samostojnim podjetnikom (računalniška obdelava, vključno z obračunom OD, izračun obresti, amortizacije, davčna napoved) strokovno in po ugodni ceni. Dodatne informacije: Podgorelec Jolanda s. p., Zgornje Stranje 14, 1242 Stahovica, tel. 01 83 25 344. Šifra oglasa: 19-04-001

TRGOVSKO BLAGO

ZELIŠČARSTVO PREŽLA - predelava zdravilnih zelišč! Nudimo več vrst mazil, oblog, kapljic, čajev in krepil. Antonija Torkar s.p., Begunjska c. 23, 4248 Lesce, informacije po tel. 04 531 83 40. Delovni dnevi ob mlaju: junij: 3., 4., 5., 6., 7., julij: 2., 3., 4., 5. in 6. PE Zeliščni butik, Železniška ul. 7, Lesce (nasproti železniške postaje), delovni čas: ponedeljek, torek, sreda od 16h do 18h ter četrtek in petek od 10h do 12h. Informacije in naročila po pošti, tel. 04 531 83 40. Šifra oglasa: 19-05-001

ŽAGAR COMMERCE, Domžale - ponujamo pester izbor kvalitetnih sobnih copat, v velikosti 29 - 44. Zgornji del je močnejši, v različnih barvah/motivih in kvaliteten troslojni podplat. Cena 1,70 €/kos. Informacije: 051 646 338, www.zagarccommerce.si.

RAZNO

V UVELJAVLJENEM IN VEČJEM frizerskem studiu zaposlimo frizerko z izkušnjami, ki lahko še v tem letu nadaljuje delo kot s. p. Za več informacij pokličite po tel. 041 781 959, Joca. Šifra oglasa: 19-09-009

PRODAM DELUJOČE PODJETJE z dejavnostjo trženja reklamnih vžigalnikov, vžigalic in papirne galanterije (know-how). Kupci so vse gospodarske in negospodarske dejavnosti, ki se želijo reklamirati na hiter, dober in cenovno ugoden način. Cena: 18.000 €. Informacije po tel. 031 332 521. Šifra oglasa: 19-09-011

NEPREMIČNINE

ODDAM KMETIJO oziroma poslopje, primerno za obrt. Informacije po tel. 031 776 512. Šifra oglasa: 19-07-013

EEN BORZA

INFORMACIJE:

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana
Kontakt: **Edina Zejnič**
tel. 01 58 30 586
E-pošta: een@ozs.si

Mariborska razvojna agencija p. o., Pobreška cesta 20, 2000 Maribor
Kontakt: **Jolanda Damiš Polanc**
tel. 02 33 31 307
E-pošta: een@mra.si, jolanda.damis@mra.si

Univerza na Primorskem, Titov trg 4, 6000 Koper
Kontakt: **Sebastjan Rosa**
tel. 05 66 37 787
E-pošta: sebastjan.rosa@zrs.upr.si

Gospodarska zbornica Slovenije, Dimičeva 13, 1504 Ljubljana
Kontakt: **Petra Arzenšek**
tel. 01 58 98 156
E-pošta: petra.arzensek@gzs.si

Oglašite s ponudbami in povpraševanjem tujih podjetij si lahko ogledate na spletnem naslovu www.een.si.

BRQA20190312001 - Katarski proizvajalec vijakov, matic in podložk išče dobavitelje legiranega, nerjavečega in ogljikovega jekla, s katerimi bi sklenil sporazum o proizvodnji.

BRNL20190328001 - Nizozemski uvoznik vin išče pridelovalce vin, ki želijo vstopiti na nizozemski trg, in jim ponuja distribucijske storitve.

BOJP20190301001 - Japonski proizvajalec edinstvene opreme za odpadke, ki omogoča predelavo plastičnih in organskih odpadkov hkrati, išče zastopnike in distributerje.

BORU20190315011 - Ruski proizvajalec visokotehnoloških optičnih laserjev išče partnerje za skupna vlaganja in sklenitev licenčne pogodbe.

BOPL20190312002 - Poljski proizvajalec plastičnih materialov za pakiranje v agroživilski industriji išče distributerje.

BOUA20190212001 - Ukrajinski proizvajalec izdelkov iz poliuretanske pene (vzmetnice, vzglavniki, deli za stole, sedeže, pohištvo) išče zastopnike.

BOUK20190323001 - Britanski proizvajalec električnih motornih koles išče distributerje.

BOES20190319001 - Španski proizvajalec posebnih kompleksnih in naravnih organskih gnojil išče distributerje in zastopnike.

BORS20190211001 - Srbska stomatološka klinika išče zastopnika za promocijo dentalnega turizma.

BOBG20190128002 - Izkušeno bolgarsko kovinsko-predelovalno podjetje ponuja proizvodnjske storitve.

BORS2018113002 - Srbsko podjetje s strokovnim znanjem in izkušnjami na področju fizikalno-kemijskih in biotehnoloških analiz in preizkusov vzorcev za kemijsko, petrokemijsko in agroživilsko industrijo ponuja svoje storitve.

BORU20190316007 - Ruski proizvajalec energetskega varčnih, toplotnih in zvočno izolacijskih materialov izdelanih iz celuloznih vlaken in obdelanih z borovimi solmi išče zastopnike in distributerje.

BOPL20190225002 - Poljski organizator potovanj ponuja storitve turističnim agencijam in organizatorjem potovanj, ki želijo v svojo ponudbo vključiti potovanja na Poljsko.

BRHR20190104001 - Hrvaški distributer išče proizvajalce izdelkov za gospodinjstvo, orodij in gradbenih materialov.

BRUK20190222002 - Podjetje iz Velike Britanije, ki je razvilo poučno družabno igro za otroke, išče podjetje za proizvodnjo le-te (karte, igralni denar, škatle).

BOUK20190312001 - Podjetje iz Velike Britanije, ki proizvaja inovativne pripomočke za učenje matematike za šolske in predšolske otroke, išče distributerje.

BORU20190315008 - Ruski proizvajalec komponent za optična kabelska omrežja (kablji, spojke, adapterji ...) išče zastopnike.

BORU20190316018 - Ruski proizvajalec medicinskih in rehabilitacijskih naprav ter posebne opreme za slabovidne osebe išče distributerje. Izdelki vključujejo elemente robotike, računalniškega vida, navigacijskih sistemov in strojnega učenja.

BORU20190317011 - Ruski proizvajalec satelitskega nadzornega sistema za spremljanje hitrosti, smeri in lokacij plovil išče distributerje in zastopnike.

BOUA20190318003 - Ukrajinski proizvajalec visokokakovostne večnamenske opreme za obdelavo zemlje in rezervnih delov išče zastopnike.

BRDE20190320001 - Nemško gradbeno podjetje išče podizvajalce za postavitev električnih in sanitarnih instalacij ter montažo ogrevalnih sistemov na gradbiščih v Nemčiji.

BRRO20190321001 - Romunski prodajalec igračk išče proizvajalce in distributerje kakovostnih otroških didaktičnih igračk iz lesa in drugih naravnih materialov za starostno skupino od 1 do 10 let.

BODE20190327001 - Nemško podjetje dejavno na področju onkološke diagnostike, ki je razvilo novo metodo za zgodnje odkrivanje rakavih bolezni, ki jih povzroča HPV virus, išče distributerje.

BOES20190404001 - Španski proizvajalec pisarniškega pohištva išče zastopnike in distributerje.

BRGR20190409001 - Grški prodajalec oblačil išče dobavitelje in proizvajalce elegantnih ženskih oblačil za vsak dan.

BRAT20190409001 - Avstrijsko podjetje išče manjše proizvajalce luksuznih izdelkov (ekološki izdelki za otroke, hrana za male živali, dodatki,...). Podjetje ponuja zastopstvo na avstrijskem in nemškem trgu.

BRSE20190410001 - Švedsko podjetje, ki se ukvarja z razvojem naprednih tehnologij za letalsko industrijo, išče dobavitelje varjenih in strojno obdelanih jeklenih konstrukcij ter konstrukcij iz upognjene tanke pločevine.

BRES20190404001 - Špansko IKT start-up podjetje, ki je razvilo aplikacijo za upravljanje ključev in gesel za dostop do katerega koli okolja (svetovni splet, socialna omrežja, fizični prostor), išče partnerje za izdelavo novih naprav za nadzor dostopa ali za prilagoditev obstoječih.

BRFR20181231001 - Francosko podjetje dejavno na področju komunalnih in industrijskih odpadkov išče dobavitelje mlinov za čiščenje naprave za odpadne vode.

BRFR20190322001 - Francosko podjetje, ki se ukvarja s projektiranjem elektromotorjev in generatorjev, išče podizvajalce.

BRSE20190405001 - Švedski start-up išče izkušeno in kakovostno tekstilno tovarno, ki bi izdelovala ženske obleke in sodelovala pri razvoju novih izdelkov.

BRES20190410001 - Španski proizvajalec zobnih nitk išče proizvajalce zobnih ščetek in zobnih past za skupno proizvodnjo.

BRRO20190404002 – Romunsko podjetje, ki se ukvarja prodajo različnih aromatičnih in fitofarmaceutskih rastlin in semen, išče dobavitelje ekološko pridelanega korandra in gorčičnega semena.

BORS2018113003 – Srbsko podjetje, specializirano za proizvodnjo, vzdrževanje in popravilo delov električnih vozil (za lokomotive, trolejbus, tramvaje), išče distributerje ali trgovske zastopnike. Podjetje ponuja odjemnike toka, kontaktorje, vtičnice, krmilnike, regulatorje napetosti, ventile, kontakte za ugasnjene komore, bakrene povezave in pretvornike.

BOPL20190304002 – Poljski proizvajalec komponent za pohištvo ponuja podizvajalske storitve proizvajalcem pohištva.

BOSE20190130001 – Švedski proizvajalec kakovostnih športnih termo steklenic iz nerjavečega jekla išče distributerje.

BORU20190325001 – Ruski proizvajalec inovativnih farmacevtskih in higienskih izdelkov (izdelki za nego ran, otroški puder ...) išče distributerje.

BOGR20190415001 – Grško podjetje, ki se ukvarja s pridelavo in predelavo hrane (špaglji, kivi, oljčno olje, olive, sredozemske stročnice ...), išče distributerje.

BOIT20190319002 – Italijanski proizvajalec gnojil in biostimulatorjev za rastline išče distributerje.

BRPL20190404001 – Poljski distributer in uvoznik zdrave hrane, naravne kozmetike, farmacevtskih izdelkov, prehranskih dopolnil in drugega blaga za široko potrošnjo, išče nove izdelke za zastopanje in distribucijo.

BOUK20190402001 – Britanski proizvajalec pekovskih izdelkov brez glutena in laktoze išče distributerje.

BOIT20190206004 – Italijansko podjetje aktivno na področju železniškega tovarnega prometa išče prevoznike, ki jih zanima železniški in kombinirani transport, za dolgoročno komercialno sodelovanje.

BRRO20190318001 – Romunsko podjetje, ki se ukvarja z ročno izdelavo izdelkov iz usnja (denarnice, torbice, ovitki za prenosnike, etuiji za očala ...) išče dobavitelje dodatkov za usnjene izdelke (ključavnice, zaponke, zakovice, zanke, okvirji, vzmeti, magneti ...).

BOIT20190206005 – Italijansko logistično središče ponuja svoje storitve transportnim podjetjem, ki jih zanima sodelovanje na področju železniškega in kombiniranega transporta.

BORU20190317003 – Ruski proizvajalec vhodnih naprav, ki temeljijo na senzorjih na dotik in infrardečih senzorjih, išče distributerje in partnerje za skupna vlaganja.

BODE20190328001 – Nemško start-up podjetje, ki se razvilo inovativen koncept združevanja igranja iger v virtualni resničnosti z dogodki in gastronomijo, ponuja svoj poslovni model in programsko opremo v okviru franšize ali licenčne pogodbe.

BOFR20190301001 – Francosko podjetje, ki proizvaja opremo za zaščito IT objektov pred električnimi, fizikalnimi in vremenskimi vplivi, išče distributerje.

BORU20190319001 – Ruski proizvajalec kovinskih izdelkov ponuja svoje storitve, išče zastopnike ter partnerje za skupna vlaganja.

BOUA20190306004 – Ukrajinski proizvajalec izdelkov iz poliuretana (obloge za transportne valje, jaški, objemke, tesnila, puše, rezkalna orodja za ceste ...) išče partnerje za skupno proizvodnjo.

BRUK20190410001 – Britansko inovativno podjetje, ki je razvilo pokrovček za steklenice za večkratno uporabo, išče evropskega proizvajalca.

BRDE20190409002 – Nemško podjetje, ki proizvaja hrano za živali po najnovejših znanstvenih spoznanjih, išče partnerje za pakiranje v embalažo od 1,5 do 12,5 kg.

BRRO20190408001 – Romunski proizvajalec tkanin išče dobavitelje za konopljinno prejo.

BRPL20190416001 – Poljsko podjetje, ki proizvaja talne obloge, išče proizvajalce hrastovih lamel s specifičnimi parametri v skladu s proizvodnim sporazumom.

BRHR20190426001 – Hrvaško podjetje, ki deluje na področju distribucije in trgovine v metalurškem sektorju, ponuja sodelovanje v okviru sporazuma o distribuciji storitev in trgovinske posredniške storitve.

BRIL20190430001 – Izraelski distributer elektronskih komponent za industrijske sisteme v različnih sektorjih išče nove dobavitelje v okviru pogodbe o distribuciji.

DE20190325000 – Nemško podjetje, ki deluje na področju anorgansko-nekovinskih materialih in ima poseben interes za tehnično keramične izdelke, išče partnerje za sodelovanje v okviru proizvodnega sporazuma in/ali sporazuma o storitvah.

BOPL20190124001 – Poljsko podjetje, ki opravlja storitve na področju CNC (struženje, rezkanje, vrtnanje), ponuja svoje storitve v okviru sporazuma o podizvajalstvu in/ali proizvodnji.

BOHR20190426001 – Hrvaško podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo jeklenih konstrukcij, strojev, varilne opreme in strojne obdelave, ponuja podizvajalske storitve.

BOCZ20190416001 – Češko podjetje, ki proizvaja jeklene dele (varjene jeklene kon-

strukcije in kompleksne sklope, vključno s površinskimi obdelavami – energetsko barvanje, vroče pocinkanje in elektro galvanizacijo), išče partnerje za dolgoročno sodelovanje, ki temelji na sporazumu o proizvodnji ali podizvajanju.

BRSE20190225001 – Švedsko podjetje razvija prehranska dopolnila iz posušenih govejih organov v prahu (ECO certificirano). Iščejo ECO certificirane dobavitelje, ki jim lahko zagotovijo sušenje z zamrzovanjem, upraševanje, kapsuliranje, pakiranje in označevanje izdelkov na podlagi sporazuma o proizvodnji. Prednost dajejo dobavitelju, ki lahko pokrije celoten proces.

BRLU20190221001 – Luksemburško podjetje, ki je ustvarilo nove oblike embalaže za prigrizke, išče dobavitelje specializirane za embalažno folijo, kartone in tiskanje promocijskih materialov. Podjetje je zainteresirano za proizvodnjo, zunanje izvajanje in pogodbo o storitvah.

BRNL20190109001 – Nizozemsko podjetje si prizadeva najti inovativne proizvajalce informacijskih tehnologij, ki iščejo nove partnerje za širitev na nove trge. Podjetje ponuja mrežo ustreznih partnerjev za hitro povečanje obsega poslovanja IT proizvajalcev s povečanjem prodaje in ustvarjanjem prepoznavnosti blagovne znamke. Nizozemska družba pospešuje začetek trženja novih izdelkov in predlaga sodelovanje na podlagi pogodbe o trgovskem zastopanju ali distribucijskih storitvah.

BRFR20181231002 – Francosko podjetje, dejavno na področju komunalnih in industrijskih odpadkov, trenutno išče dobavitelje stiskalnic za čistilne naprave. Podjetje se zanima za pogodbo o distribucijskih storitvah.

BR CZ20190131001 – Češko podjetje za skladiščenje in trgovanje išče izdelke tujih proizvajalcev in se ponuja kot trgovinski agent oz. partner za distribucijo na češkem trgu.

BRDE20190206002 – Nemško podjetje, dejavno v živilskem sektorju in specializirano za proizvodnjo začimb in mešanic začimb, išče proizvajalce začimb in zelišč. Izdelki morajo biti visoko kakovostni in bio-certificirani. Ponujajo sporazum o proizvodnji.

BOCZ20181127001 – Češko družinsko podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo organskih gnojil in pospeševalcev rasti (produkt gojenja kalifornijskih deževnikov), išče distributerje svoje izdelkov. Podjetje ponuja številne vrste gnojil, izdelke za vrtnarje, pa tudi za profesionalne kmetijske subjekte. Podjetje ponuja sodelovanje v obliki pogodbe o distribucijskih storitvah.

BOFI20190304001 – Finsko podjetje je oblikovalo ergonomski sedež, ki omogoča sedenje s hrbtom v pokončnem položaju. Podjetje išče partnerje v državah EU, ki bi jim pomagalo pri distribuciji njihovega produkta. Sodelovanje bi potekalo v obliki

distribucijskih storitev ali komercialnega zastopniškega sporazuma.

BRUK20190225001 – Britansko podjetje, specializirano za otroška oblačila, išče proizvajalce za sodelovanje pri razvoju različnih delov šolske uniforme in športnih oblek za dečke in deklice 4-16 let. Podjetje išče podjetje za izdelavo tovrstnih delov uniforme in oblek na podlagi proizvodnega dogovora.

BRJP20190214001 – Japonsko podjetje išče tehnologijo 3D tiskanja za gradnjo konstrukcij za distribucijo na Japonskem.

BRUK20190228002 – Britansko podjetje je v procesu priprave praškastega produkta iz kalčkov, ki ga želi dati na trg. Podjetje išče akreditiran laboratorij EU, ki lahko testira spojino »sulfuraphane« v svežem ohrovtu v prahu in brokoliu. Podjetje je zainteresirano za sklenitev storitvene pogodbe z laboratorijem.

BRNL20190215001 – Mlado nizozemsko podjetje z blagovno znamko visokokakovostnih usnjenih torbic išče proizvodnega partnerja za izdelavo usnjenih torbic in drugih usnjenih izdelkov, kot so telefonski ovitki, zaščitni ovitki za tablice in prenosnike ipd.

BRLU20190222001 – Luksemburško podjetje, specializirano za oblikovanje novih oblik snack-pakiranja, išče podjetja, specializirana za proizvodnjo arašidov. Podjetje je zainteresirano za sodelovanje na podlagi podizvajalskega dogovora.

BRPL20190311001 – Poljsko podjetje, specializirano za distribucijo pohištva in opreme, išče proizvajalce miz, stolov in druge opreme za zasebno in komercialno uporabo. Ponuja sodelovanje v obliki sporazuma o distribucijskih storitvah.

BOIT20181012001 – Italijansko podjetje išče trgovskega zastopnika ali distributerja, ki lahko predstavi in ponudi njihove izdelke s ciljem, da bi razširili svojo prodajno mrežo v tujini. Podjetje je specializirano za izdelavo rezalnih orodij, predvsem tračnih žag, krožnih rezil, žaginskih listov ter številnih drugih orodij in potrošnega materiala, ki se uporabljajo v industriji za rezanje različnih materialov.

BRNL20190215001 – Mlado nizozemsko podjetje z blagovno znamko visokokakovostnih usnjenih torbic išče proizvodnega partnerja za izdelavo usnjenih torbic in drugih usnjenih izdelkov, kot so telefonski ovitki, zaščitni ovitki za tablice in prenosnike ipd.

BRPL20190311001 – Poljsko podjetje, specializirano za distribucijo pohištva in opreme, išče proizvajalce miz, stolov in druge opreme za zasebno in komercialno uporabo. Ponuja sodelovanje v obliki sporazuma o distribucijskih storitvah.

REVIJA ZA GRADBENIŠTVO, ARHITEKTURO IN MATERIALE

www.gradbenik.net

NAJ PRIHRANEK V NAJ OMREŽJU

SAMSUNG
Galaxy S9

24 X

16⁸¹ €*

ali 403,28 €*

SAMSUNG
Galaxy A9

24 X

11⁸⁹ €*

ali 285,25 €*

Izberite mobitel Samsung Galaxy A9 ali S9 po ugodni ceni s **paketom Naj B** in kot novi poslovni naročnik **prihranite pri mesečni naročnini.**

NAJ PRIHRANEK
PRI NAROČNINI
47⁴⁸ €*

www.telekom.si/poslovni

Telekom Slovenije

*Akcijska ponudba z naročniškim razmerjem s paketom Naj B velja za nove naročnike mobilnih storitev, ki so poslovni uporabniki. Pogoji za pridobitev 47,48 EUR popusta v prvih štirih mesecih je sklenitev novega naročniškega razmerja in nakup subvencionirane naprave (Samsung Galaxy A9 oz. Samsung Galaxy S9) ob vezavi za 24 mesecev v skladu s Pogoji akcijskega nakupa naprav v obdobju do 30. 6. 2019 oz. do odprodaje zalog. Po izteku 4 mesecev se prične zaračunavati redna mesečna naročnina po takrat veljavnem ceniku. Prihranek je izračunan z upoštevanjem akcijske mesečne naročnine prve 4 mesece (8,20 EUR) in dodatne akcijske ponudbe 2 meseca polovična naročnina (4,10 EUR). Navedena akcijska mesečna naročnina se izključuje z ostalimi popusti. Za več informacij o ponudbi obiščite www.telekom.si, Telekomov center, pooblaščen prodajno mesto ali pokličite 080 70 70. Na neodvisnem testu, ki ga je opravilo nemško podjetje P3, se je mobilno omrežje Telekoma Slovenije dokazalo kot najboljše ocenjeno omrežje v Sloveniji. Telekom Slovenije je tako za svoje mobilno omrežje prejel certifikat P3 »Najboljši na testu«, ki velja za globalni panožni standard merjenja kakovosti omrežja in zadovoljstva uporabnikov. Cene so v EUR brez DDV in zaokrožene na dve decimalki. Telekom Slovenije, d.d., Ljubljana